

Příloha 1.

Okruhy vyučovaných témat na Janáčkově akademii v oboru Výchovná dramatika neslyšících

Okruhy ve výuce předmětu Surdopedie jsou:

1. Úvod do surdopedie – vymezení základních terminologických pojmů. Charakteristika oboru, cíle studia, metody výuky, výzkumu. Dále jsou popsány mezioborové vztahy a předmět zájmu oboru surdopedie.
2. Historie péče o jedince se sluchovým postižením. Kdo byl průkopníkem vzdělávání neslyšících, jaký byl rozvoj institucí, ústavů a škol pro sluchově postižené, historický vývoj koncepcí vyučování.
3. Sluch, význam sluchu, stavba ucha, etiologie sluchového postižení, faktory negativně ovlivňující vývoj sluchového analyzátoru, klasifikace sluchových vad, metody vyšetření sluchu, objektivní a subjektivní sluchové zkoušky.
4. Řeč, hlas, artikulace jedinců se sluchovým postižením. Ontogeneze řeči, stádia vývoje řeči u jedinců se sluchovým postižením, úroveň řeči po stránce obsahové, artikulační a gramatické.
5. Komunikace - charakteristika a význam mezilidské komunikace, komunikační formy osob se sluchovým postižením – přehled a popis, vizuálně motorické komunikační systémy – český znakový jazyk, znakovaná čeština.
6. Sluchová protetika. Individuální sluchová protetika, přístroje pro individuální logopedickou péči, kompenzační pomůcky a jejich význam, kochleární implantát.
7. Raná péče – zajištění včasné intervence ve speciálně pedagogických centrech a střediscích rané péče a formy spolupráce s rodinou, zdravotnická péče, depistáž - vědomé, cílené, včasné vyhledávání problematických osob, situace rodičů dítěte se sluchovým postižením, formy rané péče.
8. Možnosti vzdělávání dětí, žáků a studentů se sluchovým postižením. Organizace vyučování u žáků se sluchovým postižením, orální metoda, totální komunikace, bilingvální přístup, využití znakového jazyka - neslyšící pedagog, vzdělávací systém v České republice, integrace dětí, žáků a studentů se sluchovým postižením.
9. Komunita Neslyšících. Kulturní definice hluchoty – Neslyšící a neslyšící, organizace osob se sluchovým postižením, kluby neslyšících a nedoslýchavých, volnočasové aktivity, časopisy zaměřené na problematiku sluchového postižení. Dále v tomto okruhu probírá osobnost jedince se sluchovým postižením, socializace a možnosti profesionální orientace. Jistě důležitým tématem jsou i tlumočnické služby.
10. Sluchová vada a další kombinovaná postižení. Pojetí a klasifikace hluchoslepoty, etiologie, možnosti vzdělávání, organizace pro jedince s hluchoslepotou, charakteristika komunikačních forem osob s hluchoslepotou.¹

Příloha 2.

Sylaby předmětů oboru Speciální pedagogika – vychovatelství na Jihočeské univerzitě

Odborná praxe I, Odborná praxe II.

Předmět je realizován formou exkurzí ve školských zařízeních a v zařízeních poskytujících sociální služby. Dále umožňuje studentům následky v jednotlivých třídách, skupinách či odděleních a následné skupinové reflexe s vedoucím praxe. Cílem předmětu je navázat na teoretickou výuku ve smyslu prohloubení znalostí o systému vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a systému sociálních služeb. Studenti se v průběhu seznámí s prostředím školských zařízení a organizací poskytujících sociální služby a osobního kontaktu s dětmi (žáky, studenty) či klienty. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutná docházka v rozsahu min. 80 % a vypracované zápisy z jednotlivých navštívených klinických pracovišť podle pokynů přednášejícího.

Povinná literatura je složena z pěti publikací, dvou zákonů a dvou vyhlášek.

Matoušek, O. *Metody a řízení sociální práce*. Praha, Portál 2003.

Matoušek, O. a kol. *Základy soc. práce*. Praha, Portál. 2001.

Matoušek, O. *Sociální práce v praxi*. Praha, Portál, 2005.

MATOUŠEK, O. *Sociální služby*. Praha, 2007. ISBN 978-80-7367-310-9.

RENOTIÉROVÁ, M. - LUDÍKOVÁ, L. *Speciální pedagogika*. Olomouc, 2006. ISBN 80-244-1475-9.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

¹ Přehled okruhů výuky poskytla PhDr. Radka Horáková, PhD. prostřednictvím e-mailu.

Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon

Vyhláška č. 505/2006 Sb. *k provedení zákona o sociálních službách.*

Vyhláška č. 73/2005 Sb. *o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.*

(IS/STAG portál, 2013a, [online])

Volitelná odborná praxe 1, Volitelná odborná praxe 2

Předměty doplňují systém odborných praxí. Jeho cílem je získání zkušeností a další prohloubení znalostí a dovedností získaných v rámci teoretické i praktické přípravy. Studentům je zapsáním tohoto předmětu umožněno zaměřit se v rámci studia na oblasti profesního působení, na něž se chtějí po absolutoriu specializovat, a to s využitím odborného zázemí poskytovaného fakultou. V sylabech předmětů nejsou uvedeny žádné další informace.

(IS/STAG portál, 2013b, [online])

Základy surdopedie

Předmět je rozdělen na přednášku a seminář. Výuka předmětu probíhá každý týden, jednu hodinu. Syllabus předmětu ukazuje i hodinovou dotaci věnovanou jednotlivým probíraným tématům, což je oproti jiným školám nezvyklé. Podle sylabu je předmět ukončen ústním zápočtem a žádné další požadavky k absolvování předmětu nejsou.

Studenti by se ve výuce měli věnovat základním tématům a měli by se umět orientovat v problematice jednotlivých okruhů, které jsou v přednáškové části následující:

1. Surdopedie - klasifikace předmětu, zařazení do systému oboru speciální pedagogiky.
2. Profil pracovníka, který pracuje s neslyšícími - učitel, vychovatel, úředník.
3. Princip slyšení, zvuk – vlastnosti.
4. Poruchy sluchu, zjišťování poruchy sluchu.
5. Kompenzace sluchových vad.
6. Komunikace sluchově postižených.
7. Výuka sluchově postižených - historie, současnost (v předmětu se tématu věnují 3 hod.).
8. Zařízení pro výuku sluchově postižených - vybavení školy, pomůcky (v předmětu se tématu věnují 2 hodiny).
9. Integrace sluchově postižených, SPC - náplň a úkoly SPC (exkurze - 2 hodiny).
10. Uplatitelnost sluchově postižených v praktickém životě.
11. Desatero pro styk se sluchově postiženými, zákon o znakové řeči, ochrana opatření před poškozením sluchu (v předmětu se tématu věnují 2 hodiny).

V rámci seminářů jsou probírána následující témata:

1. Literatura, základní + dodatková - ukázky. Časopisy pro sluchově postižené, činnost ve školách pro sluchově postižené.
2. Zvuk - praktické ověření teoretických znalostí o zvuku (přenos, kmitočet).
3. Zjišťování sluchových vad - práce s audiometrem.
4. Vytváření a výuka základních komunikačních frází pro dorozumění se s neslyšícím ve znakovém jazyce.
5. Prstové abecedy a Lormova abeceda, ověření odezíracích schopností u jedinců.
6. Historické prameny a tradice školy pro sluchově postižené v Českých Budějovicích (v předmětu se tématu věnují 2 hodiny).
7. Kochleární implantát - diskuse o možnostech, názory neslyšících na problematiku kochleárních implantátů, kvalita kochleárních implantátů a jejich vývoj (v předmětu se tématu věnují 2 hodiny).
8. Kompenzační pomůcky - ukázky, manipulace.
9. Úkoly SPC - problematika zařazení sluchově postiženého jedince.
10. Zopakování znalostí ze surdopedie, prověření znalostí.

Doporučená literatura je pouze jedna, a to: POTMĚŠIL, M. *Úvodní stati k výchově a vzdělávání sluchově postižených.*

(IS/STAG portál, 2013c, [online])

Edukace osob s kombinovaným postižením.

Předmět je vyučován ve třetím semestru ve druhém ročníku. Je rozdělen na přednášku a seminář. Výuka předmětu probíhá každý týden, jednu hodinu. Syllabus uvádí znovu i hodinovou dotaci jednotlivých probíraných témat. Studenti by se ve výuce měli věnovat základním tématům a měli by se umět orientovat v problematice jednotlivých okruhů.

Během přednášek a seminářů jsou probírány následující tematické okruhy v rozsahu dvou vyučovacích hodin: 1) vymezení pojmu kombinovaného postižení a diagnostika jednotlivých vad, 2) problematika autismu (PAS - poruchy autistického spektra), 3) možnosti a limity výchovy a vzdělávání osob s kombinovaným postižením včetně legislativního rámce, 4) základy vzdělání - základní škola speciální, posláná a význam přípravného stupně základní školy speciální. Následují témata probíraná během jedné hodiny. Jsou to: 1) Posláná a význam rehabilitačního vzdělávacího programu základní školy speciální, 2) význam alternativní a

augmentativní komunikace u osob s kombinovaným postižením (komunikační poruchy), 3) Vzdělávání osob s hlubokým mentálním postižením (§ 42 zákona č. 561/2004 Sb.) a 4) problematika sebeobsluhy osob s kombinovaným postižením a její diagnostika (ergodiagnostika). Doporučená literatura:

Základní: JELÍNKOVÁ, M. *Autismus I. Problémy komunikace dětí s autismem*. Praha: IPPP ČR, 1999.

Základní: JELÍNKOVÁ, M. *Autismus II. Problémy v sociálních vztazích dětí s autismem*. Praha: IPPP ČR, 2000.

Základní: JELÍNKOVÁ, M. *Autismus III. Problémy s představivostí u dětí s autismem*. Praha: IPPP ČR, 2000.

Základní: HANÁK, P. a kol.: *Diagnostika a edukace dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením*. Praha: IPPP ČR, 2005.

Základní: ŠVARCOVÁ, I. *Mentální retardace*. Praha: Portál, 2006.

Základní: Vítková, M. a kol.: *Otázky speciálně pedagogického poradenství. Základy, teorie, praxe*. MU Brno, 2003.

Základní: Jankovský, J. *Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením. Somatopedická a psychologická hlediska. Druhé doplněné vydání*. Praha: Triton, 2006.

Doporučená: Kubová, L. *Piktogramy*. Praha, Teach-Market, 1997.

(IS/STAG portál, 2013d, [online])

Intergrativní speciální pedagogika

Předmět by měl seznámit studenty s možnostmi i úskalími pedagogické integrace žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. Věnuje se totiž rozmanitým způsobům společenské integrace jedinců se zdravotním postižením a to především v kontextu společenském a politickém/legislativním. Předmět se zabývá termíny integrace/inkluze nejen v historickém vývoji. Seznamuje s obsahem, možnostmi i úskalími pedagogické integrace žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. Měl by se věnovat též společenské integraci jedinců se zdravotním postižením. Studenti by měli umět definovat a obsahově odlišit pojmy integrace a inkluze. Dále jednotlivé stupně, formy, modely a typy integrace. Měl by se umět orientovat v historickém a paradigmatickém vývoji postavení jedince se zdravotním postižením ve společnosti. Předepsaná literatura obsahuje povinnou literaturu a četbu zákonů:

Základní: Zákon č. 108/2006 Sb.

Základní: Zákon č. 561/2004 Sb.

Základní: MŠMT. *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice; Bílá kniha*. Praha: ÚIV, 2001. ISBN 80-211-0372-8.

Základní: Zákon č. 435/2004 Sb. *o zaměstnanosti*.

Základní: RENOTIÉROVÁ, M. - LUDÍKOVÁ, L. *Speciální pedagogika*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. ISBN 80-244-1475-9.

Doporučená: Ysseldyke, J. E. - Algozzine, B. - Thurlow, M. L. *Critical issues in special education*. . Boston: Houghton Mifflin Company, 2000. ISBN 0-395-96127-0.

Doporučená: EDELSBERGER, T. aj. *Defektologický slovník*. Jinočany: H&H Vyšehradská, 2000. ISBN 80-86022-76-5.

Doporučená: Hájková, V. *Integrativní pedagogika*. Praha: IPPP ČR, 2005. ISBN 80-86856-05-4.

Doporučená: Vítková, M. (ed). *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, 2004. ISBN 80-7315-071-9.

Doporučená: Vítková, M. (ed). *Integrativní školní (speciální) pedagogika*. Brno: MSD, 2004. ISBN 80-86633-22-5.

Doporučená: Pipeková, J. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. Brno: Paido, 2006. ISBN 80-7315-120-0.

Doporučená: MŠMT. *Národní program rozvoje vzdělávání*. Praha, MŠMT, 2001. ISBN 80-211-0372-8.

Doporučená: Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. *o sociálních službách*.

Doporučená: **Vyhláška č. 73/2005 Sb.**

Doporučená: Vyhláška č. 74/2005 Sb. *o zájmovém vzdělávání*.

Doporučená: Zákon č. 435/2004 Sb. *o zaměstnanosti*.

Doporučená: ZELINKOVÁ, O. .: *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Praha: Portál, 2001. 208 s. ISBN 80-7178-544-X.

Doporučená: Krejčířová, O. a kol. *Problematika zaměstnávání občanů se zdravotním postižením*. Brno: Rytmus, 2005. ISBN 80-903598-1-7.

Doporučená: RENOTIÉROVÁ, M. - LUDÍKOVÁ, L. *Speciální pedagogika*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. ISBN 80-244-1475-9.

Doporučená: Michalík, J. *Školská integrace žáků s postižením na základních školách v České republice*. Olomouc: UP v Olomouci, 2005. ISBN 80-244-1045-1.

Doporučená: Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon. *školský zákon*.

Doporučená: Clark, C. - Dyson, A. - Millward, A. (ed.). *Theorising special education*. Oxford: Routledge, 1998. ISBN 0-415-14750-6.

Doporučená: Šándorová, Z. *Základy komprehenzivní a integrativní speciální pedagogiky raného věku*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2005. ISBN 80-7041-259-3.

(IS/STAG portál, 2013e, [online])

Příloha 3.

Příloha č. 3 Sylaby předmětů oboru Speciální pedagogika na Masarykově univerzitě

Základy speciální pedagogiky 7 surdopedie

Povinný předmět vyučovaný formou semináře. K absolvování předmětu je nutné složit písemný test (k úspěšnému splnění je potřeba zodpovědět 75 % otázek. Tento požadavek je shodný u všech písemných testů jednotlivých předmětů). Student by se po absolvování předmětu měl orientovat v oboru surdopedie, definovat osobu se sluchovým postižením. Měl by si osvojit základní znalosti v oblasti možností komunikace sluchově postižených a má být schopen vyjmenovat základní kompenzační pomůcky pro sluchově postižené, stejně tak mu není cizí systém péče o sluchově postižené v České republice, včetně systému vzdělávání sluchově postižených. Mezi tématy, která se v průběhu semestru vyučují, jsou klasifikace sluchových vad, historický vývoj péče o sluchově postižené, anatomie a fyziologie sluchového ústrojí, etiologie sluchových vad, důsledky sluchové vady a psychologické zvláštnosti sluchově postižených, jazykové kompetence sluchově postižených, komunikační formy, logopedická péče u sluchově postižených, sluchová protetika a kompenzační pomůcky, reedukace sluchu a řeči u dětí a dospělých s vadami sluchu, včasná intervence u sluchově postižených, komplexní péče o sluchově postižené, systém vzdělávání u sluchově postižených, integrace a možnosti socializace sluchově postižených a profesní uplatnění, tlumočení sluchově postiženým, sluchová vada a přidružená postižení, hluchoslepota.

Doporučená literatura čítá pouze jednu publikaci, a to BULOVA, Alena. Komunikace sluchově postižených. In *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, 1998. s. 63-67. ISBN 80-85931-51-6.

(Pdf:SP4BP_ZSP7, 2013, [online])

Surdopedie 1

Povinný předmět vyučovaný formou semináře. Předmět je pouze pro studenty se zapsanou specializací logopedie/surdopedie. K absolvování předmětu je nutné složit písemný test a ústní zkoušku. Student se musí pro absolvování semináře teoreticky připravovat, být přítomen praktické výuce v co nejvyšší míře, musí spolupracovat na skupinové práci s kolegy, stejně tak nepodceňovat domácí přípravu a aktivně se zapojovat ve výuce. Student by měl být po absolvování tohoto předmětu schopen definovat specifika péče o sluchově postižené od narození do konce života a má se umět orientovat v možnostech diagnostiky sluchových vad, dále vyjmenovat typické odchylky ve vývoji řeči u sluchově postižených. Zvládnout by měl odůvodnit potíže při čtení s porozuměním u sluchově postižených stejně jako znát zvláštnosti písemného projevu sluchově postižených. Měl by se orientovat v možnostech kompenzace sluchových vad a dle sylabu rovněž dokáže vyjmenovat kompenzační pomůcky využívané sluchově postiženými. Výčet témat, která se v průběhu semestru vyučují, obsahuje vymezení základních pojmů oboru surdopedie, historický vývoj péče o sluchově postižené, anatomii a fyziologii sluchového ústrojí, etiologii sluchových vad, důsledky sluchové vady a psychologické zvláštnosti sluchově postižených, jazykové kompetence sluchově postižených, komunikační formy, logopedickou péči u sluchově postižených, sluchovou protetiku a kompenzační pomůcky. Doporučená literatura čítá pouze jednu publikaci, a to Doporučeným titulem je: BULOVA, Alena. Komunikace sluchově postižených. In *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, 1998. s. 63-67. ISBN 80-85931-51-6.

(Pdf:SP4BP_SPS1, 2013, [online])

ORL – Foniatrie

V předmětu by měli studenti získat rozšířené informace týkající se problematiky foniatrie. K absolvování předmětu je nutné složit písemný test. Na konci tohoto kurzu mají být studenti schopni získané poznatky aplikovat v praxi při výchově a vzdělávání dětí a žáků se sluchovým postižením. Výčet témat, která se v průběhu semestru vyučují, obsahuje anatomii sluchového ústrojí zevního, středního, vnitřního ucha, centrální část sluchového ústrojí, sluchovou dráhu, vývoj sluchového orgánu, anatomické poznámky k dýchacím cestám horní a dolní. Dále se pak studenti dozvídají o nosu, vedlejší nosní dutině, nosohltanu, hrtanu, průduškách, funkci sluchového ústrojí, periferním sluchovém analyzátoru, centrálním sluchovém analyzátoru, kostním a vzdušným vedením, sluchu a věku, sluchu a řeči, dýchacích cestách. Předmět je seznamuje s fyziologickými poznámkami k řečovému ústrojí, mluvní a zvukovou stránkou řeči, vývojem řeči, vyšetřením sluchu u dětí, včasnou reedukací, audiologií, audiogramem, sluchovým ústrojím, poruchami sluchu a řeči, příčinami nemluvnosti a poruch řeči a dále také hlasem, poruchami hlasu organického a funkčního charakteru.

Doporučená literatura čítá pouze jednu publikaci, a to titul ŠLAPÁK, Ivo. Kapitoly z otorinolaryngologie a foniatrie. Brno: Paido, 1995. 45 s. ISBN 80-85931-13-3.

(Pdf:SP4BP_ORLF ORL, 2013, [online])

Surdopedie 2

Výuka tohoto povinně volitelného předmětu probíhá paralelně ve dvou skupinách. K absolvování předmětu je nutné složit písemný test a absolvovat ústní zkoušku. V rámci výuky měl být student schopen orientovat se v dalších oblastech oboru surdopedie a naváže s nimi na již získané znalosti a dovednosti v předmětu **Surdopedie 1**. Absolvent předmětu by měl dokázat charakterizovat možnosti a průběh včasné intervence u sluchově postižených i popsat strukturu komplexní péče o sluchově postižené, zvládnout systém vzdělávání u sluchově postižených. Podle sylabu je seznámen s možnostmi profesního uplatnění. Dozvědět by se měl i o jednotlivých vizuálně motorických komunikačních systémech. Orientovat by se měl v možnostech tlumočení sluchově postiženým.

Výčet témat, která se v průběhu semestru v předmětu vyučují, obnáší včasnou intervenci u sluchově postižených, komplexní péči o sluchově postižené, systém vzdělávání u sluchově postižených, integraci a profesní uplatnění, vizuálně motorické komunikační systémy, tlumočení sluchově postiženým, sluchové vady a přidružené postižení, hluchoslepotu. Doporučená literatura čítá pouze jednu publikaci, a to titul ŠLAPÁK, Ivo. *Kapitoly z otorhinolaryngologie a foniatrie*. Brno: Paido, 1995. 45 s. ISBN 80-85931-13-3. (Pdf:SP4BP_SPS2, 2013, [online])

Integrativní speciální pedagogika

Povinný předmět je vyučován formou přednášky s dotací dvou hodin týdně. Hlavním cílem předmětu je získat základní vědomosti z integrativní speciální pedagogiky, tedy o problematice integrace a inkluze v současném vzdělávacím systému České republiky a jeho komparace s vybranými vzdělávacími systémy ze zahraničí. Dále pak osvojení teoretických znalostí a praktických dovedností nezbytných pro úspěšnou organizaci prostředí a výuky v třídě integrující žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Výčet témat, která se v průběhu semestru v předmětu vyučují, je velmi obsáhlý a komplexní. Tématice neslyšících a jejich vzdělávání se v tomto předmětu věnují dva okruhy. Konkrétně se zabývají etiologií, klasifikací sluchových vad, komunikačními systémy, sluchovou protetikou, vzdělávacími programy pro sluchově postižené. Studenti jsou dále seznámeni s komunikací sluchově postižených (mluvená hlásková řeč, odezírání, pomocné artikulační znaky, daktylní řeč, znakový jazyk – vlastní znakový jazyk neslyšících, znakový jazyk). Doporučená literatura čítá tři tituly:

PIPEKOVÁ, Jarmila. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 3. rozš. a uprav. vydání. Brno: Paido Brno, 2010. 401 s. ISBN 978-80-7315-198-0.

VÍTKOVÁ, Marie. *Integrativní speciální pedagogika. Integrace školní a sociální*. 2. vyd. Brno: Paido Brno, 2004. 463 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-7315-071-9.

Kapitoly ze speciální pedagogiky. 2006. vyd. Brno: Paido, 2006. ISBN 80-7315-120-0. (Pdf:SP7BP_ISPD, 2013, [online])

Komunikace osob se sluchovým postižením

Povinně volitelný předmět, který mohou absolvovat pouze studenti se zapsanou specializací logopedie/surdopedie. V tomto kurzu studenti získávají teoretické i praktické znalosti o komunikačních formách jedinců se sluchovým postižením a o jejich využívání. Studenti jsou seznámeni se základními pravidly a principy pro komunikaci s osobami se sluchovým postižením a zároveň by studenti měli být schopni s porozuměním vnímat a aktivně používat prstovou abecedu jednoruční a dvouruční. Studenti by měli být, dle svých dovedností, schopni komunikovat prostřednictvím znakového jazyka s neslyšícím člověkem, a to v základních situacích. Studenti by měli umět komunikovat o základních tématech jako je např. rodina, rada na směr cesty, počasí. Studenti si díky tomuto předmětu zvyknou na využívání výraznější mimiky a gestikulace a pochopí význam a potřebu odezírání u osob se sluchovým postižením. Měli by si uvědomit také jeho obtížnost a pochopit specifika písemného projevu jedinců se sluchovým postižením a specifika jejich mluvené řeči.

Výčet témat, která se v průběhu semestru v předmětu vyučují, zahrnuje praktickou výuku vizuálně motorických forem komunikace jedinců se sluchovým postižením, osvojování základní znakové zásoby, vymezení terminologických pojmů - mimika, gestikulace, písemný projev sluchově postižených, mluvenou řeč, charakter hlasu neslyšícího, vizuálně motorické jazyky, odezírání, tlumočnické služby, základní pokyny pro kontakt slyšícího se sluchově postiženým. K absolvování předmětu je nutné složit písemný test s otevřenými otázkami z oblasti komunikace osob se sluchovým postižením a praktická zkouška ze základní komunikace při použití znakového jazyka, prstových abeced a Lormovy abecedy. Doporučená literatura čítá tři tituly:

KRAHULCOVÁ, Beáta. *Komunikace sluchově postižených*. Vyd. 2. Praha: Karolinum, 2002. 303 s. ISBN 80-246-0329-2.

KRAHULCOVÁ-ŽATKOVÁ, Beáta. *Komplexní komunikační systémy těžce sluchově postižených*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996. 218 s. ISBN 80-7184-239-7.

RŮŽIČKOVÁ, Marie. *Znakování pro každý den :základní konverzace v českém znakovém jazyce*. 1. vyd. Praha: Septima, 2001. 97 s. ISBN 80-7216-160-1.

(Pdf:SP4BP_SKOS, 2013, [online])

Symptomatické poruchy řeči.

Povinný předmět, po jehož absolvování má student ovládat problematiku symptomatických poruch řeči u dětí s poruchami hybnosti, s mozkovou obrnou, u dětí s těžkým sluchovým a zrakovým postižením a u dětí nevidomých. Stejně tak by měl dokázat zvládat stimulovat vývoj řeči u dětí s mozkovou obrnou, logopedickou péčí a zásady při rozvíjení hybnosti a řeči u dětí s mozkovou obrnou. Má mít přehled o moderních terapiích na základě reflexnosti užívané při rozvíjení hybnosti a řeči u dětí s poruchou centrální regulace hybnosti. Měl by znát specifika logopedické péče u zrakově postižených, symptomatické poruchy řeči u mentálně retardovaných, faktory ovlivňující vývoj řeči u mentálně retardovaných dětí, specifika logopedické péče u mentálně retardovaných dětí a dětí s kombinovaným postižením. Výčet témat, která se v průběhu semestru vyučují, obsahuje symptomatické poruchy řeči a etiologii. Věnuje se také dětem s poruchami hybnosti či po mozkové obrně a vývojem jejich řeči i logopedické péči a moderním terapiím na základě reflexnosti. Studenti jsou seznámeni s problematikou dětí s těžkým sluchovým a zrakovým postižením a specifiky logopedické péče o tyto jedince. Předmět pojednává také o symptomatických poruchách řeči u mentálně retardovaných a faktorech ovlivňujících jejich vývoj řeči a specifikách logopedické péče. Závěr předmětu se věnuje kombinovaným postižením. K absolvování předmětu je nutné složit zápočet. Zápočtovým požadavkem je zpracování seminární práce. Doporučená literatura čítá tři tituly:

LECHTA, Viktor. *Symptomatické poruchy řeči u dětí*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2002. 191 s. ISBN 80-7178-572-5.

KLENKOVÁ, Jiřina. *Symptomatické poruchy řeči*. In *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, 1998. s. 45-57. ISBN 80-85931-51-6.

ČECHOVÁ, Zuzana [absolvent PdF M. *Symptomatické poruchy řeči u sluchově postižených dětí*. 1999. 89 s.

(Pdf:SP4BP_SYPR, 2013, [online])

SP4BP_OXP Odborná praxe průběžná

Povinný předmět, který má dotaci jedné hodiny týdně. Jedná se o přímou speciálněpedagogickou činnost pod supervizí tutora ve školských zařízeních a zařízeních sociálních služeb dle zvolené specializace. Studenti by si měli osvojit asistentskou práci a naučit se aplikovat teoretické znalosti v praxi. Doporučenou literaturou je: *Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ)*. Edited by Hana Filová. 2. dopl. vyd. Brno: Paido, 1999. 93 s. ISBN 80-85931-73-7.

(Pdf: SP4BP_OXP, 2013, [online])

SP4BP_OX1 Odborná praxe souvislá 1

Povinný předmět v trvání čtyř týdnů. Cílem předmětu je seznámit studenty s chodem pracoviště, personálním obsazením, strukturou žáků, klientů. Studenti by měli provádět asistentské práce na přiděleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka, sledovat metody práce s klientem, seznámit se s dokumentací žáka, klienta. O průběhu praxe je studenty veden deník a na jeho podkladě zpracují zprávu o praxi.

(Pdf:SP4BP_OX1, 2013, [online])

SP4BP_PX2 Odborná praxe průběžná 2

Praxe jejíž trvání je dva týdny a naplní je strukturované pozorování žáka či klienta pod supervizí tutora. Student by si po úspěšném absolvování předmětu měl svojit asistentské práce pod supervizí tutora ve školských zařízeních a zařízeních sociální péče. Měl by být schopen aplikace základních poznatků do speciálněpedagogické praxe.

(Pdf:SP4BP_PX2, 2013, [online])

SP4BP_OX2 Pedagogická praxe souvislá 2

Povinný předmět, jehož trvání je dva týdny. Student by si měl po úspěšném absolvování předmětu osvojit asistentské práce pod supervizí tutora ve školských zařízeních a zařízeních sociální péče a být schopen aplikace základních poznatků do speciálněpedagogické praxe. Doporučenou literaturou jsou následující tituly: HAVEL, Jiří a Tomáš JANÍK. *Pedagogická praxe v pregraduální přípravě učitelů*. 2004 ŠIMONÍK, Oldřich. *Pedagogická praxe*. Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6

ŠTÁVA, Jan. *Pedagogická praxe budoucích učitelů na PdF MU v Brně*. Pedagogické spektrum, Bratislava, 2004, roč. 2004, 3/4, s. 58-62. ISSN 1335-5589.

MALEŇÁKOVÁ, Šárka a Vlasta VILÍMOVÁ. Pedagogická praxe - cesta od teorie k realitě. In Pedagogická praxe a oborové didaktiky. Brno: MSD spol. s.r.o., 2008. s. 262-265, 4 s. ISBN 978-80-7392-052-4.

ŠMAHELOVÁ, Bohumíra. Pedagogická praxe a didaktika integrovaného vědního základu. In Pedagogická praxe a oborové didaktiky. Brno: MSD spol. s.r.o., 2006. s. 254-259, 5 s. ISBN 978-80-739-052-4.

ŠIMONÍK, Oldřich. Pedagogická praxe: funkce a význam hodnocení studenta. In Otázky hodnocení studentů na souvislých pedagogických praxích. První vydání. Brno: MSD. s.r.o. a PdF MU, 2006. s. 40-44, 5 s. ISBN 80-86633-67-5.

HAVEL, Jiří a Tomáš JANÍK. Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů. 2005. (Pdf:SP4BP_OX2, 2013, [online])

Příloha 4.

Sylaby předmětů oboru Pedagogické asistentství speciální pedagogiky pro ZŠ na Masarykově univerzitě

SP_KOSL Komunikace osob se sluchovým postižením.

Cílem povinné volitelného kurzu je, aby studenti získali teoretické i praktické znalosti o komunikačních formách jedinců se sluchovým postižením a o jejich využívání. Studenti se naučí znát základní pravidla a principy pro komunikaci s osobami se sluchovým postižením a měli by být schopni s porozuměním vnímat a aktivně používat prstovou abecedu jednoruční a dvouruční. Studenti by měli být po absolvování předmětu schopni komunikovat prostřednictvím znakového jazyka s neslyšícím člověkem základních o tématech, jako je např. rodina. Dále si přivyknou na využívání výraznější mimiky a gestikulace v komunikaci s neslyšícími.

Studenti pochopí význam a potřebu odezírání u osob se sluchovým postižením a uvědomí si jeho obtížnost, dále se obeznámí se specifiky písemného projevu jedinců se sluchovým postižením a specifiky jejich mluvené řeči. Výuka předmětu se zaměřuje na praktickou výuku znakového jazyka a dalších vizuálně motorických způsobů komunikace sluchově postižených, osvojování znakové zásoby, vymezení terminologických pojmů. Probírány jsou posunky, mimika, gestikulace, daktylotika, písemný projev sluchově postižených, mluvená řeč, charakter hlasu neslyšícího, vizuálně pohybové jazyky, odezírání, tlumočnické služby. Studenti by si měli osvojit i základní pokyny pro kontakt slyšícího se sluchově postiženým. K absolvování předmětu je nutné složit písemný test a praktickou zkoušku z osvojených komunikačních technik. V doporučené literatuře najdeme jednu publikaci a to: BULOVA, Alena. Komunikace sluchově postižených. In *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, 1998. s. 63-67. ISBN 80-85931-51-6.

(Pdf:SP_KOSL, 2013, [online])

SP7BP_ZSP7 Základy speciální pedagogiky 7 Surdopedie

Povinný předmět vyučovaný formou semináře a zakončený písemným testem. Cílem předmětu je, aby se student orientoval v oboru surdopedie. To dle sylabu znamená, že umí definovat osobu se sluchovým postižením a má osvojená si základní znalosti v oblasti možností komunikace sluchově postižených. Bude schopen vyjmenovat základní kompenzační pomůcky pro sluchově postižené a bude znát systém péče o sluchově postižené v ČR, včetně systému vzdělávání sluchově postižených.

Student by se měl setkat s termíny oboru surdopedie, zároveň s vymezením surdopedického oboru samostatně. V sylabu je uvedeno, že získá informace o klasifikaci sluchových vad, historickém vývoji péče o sluchově postižené, anatomii a fyziologii sluchového ústrojí a etiologii sluchových vad. Dále by měl naučit chápat důsledky sluchové vady a psychologické zvláštnosti sluchově postižených, jaké jsou jazykové kompetence sluchově postižených, jaké jsou komunikační formy a jak probíhá logopedická péče u sluchově postižených. Seznámit by se také měl s kompenzačními pomůckami, reedukací sluchu a řeči u dětí a dospělých s vadami sluchu. Měl by vědět o komplexní péči o sluchově postižené, systému vzdělávání, integraci a možnostech socializace, dále o profesních uplatněních a tlumočení pro osoby sluchově postižené. Předmět se věnuje i kombinovaným postižením, např. hluchoslepotě.

Doporučeným odborným titulem k četbě je: BULOVA, Alena. Komunikace sluchově postižených. In *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, 1998. s. 63-67. ISBN 80-85931-51-6. (Pdf:SP7BP_ZSP7, 2013, [online])

SP7BP_ISPD Integrativní speciální pedagogika

Povinný předmět vyučovaný formou přednášky. K jeho úspěšnému ukončení je třeba složit průběžné testy a závěrečný písemný test. Předmět je popsán již výše, anotace tohoto předmětu je shodná, až na rozdíl v povinné a doporučené literatuře. Titulem povinné literatury je PIPEKOVÁ, Jarmila. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 3. rozš. a uprav. vydání. Brno: Paido Brno, 2010. 401 s. ISBN 978-80-7315-198-0.

(Pdf:SP7BP_ISPD, 2013, [online])

SP7BP_ODP1 Oborová praxe 1

Povinný předmět, jehož délka je jeden týden. Student by si měl po úspěšném absolvování předmětu osvojit asistentské práce pod supervizí tutora ve speciálních školách a školských zařízeních v místě bydliště a dle zvolené specializace. Součástí praxe je provést 10 hodin náslechu v hodinách dle druhého oboru studia. Student by následně měl být schopen aplikace teoretických poznatků do speciálně pedagogické praxe. (Pdf:SP7BP_ODP1, 2013, [online])

Příloha 5.

Sylaby předmětů oboru Speciální pedagogika se zaměřením na vzdělávání na Masarykově univerzitě

SP_KOSL Komunikace osob se sluchovým postižením

Povinně volitelný předmět vyučovaný formou semináře a pro jeho absolvování je nutné složit písemný test a praktickou zkoušku z osvojených komunikačních technik. Cílem předmětu je, aby studenti získali teoretické i praktické znalosti o komunikačních formách jedinců se sluchovým postižením a o jejich využívání. Studenti se naučí znát základní pravidla a principy pro komunikaci s osobami se sluchovým postižením a měli by být schopni s porozuměním vnímat a aktivně používat prstovou abecedu (jednoruční i dvouruční). Studenti by měli být po absolvování předmětu schopni komunikovat prostřednictvím znakového jazyka s neslyšícím člověkem, a to v základních situacích a základních tématech. Dále by si měli přivyknout na využívání výraznější mimiky a gestikulace v komunikaci s neslyšícími. A měli by se obeznámit se specifiky písemného projevu jedinců se sluchovým postižením a specifiky jejich mluvené řeči. Průběh výuky předmětu je dle sylabu zcela stejný s výukou výše popínaného předmětu **SP_KOSL Komunikace osob se sluchovým postižením**. Doporučeným titulem odborné literatury je: BULOVA, Alena. Komunikace sluchově postižených. In *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, 1998. s. 63-67. ISBN 80-85931-51-6. (Pdf:SP_KOSL, 2013, [online])

Základy speciální pedagogiky 7 Surdopedie

Shodný sylabus viz výše.

SP7BP_ISPD Integrativní speciální pedagogika

Shodný sylabus viz výše.

Oborová praxe 1

K získání zápočtu za praxi je nutné odevzdat vypracované zprávy o jejím průběhu, předložení deníku z praxe a zadaných formulářů. Cílem předmětu je, aby si student během dvou týdnů osvojil praktické činnosti v terénu. Vše probíhá pod supervizí tutora ve speciálních školách a školských zařízeních v místě bydliště a dle zvolené specializace. Součástí praxe je provedení deseti hodin náslechu v hodinách dle druhého oboru studia. Student je po absolvování schopen aplikovat teoretické poznatky do speciálně pedagogické praxe. Pro tento předmět je jako povinný titul odborné literatury uvedena publika: *Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ)*. Edited by Hana Filová. 2. dopl. vyd. Brno: Paido, 1999. 93 s. ISBN 80-85931-73-7.² (Pdf:SP7BP_ODP1, 2013, [online])

Příloha 6.

Sylaby předmětů oboru Speciální pedagogika - komunikační techniky na Masarykově univerzitě

SPLBP_ZSS1 Základy speciální pedagogiky 5 Surdopedie 1

Povinný předmět vyučovaný formou semináře. Jeho sylabus je zcela stejný jako sylabus výše popsaného předmětu **SP7BP_ZSP7 Základy speciální pedagogiky 7 Surdopedie**. Je vyučován i stejnými pedagogy a stejné jsou rovněž seznamy povinné a doporučené literatury. (Pdf:SPLBP_ZSS1, 2013, [online])

SPLBP_OXP Odborná praxe průběžná.

Povinný předmět, ukončený zápočtem. Cílem předmětu je přiblížit studentovi praxi. Začíná se náslechy ve vybraných zařízeních, dále se pokračuje spoluprací na volnočasových aktivitách, výuce; asistence ve výuce;

asistence ve výchovných činnostech. Student si praxi domlouvá sám přímo se vzdělávacím zařízením, ve kterém chce praxi absolvovat. Podmínky k absolvování předmětu jsou vedení deníku z praxe, potvrzení protokolu o praxi, cílené pozorování žáka s narušenou komunikační schopností nebo žáka se sluchovým postižením (zvoleného dle vlastního výběru). Dále je vyžadováno vypracování případové studie zaměřené na komunikační schopnosti žáka. Literatura je uváděna pouze jako doporučená a to publikace: *Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ)*. Edited by Hana Filová. 2. dopl. vyd. Brno: Paido, 1999. 93 s. ISBN 80-85931-73-7.

(Pdf:SPLBP_OXP, 2013, [online])

SPLBP_KSP1 Specializace: Komunikace osob se sluchovým postižením 1.

K absolvování povinně volitelného předmětu je třeba složit písemný test a praktickou zkouškou z osvojených komunikačních technik. Syllabus předmětu je shodný se syllabem již výše popsaného předmětu **SP_KOSL Komunikace osob se sluchovým postižením** a to včetně doporučené a povinné literatury.

(Pdf:SPLBP_KSP1, 2013, [online])

SPLBP_SPLS Speciálně pedagogická diagnostika logopedická a surdopedická

Povinný předmět absolvují studenti ve dvou paralelních skupinách. Je vyučován jako seminář a ukončen je písemným testem. Cílem výuky je, aby student získal základní poznatky o diagnostice narušené komunikační schopnosti a o diagnostice sluchových poruch. Studenti by se měli po absolvování předmětu umět orientovat v problematice speciálně pedagogické diagnostiky - oblasti logopedie a surdopedie. Měli by zvládnout diagnostické metody a techniky u sluchového postižení, logopedickou diagnostiku a poznat pomůcky a přístroje, testy a metody užívané při vyšetření. Seznam předepsané literatura obsahuje osm publikací:

LECHTA, Viktor. *Logopedické repetitorium : teoretická východiska súčasnej logopedie, moderné prístupy*. Bratislava: SPN, 1990. 278 s. ISBN 80-08-00447-9.

Diagnostika dítěte předškolního věku :co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let. Edited by Jiřina Bednářová - Vlasta Šmardová, Illustrated by Richard Šmar. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2007. iv, 212 s. ISBN 978-80-251-1829-0.

LECHTA, Viktor. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. 359 s. ISBN 80-7178-801-5.

KLENKOVÁ, Jiřina a Helena KOLBÁBKOVÁ. *Diagnostika předškoláka : správný vývoj řeči dítěte*. Brno: MC nakladatelství, 2003. 125 s.

MOJŽÍŠEK, Lubomír, Lili MONATOVÁ a Miroslav KOŘÍNEK. *Teoretické otázky pedagogické diagnostiky*. 1. vyd. Praha: Academia, 1987. 161 s.

LEJSKA, Mojmír, Zdeněk KABELKA a Radan HAVLÍK. *Diagnostika a léčba těžce sluchově postižených nejmenších dětí. Otolaryng a Phoniatr /Prague/, 2002, roč. 51, č. 2, s. 100-108.*

(Pdf:SPLBP_SPLS, 2013, [online])

SPLBP_KSP2 Specializace: Komunikace osob se sluchovým postižením 2.

K úspěšnému absolvování povinně volitelného předmětu je nutné úspěšně složit písemný test a praktickou zkouškou z osvojených komunikačních technik. Cílem předmětu je prohloubení znalostí v návaznosti na předmět **Komunikace sluchově postižených 1** a charakteristika pojmů - sluchově postižený, komunikační formy sluchově postižených, daktylotika, písemný projev, mluvená řeč, odezírání, charakter hlasu neslyšícího, vizuálně motorické komunikační systémy - znakový jazyk, znakovaná čeština. Osvojování znakové zásoby a pravidel pro kontakt slyšícího se sluchově postiženým komunikačním partnerem. Ve výuce se studenti opět setkávají s praktickou výukou znakového jazyka a dalších vizuálně motorických způsobů komunikace sluchově postižených, osvojování další znakové zásoby a vymezení terminologických pojmů této problematiky, vše v návaznosti na první vyučovaný předmět. Terminologie se zde shoduje. Povinná a doporučená literatura je shodná se seznamem u výše popsaného prerekvizitního předmětu.

(Pdf:SPLBP_KSP2, 2013, [online])

SPLBP_SPSU Surdopedie

Tento předmět vyučován seminární formou a ukončený písemným testem a ústní zkouškou navštěvují povinně studenti, kteří si zvolí surdopedickou specializaci. Cílem tohoto předmětu je dle syllabu naučit studenty definovat specifika péče o sluchově postižené od narození do konce života. Absolventi kurzu by si měli prohloubit znalosti z předchozích surdopedických předmětů a naučit se orientovat v možnostech diagnostiky sluchových vad. Studenti by měli umět vyjmenovat typické odchylky ve vývoji řeči u sluchově postižených,

odůvodnit potíže při čtení s porozuměním u sluchově postižených a znát zvláštnosti písemného projevu sluchově postižených. Dále by se měli naučit orientovat se v možnostech kompenzace sluchových vad a vyjmenovat kompenzační pomůcky využívané sluchově postiženými. Studenti by měli zvládnout charakterizovat možnosti a průběh včasné intervence u sluchově postižených, popsat strukturu komplexní péče o sluchově postižené, systém vzdělávání u sluchově postižených a možnosti profesního uplatnění. Student se dle sylabu v rámci předmětu setká s termíny oboru surdopedie, zároveň s vymezením surdopedického oboru samostatně, získá informace o klasifikaci sluchových vad, historickém vývoji péče o sluchově postižené, anatomii a fyziologii sluchového ústrojí, etiologii sluchových vad. Po absolvování kurzu by měli studenti chápat důsledky sluchové vady a psychologické zvláštnosti sluchově postižených, jejich jazykové kompetence, komunikační formy a průběh logopedické péče. Studenti budou rovněž seznámeni s reedukací sluchu a řeči u dětí a dospělých s vadami sluchu. Měli by vědět i o komplexní péči o sluchově postižené, systému vzdělávání, integraci a možnostech socializace, dále o profesních uplatněních a tlumočení pro soby sluchově postižené. Výuka by se měla zabývat i sluchovými vadami a přidruženými postiženími. Povinná literatura obsahuje 12 publikací.

ŠTĚRBOVÁ, Dana. *Hluchoslepota : lidé s ní a kolem ní*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. 103 s. ISBN 80-244-1433-3.

HORÁKOVÁ, Radka. Uvedení do surdopedie. In PIPEKOVÁ, Jarmila. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 2., rozšířené vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2006. s. 127-141. ISBN 80-7315-120-0.

BYTEŠNÍKOVÁ, Ilona, Jiřina KLENKOVÁ a Radka HORÁKOVÁ. *Logopedie a surdopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-136-2.

LUDÍKOVÁ, Libuše. *Vzdělávání hluchoslepých*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2001. 78 s. ISBN 80-7183-256-1.

ŠTĚRBOVÁ, Dana. *Hluchoslepota : lidé s ní a kolem ní*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 103 s. ISBN 80-244-1244-6.

KRAHULCOVÁ-ŽATKOVÁ, Beáta. *Komplexní komunikační systémy těžce sluchově postižených*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996. 218 s. ISBN 80-7184-239-7.

LUDÍKOVÁ, Libuše. *Vzdělávání hluchoslepých*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2000. 74 s. ISBN 80-7183-225-1.

PULDA, Miloš. *Surdopedie se zaměřením na raný a předškolní věk*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1992. 143 s. ISBN 80-210-0476-2.

SOURALOVÁ, Eva. *Vzdělávání hluchoslepých*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2000. 78 s. ISBN 80-7183-226-X.

SOURALOVÁ, Eva. *Vzdělávání hluchoslepých. II*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2000. 78 s. ISBN 80-7183-226-X.

BULOVÁ, Alena. Komunikace sluchově postižených. In *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, 1998. s. 63-67. ISBN 80-85931-51-6.

TITZL, Boris. Hluchoslepota a doteková abeceda. *Speciální pedagogika*, Praha: UK - Pedagogická fakulta Praha, 1994, roč. 5, č.3, s. 17-20.

(PdF:SPLBP_SPSU, 2013, [online])

SPLBP_RKDS Rozvoj komunikačních dovedností u jedinců se sluchovým postižením.

K úspěšnému absolvování tohoto volitelného předmětu je nutné složit písemný test, ústní zkoušku a praktickou zkoušku z osvojených komunikačních dovedností. Cílem předmětu je, aby si studenti osvojili schopnosti a praktické dovednosti v oblasti rozvoje komunikačních dovedností u sluchově postižených. Mají umět vyjmenovat kompenzační pomůcky používané v rehabilitaci osob s vadami sluchu, orientovat se v možnostech reedukace sluchu a řeči u dětí a dospělých se sluchovými vadami. V rámci kurzu se dle sylabu učí upravovat texty pro sluchově postižené tak, aby pro ně byly srozumitelné. Během výuky by měla být probírána následující témata: klasifikace sluchových vad, individuální zvláštnosti sluchově postižených, kompenzační pomůcky, reedukace sluchu a řeči u dětí a dospělých se sluchovými vadami, rozvoj komunikačních dovedností u sluchově postižených sluchová výchova, dechová cvičení, globální čtení, rozvoj slovní zásoby, rozvoj jemné motoriky. Jako povinná literatura je uvedena pouze jedna publikace, a to: PULDA, Miloš. *Sluchová výchova u sluchově postižených dětí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999. 104 s. ISBN 80-210-2077-6.

(PdF:SPLBP_RKDS, 2013, [online])

SPLBP_KODP Komunikace osob s duálním smyslovým postižením

Povinný předmět vyučovaný seminární formou. Pro úspěšné ukončení předmětu je nutné složit písemný test, ústní zkoušku a praktickou zkoušku ze znalostí a dovedností získaných v předmětu. Cílem předmětu je, aby se studenti teoreticky seznámili s možnostmi zápisu znakových jazyků a osvojili si praktické základy jedné z forem zápisů českého znakového jazyka - znakový čili SignWritingu. Seminář navazuje na předmět *Komunikace sluchově postižených*. Studenti by měli porozumět významu zápisu znakových jazyků a sami si uvědomit jeho význam, měli by být schopni kreativně vytvářet možnosti užití znakového zápisu při vzdělávání dětí a žáků se sluchovým postižením. Naučit by se měli také rozvíjet komunikační kompetence žáků prostřednictvím

vizuálně motorických komunikačních forem. Studenti jsou během výuky seznamováni s teorií a praxí rozvoje komunikačních dovedností u osob se získanou i vrozenou hluchoslepotou, dokázat by měli i kombinovat různé přístupy dle stupně postižení zraku a sluchu u dětí s hluchoslepotou. Podle sylabu budou schopni na základě dané kazuistiky vytvořit konkrétní podklady pro realizaci rozvoje komunikačních dovedností a budou schopni o nich diskutovat s ostatními.

Doporučeným titulem odborné literatury je publikace: JARNÍKOVÁ, Ivana. *Eliška : příběh hluchoslepe holčičky*. 1. vyd. [Praha]: Společnost pro ranou péči, 2005. 44 s. ISBN 80-239-6206-X.

(Pdf:SPLBK_KODP, 2013, [online])

SPLBP_PX2 Odborná praxe souvislá 2

Povinný předmět zakončený zápočtem. K úspěšnému absolvování předmětu je nutné prokázat vedení deníku praxe, potvrzení protokolu o praxi, cílené pozorování žáka s narušenou komunikační schopností, žáka se sluchovým postižením a dodat případovou studii zaměřenou na komunikační schopnosti žáka. Cílem praxe je, aby se studenti opět zapojili i prakticky a například asistovali ve výuce, v praxi na ně čeká setkání s logopedickou intervencí u dětí a žáků s narušenou komunikační schopností a intervencí u sluchově postižených dětí a žáků. Studenti mají za úkol cíleně - strukturovaně pozorovat žáka, zpracovat z tohoto pozorování záznam a podat návrhy intervence. Titulem doporučené odborné literatury: *Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ)*. Titulem doporučené odborné literatury: *Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ)*. Edited by Hana Filová. 2. dopl. vyd. Brno: Paido, 1999. 93 s. ISBN 80-85931-73-7.

(Pdf:SPLBP_PX2, 2013, [online])

SP7BP_ISPD Integrativní speciální pedagogika

Povinný předmět vyučovaný formou přednášky. K úspěšnému ukončení předmětu je nutné složit průběžné testy a závěrečný písemný test. Hlavním cílem předmětu je, aby studenti získali základní vědomosti z integrativní speciální pedagogiky v porovnání se zahraničním kontextem. Studenti by si měli osvojit teoretické znalosti a praktické dovednosti nezbytné pro úspěšnou organizaci prostředí a výuky v třídě integrující žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Povinným titulem odborné literatury je publikace: PIPEKOVÁ, Jarmila. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 3. rozš. a uprav. vydání. Brno: Paido Brno, 2010. 401 s. ISBN 978-80-7315-198-0. Doporučenou literaturou pak titul: VÍTKOVÁ, Marie. *Integrativní speciální pedagogika. Integrace školní a sociální*. 2. vyd. Brno: Paido Brno, 2004. 463 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-7315-071-9.

(Pdf:SP7BP_ISPD, 2013, [online])

SPLBP_SPDS Specializace: Speciálně pedagogická diagnostika surdopedická a oftalmopedická

K úspěšnému absolvování povinného předmětu pro studenty se surdopedickou specializací je nutné zpracování případové studie dítěte se sluchovým postižením, zpracování souhrnné zprávy v rozsahu 2-3 stran formátu A4 o možnostech včasné diagnostiky sluchového postižení a následné péče o děti s diagnostikovanou vadou sluchu v ČR a zpracování případové studie dítěte se zrakovým postižením se zřetelem na oblastí kognitivních funkcí. Studenti musejí složit také písemný test. Cílem předmětu je, aby studenti získali základní poznatky o diagnostice sluchových poruch a metodách surdopedické diagnostiky, informace o objektivních a subjektivních zkouškách sluchu, komplexním vyšetření, o možnostech spolupráce speciálního pedagoga s dalšími odborníky. Studenti by také měli získat základní poznatky o diagnostice zrakových vad a jejich funkčních projevu, metodách oftalmopedické diagnostiky, zrakové terapii a náplni činnosti zrakového terapeuta, o možnostech multidisciplinární spolupráce za účelem kvalitní oftalmopedické diagnostiky, informace o diagnostice specifických oblastí osob se zrakovým postižením. Informace, které by se studenti měli v průběhu výuky dozvědět, se týkají systému poradenství pro jedince se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR a současných legislativních podmínek poskytování poradenských služeb u nás. Získat by měli i informace o využití protetických pomůcek. Seznam povinné literatury obsahuje šest publikací:

MORAVCOVÁ, Dagmar. *Zraková terapie slabozrakých a pacientů s nízkým vizem*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2004. 203 s., 9. ISBN 80-7254-476-4.

OPATŘILOVÁ, Dagmar a Zita NOVÁKOVÁ. *Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 321 s. ISBN 978-80-210-5880-4.

SVOBODA, Mojmír, Dana KREJČÍŘOVÁ a Marie VÁGNEROVÁ. *Psychodiagnostika dětí a dospívajících*. 2. vyd. Praha: Portál, 2009. 792 s. Studium. ISBN 978-80-7367-566-0.

MORAVCOVÁ, Dagmar a Eva MATOUŠKOVÁ. *Rozvoj dovedností zrakového vnímání se speciálními optickými pomůckami a kamerovou televizní lupou : metodická příručka s náměty pro rozvoj dovedností : (pro*

učitele, vychovatele, žáky se zrakovým postižením a jejich rodiče). V Praze: [s.n.], 2011. 48 s. ISBN 9788025498774.

Oční lékařství. Edited by Pavel Rozsival. Vyd. 1. Praha: Galén, 2006. 373 s. ISBN 8072624040. HORÁKOVÁ, Radka. Specifika vývoje a včasná pedagogická intervence u dětí se sluchovým postižením. In OPATŘILOVÁ, Dagmar. *Pedagogicko psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. s. 243-281. ISBN 80-210-3977-9.

(Pdf:SPLBP_SPDS, 2013, [online])

SPLBP_OX3 Pedagogická praxe souvislá

Povinný předmět zakončuje cyklus předchozích praxí. Praxe je ukončena zápočtem, a to i mimo zkouškové období. Požadavky na studenty jsou shodné jako u výše popsaných praxí. Cíle předmětu se neliší od předchozích praxí, jde o asistování ve výuce, logopedickou intervenci u dětí a žáků s narušenou komunikační schopností a intervenci u sluchově postižených. Studenti musí cíleně strukturovaně pozorovat a pracovat s žáky, dělat si záznam a návrhy na intervenci. Povinná literatura je totožná jako u předchozích praxí.(Pdf:SPLBP_SPPdf:SPLBP_OX3, 2013, [online])

Příloha 7.

Sylaby předmětů oboru Výchovná práce ve speciálních zařízeních na Univerzitě Hradec Králové

SURDPEZ - Surdopedie.

Povinný předmět je vyučován formou přednášek a seminářů. Za semestr studenti absolvují 10 hodin přednášek a pět hodin seminářů. Předmět je zakončen zápočtem a zkouškou. Podle anotace předmět představuje základní uvedení do oboru surdopedie. Jeho cílem je seznámení se základními východiskami pro pochopení specifických potřeb osob se sluchovým postižením. Z osnovy předmětu vyplývá, že studenti jsou nejdříve uvedeni do oboru, jeho vymezení, vývoje a vzeby na další obory. Další část se věnuje fyziologii a patofyziologii sluchu, vadám sluchu a významu jejich včasného odhalení. Vzápětí navazuje část o metodách vyšetření sluchu a zjišťování velikosti vady sluch. Studentů je představena cílová skupina oboru surdopedie - osoby se sluchovým postižením. Předmět se zabývá vlivem sluchové vady na vývoj jedince a seznamuje studenty s komunikačními systémy osob se sluchovým postižením. Dále se zabývá možnostmi vzdělávání dětí a žáků se sluchovým postižením a možnostmi rehabilitace a intervence u dospělých osob se sluchovým postižením. Následují lekce o protetických kompenzačních a substitučních pomůckách pro nedoslýchavé a neslyšící. Samostatná lekce je věnována kochleárním implantátům. Závěr kurzu pojednává o sociálních službách a organizacích na poli podpory osob se sluchovým postižením. Sylabus studentům doporučuje 19 odborných titulů a několik multimediálních zdrojů.

BAREŠOVÁ, J., HRUBÝ, J. Didaktické a technické pomůcky pro sluchově postižené v MŠ a ZŠ. Praha : Septima, 1999. 24 str. ISBN 80-7216-105-9.

FREEMAN, RD., CLIFTON, FC., BOESE, RJ. Tvé dítě neslyší? 1. vydání. Praha : FRPSP, 1992. 346 s.

HRUBÝ, J., HRUBÁ, I. 2005. Neslyšící v dějinách: Velký ilustrovaný příběh o cestě neslyšících od vysmívání k rovnoprávnosti a plnému uplatnění. [CD-ROM]. Praha : FRPSP, 2005.

HRUBÝ, J. Úvod do výchovy a vzdělávání sluchově postižených : Část 1. [DVD ROM] Překlad do českého znakového jazyka Naďa Dingová. Praha : Tiché učení, 2010. 148 str. Multimediální monografie. ISBN 978-80-904786-0-2.

HRUBÝ, J. Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu. 1. díl. 2. vyd. Praha : Septima, 1999. 395 s. ISBN 80-7216-096-6.

HRUBÝ, J. Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu. 2. díl. 1. vyd. Praha : FRPSP, 1998. 321 s. ISBN 80-7216-075-3.

HUDÁKOVÁ, A. Ve světě sluchového postižení. Informační a vzdělávací publikace (nejen) pro zdravotnický personál o životě a potřebách neslyšících, nedoslýchavých a ohluchlých lidí a lidí s kochleárním implantátem. 2. vydání. Praha : FRPSP, 2005. S. 11 – 14. ISBN 80-86792-27.

MATĚJČEK, Z. Psychologie nemocných a zdravotně postižených dětí. 3. vydání. Jinočany : H&H Vyšehradská, 2001. 144 s. ISBN 80-86022-92-7.

- MOTEJZÍKOVÁ, J. Kochleární implantáty: rady a zkušenosti. 1. vydání. Praha : FRPSP, 2009. 234 s. ISBN 978-80-06792-23-1.
- POTMĚŠIL, M. Čtení k surdopedii. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2003, 217 str. ISBN 80-244-0766-3.
- PULDA, M. Surdopedie se zaměřením na raný a předškolní věk. 1. dotisk, 1. vydání, Brno : Masarykova univerzita, 1994, 142 str. ISBN 80-210-0476-2.
- POTMĚŠIL, M. Úvodní stati k výchově a vzdělávání sluchově postižených. 1. vydání. Praha : Fortuna, 1999. 68 s. ISBN 80-7168-744-8.
- SEDLÁČEK, K. Základy audiologie. Praha : SZDN, 1956, 421 str.
- SKÁKALOVÁ, T. Uvedení do problematiky sluchového postižení. 1. vydání. Hradec Králové : Gaudeamus, 2011. 97 s. ISBN 978-7435-098-6.
- SOURALOVÁ, E. Čtení neslyšících. 1. vydání. Olomouc : Univerzita Palackého, 2002. 74 s. ISBN 80-244-0433-8.
- SOURALOVÁ, E., LANGER, J. Speciální pedagogika osob s postižením sluchu. In: RENOTIÉROVÁ, M., LUDÍKOVÁ, L., a kol. Speciální pedagogika. 4. vydání. Olomouc : Univerzita Palackého, 2006. S. 175 – 189. ISBN 80-244-1475-9.
- SOVÁK, M. Uvedení do logopedie. Praha : SPN, 1978, 328 str.
- STRNADOVÁ, V. Jaké je to neslyšet. 1. vydání. Praha : ČUN, 1995.
- STRNADOVÁ, V. Hluchota a jazyková komunikace: Současné problémy české komunity neslyšících. 1. vydání. Praha : Univerzita Karlova, 1998. 279 s. ISBN 80-85899-45-0.
- VÁGNEROVÁ, M. Psychopatologie pro pomáhající profese : Variabilita a patologie lidské psychiky. 1. vydání. Praha : Portál, 1999. 444 s. ISBN 80-7178-214-9.
- Časopis Gong – měsíčník; vydává ASNEP, Praha. Dostupné též na ;
Magazín INFO-Zpravodaje – čtvrtletník, vydává FRPSP, Praha.
- RUCE.CZ, informace o světě Neslyšících. [online]. Dostupné na <http://ruce.cz>.
- TICHO.CZ, portál nejen pro neslyšící (diskuse, chat, znaky, odkazy, organizace aj.). [online]. Dostupné na <http://ticho.cz> .
- KOCHLEAR, webík s vypnutým zvukem. [online]. Dostupné na <http://www.kochlear.unas.cz>.
- LORM, o.s. [online]. Dostupné na <http://www.lorm.cz>
- (FIS – Syllabus, 2013a, [online])

UVODSPZ - Úvodní praxe

Podle sylabu tohoto povinného předmět mohou studenti během třiceti hodin za semestr navštívit vybraná zařízení rezortu školství, sociální péče i rezortu zdravotnictví. Mezi nimi jsou i základní či speciální surdopedické školy. Cílem úvodní praxe je seznámení studentů s konkrétními zařízeními, ve kterých je realizována v rámci komplexního programu speciálně pedagogická péče pro různé věkové kategorie osob s poruchami řečové komunikace, sluchu a s kombinovanými handicap. Další tři cykly průběžných praxí (každá v rozsahu 30 hodin za semestr) nejsou orientovány explicitně na návštěvy zařízení, která se věnují osobám s vadou sluchu.

(FIS – Syllabus, 2013b, [online])

ALTAUGK1 - Alternativní a augmentativní komunikace 1

Povinný předmět vyučovaný formou přednášky (dotace jedna hodina týdně) a semináře (dotace dvě hodiny týdně). Předmět má studentovi poskytnout základní orientaci v oblasti alternativní a augmentativní komunikace (dále jen AAK) a nastínit možnosti využití AAK v dílčích oblastech speciálně pedagogické praxe. Doporučená literatura:

- DVOŘÁK, J. Logopedický slovník. Žďár nad Sázavou : Logopedické centrum, 2001. ISBN 80-902536-0-1.
- JANOVCOVÁ, Z. Alternativní a augmentativní komunikace. Brno : PdF MU, 2003. ISBN 80-210-3204-9.
- KLENKOVÁ, J. Augmentativní a alternativní komunikace. In VÍTKOVÁ, M. a kol. Integrovaná speciální pedagogika. Brno : Paído, 1998, s. 58-62. ISBN 80-85931-51-6.
- KUBOVÁ, L. Alternativní komunikace, cesta ke vzdělávání těžce zdravotně postižených dětí. Praha: TECH-MARKET, 1996. ISBN 80-902134-1-3.
- LAUDOVÁ, L. Alternativní a augmentativní komunikace. In ŠKODOVÁ, E., JEDLIČKA a kol. Klinická logopedie. Praha : Portál, 2003, s. 561-576. ISBN 80-7178-546-6.
- VITÁSKOVÁ, K. Některé aspekty rané komunikace a jejich aplikace v logopedickém poradenství. In VALENTA, M. a kol. Sborník II. mezinárodní konference k problematice osob se specifickými potřebami.

Olomouc : VUP, 2002. ISBN 80-244-0389-7. VYBÍRAL, Z. Psychologie lidské komunikace. Praha : Portál, 2000. ISBN 80-7178-291-2.

(FIS – Syllabus, 2013c, [online])

PRUPRAX4 - Souvislá odborná praxe

Povinný předmět uzavírající cyklus odborných praxí. Během 120 hodin za semestr, mohou studenti navštěvovat i zařízení, které se svou péčí orientuje na osoby se smyslovým či kombinovaným postižením.

(FIS – Syllabus, 2013d, [online])

Příloha 8.

Sylaby předmětů oboru Sociálně výchovná péče o smyslově postižené na Univerzitě Hradec Králové

UVDSURP - Úvod do surdopedie,

Povinný předmět, jenž je dle sylabu zcela shodný s výše popsáním předmětem SURDPEZ - Surdopedie.

ORLFONI - Základy ORL a foniatrie

Povinný předmět vyučovaný formou přednášky s dotací dvou vyučovacími hodin týdně a formou semináře s dotací jedné vyučovací hodiny týdně. Studenti mají být seznámeni se základním přehledem lékařského oboru foniatrie a ORL. Předmět má seznámit studenty se základními poznatky propedeutické lékařské disciplíny - foniatrie a ORL, které mají uplatnit v dalších speciálně pedagogických disciplínách - logopedii, surdopedii s ohledem na potřebnou víceoborovou spolupráci v péči o osoby s poruchami řeči a sluchu. Mimo jiné by se studenti měli seznámeni i se stavbou ucha, vadami sluchu, jejich prevencí a kompenzačními pomůckami jako kochleární implantát. Představeny by jim měla být i školská zařízení pro jedince s vadami sluchu. Studentům jsou doporučeny dva tituly odborné literatury:

HYBÁŠEK, Ivan. Ušní, nosní a krční lékařství. 1 vyd. Praha: Galén, 1999. ISBN: 80-7262-017-7 LEJSKA, Mojmir. Poruchy verbální komunikace a foniatrie. Brno : Paido, 2003. ISBN 80-7315-038-7

(FIS – Syllabus, 2013e, [online])

KOMSLPS - Komunikace sluchově postižených.

Povinný předmět je vyučován formou přednášek (dotace dvě hodiny týdně) a seminářů (dotace dvě hodiny týdně). Je zakončen zápočtem a zkouškou. Garantem předmětu a zároveň vyučujícím je Mgr. Tereza Skákalová. Předmět navazuje na základní poznatky oboru pedagogiky osob se sluchovým postižením a věnuje se stěžejním tématům, kterými jsou zvláště komunikace osob se sluchovým postižením a možnosti vzdělávání sluchově postižených. Cílem předmětu je prohloubit poznatky související s komunikací osob se sluchovým postižením a možnostmi vzdělávání této cílové skupiny. V úvodu předmětu je vymezen základní pojem komunikace, na což navazuje seznámení se zásadami úspěšné komunikace s osobami se sluchovým postižením a představení komunikačních systémů osob se sluchovým postižením s důrazem na znakový jazyk jako jazyk přirozený. Studentům je představena problematika tlumočení a tlumočnických služeb a možnosti vzdělávání dětí a žáků se sluchovým postižením. Předmět se věnuje rovněž češtině v komunikaci neslyšících, především čtení a písemnému projevu neslyšících. Studenti jsou seznámeni s ranou formou komunikace coby základem výchovy dětí s těžkou sluchovou vadou a kompenzačními pomůckami (se zaměřením na využití pomůcek v komunikaci). Další část látky předmětu se zabývá komunikačními a jinými bariérami v životě lidí se sluchovým postižením jakož i vývojem vztahu společnosti k osobám se sluchovým postižením. Závěr předmětu pak seznamuje s historií vzdělávání osob se sluchovým postižením. Pro tento předmět je studentům doporučeno 14 titulů odborné literatury a několik multimediálních zdrojů:

HRUBÝ, J., HRUBÁ, I. Neslyšící v dějinách. Velký ilustrovaný příběh o cestě neslyšících od vysmívání k rovnoprávnosti a plnému uplatnění. CD-ROM. Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených. 2005.

HRUBÝ, J. Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu. 1. díl, 2. vydání. Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 1999. 396 str. ISBN 80-7216-096-6.

HRUBÝ, J. Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu. 2. díl, 328 str., Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 1999. ISBN 80-7216-075-3.

HRUBÝ, J. Kolik je u nás sluchově postižených? Speciální pedagogika, č. 2, 1998, str. 5 – 20. HUDÁKOVÁ, A. Ve světě sluchového postižení. Informační a vzdělávací publikace (nejen) pro zdravotnický personál o životě a

potřebách neslyšících, nedoslýchavých a ohluchlých lidí a lidí s kochleárním implantátem. 2. vydání. Praha : FRPSP, 2005. S. 11 – 14. ISBN 80-86792-27.

MOTEJZÍKOVÁ, J. Kochleární implantáty: rady a zkušenosti. 1. vydání. Praha : FRPSP, 2009. 234 s. ISBN 978-80-06792-23-1. POTMĚŠIL, M. Úvodní stati k výchově a vzdělávání sluchově postižených. 1. vydání. Praha : Fortuna, 1999. 68 s. ISBN 80-7168-744-8.

RENOTIÉROVÁ, M., LUDÍKOVÁ, L. a kol. Speciální pedagogika. Olomouc : Univerzita Palackého, 2004. ISBN 80-244-0873-2. SOURALOVÁ, E. Čtení neslyšících. 1. vydání. Olomouc : Univerzita Palackého, 2002. 74 s. ISBN 80-244-0433-8.

SOURALOVÁ, E. Studenti se sluchovým postižením. In VITÁSKOVÁ, K. a kol. Zefektivnění studia a profesního uplatnění handicapovaných studentů na vysokých školách. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 2003. S. 15-34.

STRNADOVÁ, V. Jaké je to neslyšet. 1. vydání. Praha : ČUN, 1995. STRNADOVÁ, V. Hádej, co říkám aneb Odezírání je nejisté umění. 2. vydání. Praha : ASNEP, 2001. 180 s. ISBN 80-903035-0-1.

STRNADOVÁ, V. Hluchota a jazyková komunikace : Současné problémy české komunity neslyšících. 1. vydání. Praha : Univerzita Karlova, 1998. 279 s. ISBN 80-85899-45-0.

STRNADOVÁ, V. Jak se úspěšně vyrovnávat se ztrátou sluchu : díl 1. Náhlá ztráta sluchu. 1. vydání. Praha : ASNEP, 2001. 162 s. ISBN 80-903035-2-8.

Ucelené informace o problematice sluchového postižení <http://www.ticho.cz> – informace, znaky, chaty, odkazy na jiné webové stránky; <http://www.ruce.cz> – články, informace, aktuality; <http://www.helpnet.cz/sluchove-postizeni> - aktuální zprávy ze světa sluchového postižení; <http://www.kochlear.cz> – Webík s vypnutým zvukem – o kochleárních implantátech; <http://www.deaf.cz>; Časopisy:

InfoZpravodaj (vydává FRPSP), Gong, Unie. Podklady k přednáškám.

(FIS – Syllabus, 2013f, [online])

Příloha 9.

Sylaby předmětů oboru Speciálně pedagogická péče o osoby s poruchami komunikace na Univerzitě Hradec Králové

UVDOSUR - Úvod do surdopedie.

Tento povinný předmět je až na odlišnost v názvu podle sylabu zcela shodný s výše popsaným předmětem **SURDPEZ - Surdopedie.**

ZNAKJAZ1 - Znakový jazyk 1

Povinný předmět vyučovaný formou semináře s dotací dvou vyučovacích hodin týdně. Cílem předmětu je dle sylabu seznámit studenty se znakovým jazykem neslyšících. Předmět vyučuje tlumočnice znakového jazyka pro region Hradec Králové. Kurz je ukončen praktickou zkouškou.

Během výuky se probírají následující témata:

1. Uvedení do znakového jazyka, totální komunikace. Znaky - tématický okruh lidí, pozdravy, čas a číslovky.
2. Zásady komunikace s neslyšícími. Znaky - tématický okruh: dny, týdny, měsíce, roční období.
3. Lokalizace ve znakovém jazyce. Znaky - tématický okruh ve městě, barvy, slovesa.
4. Písemný projev jako komunikace neslyšících. Znaky - zájmena, spojky, předložky.
5. Způsoby dotazování neslyšících osob. Znaky - tématický okruh bydlení + informace, doprava, počasí.
6. Lokalizace, popis místa. Konverzace s použitím naučených znaků a totální komunikace.
7. Konverzace naučenými znaky. Znaky - tématický okruh lidské tělo, u lékaře.
8. Popis osob. Znaky - tématický okruh oblečení.
9. Konverzace naučenými znaky. Znaky - tématický okruh povolání, záliby.
10. Konverzace naučenými znaky s využitím totální komunikace. Znaky - tématický okruh jídlo, nápoje.
11. Konverzace na dané téma s využitím totální komunikace. Znaky - tématický okruh města, státy, kontinenty.
12. Konverzace na dané téma s využitím totální komunikace. Znaky - tématický okruh úřady.
13. Konverzace s neslyšícími znakovým jazykem. Opakování všech tématických okruhů. Sebereflexe ze znakové komunikace.

(FIS – Syllabus, 2013g, [online])

UVLPRXE - Úvodní praxe

Předmět je rozsahem i obsahem shodný jako výše popsaná praxe.

ZAORLFN - Základy ORL a foniatrie

Povinný předmět se zcela shodným sylabem, jako je popsáno výše.

PRPRAXL1 - Průběžná praxe 1

Studenti po dobu 30 hodin za semestr vykonávají praxi v zařízení rezortu školství, sociálních věcí či zdravotnictví, které disponuje logopedickým pracovištěm, provádějícím diagnostickou a terapeutickou činnost s osobami s poruchami řečové komunikace.

(FIS – Syllabus, 2013h, [online])

PRPRAXL2 - Průběžná praxe 2

Studenti tohoto povinného předmětu vykonávají po dobu 30 hodin za semestr praxi v zařízení rezortu školství či rezortu sociálních věcí, které realizuje komplexní speciálně pedagogickou péči o osoby s poruchami sluchu. Jedná se především o specializované mateřské školy pro sluchově postižené, základní či speciální školy pro sluchově postižené, zařízení sociální péče o handicapované a stárnoucí osoby, v kterých jsou umístěny osoby s poruchami sluchové percepce. Student se pod vedením pracovníka logopedického pracoviště seznámí s praktickou realizací péče o osoby s poruchami sluchu, s provozem zařízení a o činnostech provede podrobné denní záznamy. Na konci praxe připraví souhrnné zhodnocení s důrazem na rozšíření vlastních poznatků a dovedností.

(FIS – Syllabus, 2013ch, [online])

SOPRAXL - Souvislá odborná praxe

V rámci povinného předmětu musejí studenti v rozsahu 120 hodin za semestr vykonat praxi v zařízení rezortu školství, sociálních věcí či zdravotnictví, které disponuje logopedickým pracovištěm, provádějícím diagnostickou a terapeutickou činnost s osobami s poruchami řečové komunikace či poruchami sluchu. Student by se pod vedením pracovníka logopedického pracoviště měl seznámit s praktickou realizací péče o osoby s poruchami řečové komunikace, s provozem zařízení. O činnostech studenti musejí vést podrobné denní záznamy. V průběhu praxe by se měli zapojit do speciálně pedagogické činnosti pracoviště. Na konci praxe připraví souhrnné zhodnocení s důrazem na rozšíření vlastních poznatků a dovedností. Souvislá oborová praxe na pracovišti logopedické péče má za cíl poskytnout studentům obsáhlý a intenzivní program v aplikaci praktických poznatků v jejich oborové oblasti – problematice realizace péče na konkrétním logopedickém zařízení.

Povinnou literaturou jsou tituly:

KREMLIČKOVÁ, Marta. Praktická cvičení z předškolní pedagogiky a pedagogická praxe. Praha : SPN, 1990. ISBN 80-04-23695-2

MUSILOVÁ, Marcela. Případová studie jako součást pedagogické praxe. Olomouc : Univerzita Palackého, 2003. ISBN 8024407493

(FIS – Syllabus, 2013i, [online])

ALTAUGK1 - Alternativní a augmentativní komunikace 1 a ALTAUGK2 - Alternativní a augmentativní komunikace 2

Sylaby jsou shodné, jako u výše uvedených předmětů Alternativní a augmentativní komunikace.

Příloha 10.

Sylaby předmětů oboru Speciální pedagogika na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy

Sppg znevýhodněného člověka se SP I - OBSP18706.

Povinný předmět je vyučován formou přednášky a semináře s dotací dvou hodin přednášek a hodiny semináře týdně. Je ukončen zápočtem a zkouškou.

V podrobné anotaci předmětu je uvedeno, že kurz je v úvodu zaměřen na propedeutiku surdopedie spolu s vymezením pojmu a předmětu surdopedie, což obnáší postavení surdopedie v soustavě věd, její metody a cíl stejně jako společenský význam surdopedie. V kurzu je probírán také význam sluchu a sluchového pozadí a patologie sluchového analyzátoru spolu s výskytem a příčinami sluchových vad. Studenti jsou seznámeni s patologií sluchové funkce v oblasti periferní a centrální, klasifikací sluchových vad a symptomatologií sluchových vad (hluchota, ohluchlost, nedoslýchavost) i z hlediska mezinárodní klasifikace a terminologie. Část kurzu je věnována diagnostice sluchových vad a to jak diagnostice pedagogické, tak diferenciací a vyšetřování sluchu u dětí a dospělých. V rámci sluchové zkoušky u dítěte jsou probírány reflexní zkoušky, dětská audiometrie tónová, dětská slovní audiometrie, surdopedický screening. Z klasických sluchových zkoušek by se měli studenti dozvědět o orientační sluchové zkoušce řečí, Weberově pokusu, Rinného pokusu, Schwabachově

pokusu, sluchové zkoušky pomocí šelestů a hudebních nástrojů, audiometrii čistými tóny, slovní audiometrii a vyšetřování centrálních vad sluchu, ERA, BERA, CERA. Probíráno je také objektivní a subjektivní vyšetřování sluchu spolu s důsledky sluchových vad a jejich prevencí. Součástí výuky předmětu je Program řízené reflexe pro speciální pedagogy. Seznam doporučené literatury obsahuje šest titulů:
HOUSAROVÁ, B. (ed). Speciálněpedagogická čítanka. Praha: UK, 2003. ISBN 80-7290-109-5.

JANOTOVÁ, N., ŘEHÁKOVÁ, K. Surdopedie I, II. SPN Praha, 1990

KRAHULCOVÁ, B. Komunikace sluchově postižených. Praha, Karolinum 2002

NOVÁK, A. Foniatrie a pedaudiologie I. Poruchy komunikačního procesu způsobené sluchovými vadami. Unitisk spol.s.r.o.Praha 1994

POUL, J. Nástin vývoje vyučování neslyšících. MU Brno 1996

SOVÁK, M. Uvedení do logopedie. Praha, SPN, 1978-1982.

SOVÁK, M. Logopedie. Praha SPN 1. (1966,1971,1974) (1978,1980)

ŠEDIVÁ, Z. Rozvíjení sociálních dovedností sluchově postižených. Praha : Septima, 1997. ISBN 80-7216-034-6.

(Předměty, 2013a, [online])

Spgg znevýhodněného člověka s SP II. - OBSP18716.

Prezenční kurz navazuje na výše popsany předmět. Je vyučován formou přednášky a semináře s dotací dvou hodin přednášek a hodiny semináře. Je ukončen zápočtem a zkouškou. Podle podrobné anotace se předmět zabývá komunikačními metodami sluchově postižených, což zahrnuje orální metodu, bilingvální metodu, totální komunikaci a znakový jazyk.

Probírány jsou kompenzační pomůcky, jako jsou sluchadla, FM systémy, kochleární implantát. Kurz rovněž uvádí do problematiky výchovy dítěte se sluchovým postižením a seznamuje studenty se speciálně pedagogickou podporou vývoje dítěte, rehabilitací po kochleárním implantátu (sluchovou výchovou, řečovou výchovou a odezírání. Předmět se zabývá také rozvrstvením institucionálního vzdělávání sluchově postižených od střediska rané péče a speciálně pedagogické centrum přes mateřskou a základní školu po střední školu a představuje i možnosti studia na vysoké škole. Zároveň kurz nastiňuje historický vývoj péče o sluchově postižené. Součástí výuky předmětu je Program řízené reflexe pro speciální pedagogy. Seznam doporučené literatury předmětu obsahuje sedm titulů:

SOVÁK, M. Uvedení do logopedie. Praha, SPN, 1978-1982.

SOVÁK, M. Logopedie. Praha SPN 1. (1966,1971,1974) (1978,1980)

NOVÁK, A. Foniatrie a pedaudiologie I. Poruchy komunikačního procesu způsobené sluchovými vadami. Unitisk spol.s.r.o.Praha 1994

KRAHULCOVÁ, B. Komunikace sluchově postižených. Praha, Karolinum 2002

POUL, J. Nástin vývoje vyučování neslyšících. MU Brno 1996

JANOTOVÁ, N., ŘEHÁKOVÁ, K. Surdopedie I, II. SPN Praha, 1990

HOUSAROVÁ, B. (ed). Speciálněpedagogická čítanka. Praha: UK, 2003. ISBN 80-7290-109-5.

(Předměty, 2013b, [online])

Oborová praxe I

Oborová praxe II.

Oborová praxe III.

Během praxe mají studenti na školách a zařízeních pro osoby se speciálními vzdělávacími potřebami uplatňovat své teoretické znalosti z přednášek a seminářů, odborné literatury a své vlastní zkušenosti s realitou profese. Studenti si sami mohou vybrat, jaký typ speciálně pedagogického zařízení a pro jakou věkovou skupinu chtějí během praxe navštěvovat. Mohou tedy získávat zkušenosti i v zařízeních pro vzdělávání a výchovu sluchově postižených. Během studia absolvuje student nejméně tři praxe, a to ve třech různých zařízeních pro tři různé věkové skupiny. Z vlastní pedagogické činnosti pak předkládá portfolio. Dohromady mají studenti absolvovat 60 hodin praxe.

(Předměty, 2013c, [online])

Základy znakového jazyka - OBSP18752.

Během povinně volitelného kurzu by měly být vymezeny tyto pojmy: sluchově postižený, neslyšící a komunikační formy sluchově postižených, jako jsou posunky, mimika, gestikulace, znaky, daktylotika, písemný projev, mluvená řeč. Probírána je problematika tlumočení, osvojování znakové zásoby, tlumočnické služby. Studenti by se také měli seznámit s novými trendy ve výuce těžce sluchově postižených a neslyšících a základními pokyny pro kontakt slyšícího k neslyšícím. Seznam doporučené literatury obsahuje devět titulů:

Bulová, A. Komunikace sluchově postižených. In: Vítková, M. (ed.) Integrativní speciální pedagogika. Brno: Paido, 1998, s. 63-67. ISBN 80-85931-69-9.

Bulová, A. Uvedení do surdopedie. In: Pipeková, J. (ed.) Kapitoly ze speciální pedagogiky. Brno: Paido, 1998, s. 81-97. ISBN-80-85931-65-6.

Krahulcová-Žatková, B. Komplexní komunikační systémy těžce sluchově postižených. Praha: Karolinum, 1994

Krahulcová, B. Komunikace sluchově postižených. Praha: UK, 2002. ISBN 80-246-0329-2.

MRZÍLKOVÁ, E., OSTATKOVÁ, M. Základy české znakové řeči I.

POTMĚŠIL, M. Všeobecný slovník českého znakového jazyka. Praha : Fortuna, 2002. ISBN 80-7168-800-2.

RUŽIČKOVÁ, M. Učíme se českou znakovou řeč. Praha : Septima, 1997.

Slovník znakové řeči I. - III. Praha : Česká unie neslyšících.

Znakový jazyk. Základní kurz. Video a pracovní sešit. Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených.

(Předměty, 2013d, [online])

Příloha 11.

Sylaby předmětů oboru Speciální pedagogika se zaměřením na vzdělávání na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy

Sppg znevýhodněného člověka se SP I - OB2318306

Sylabus je zcela shodný s výše uvedeným.

Sppg znevýhodněného člověka s SP II. - OB2318316.

Sylabus je zcela shodný s výše uvedeným.

Příloha 12.

Sylaby předmětů oboru Psychologie a speciální pedagogika na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy.

Sppg znevýhodněného člověka se SP I - OB2318306

Sylabus je zcela shodný s výše uvedeným.

Sppg znevýhodněného člověka s SP II. - OB2318316.

Sylabus je zcela shodný s výše uvedeným.

Příloha 13.

Příloha číslo 13. Sylaby předmětů oboru Čeština v komunikaci neslyšících na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.

Úvod do studia hluchoty

Povinný předmět je vyučován formou přednášky v zimním semestru a plynule na něj navazuje povinně volitelný předmět **Úvod do problematiky hluchoty**. Předmět poskytuje studentům základní vhled do problematiky hluchoty. V předmětu se probírají témata: terminologie, lidé s vadou sluchu, anatomie sluchového ústrojí, fyziologie sluchu, příčiny vad sluchu, vady sluchu (včetně syndromů), diagnostika vad sluchu: subjektivní a

objektivní metody, neonatologický screening vad sluchu, sluchadla, BAHA, kochleární implantáty, středoušní implantáty, další kompenzační a telekomunikační pomůcky a další aktuální témata. Doporučené k absolvování předmětu jsou i další materiály vztahující se k probíraným tématům (články z časopisů Infozpravodaj, Gong, Unie, Speciální pedagogika nebo např. diplomové a bakalářské práce). Požadavky ke složení zkoušky jsou: test z probrané látky a rozhovor nad seznam přečtené literatury (alespoň 5 publikací a 8 článků). Doporučených publikací k absolvování předmětu je 15:

HAVLÍK, R. *Sluchadlová propedeutika*. Brno: NCO NZO, 2007.

HLOŽEK, Z. *Základy audiologie*. Olomouc: UP, 1995.

HRUBÝ, J. Terminologie ve sluchovém postižení - jedna z příčin problémů neslyšících dětí v orálních zemích. *Speciální pedagogika*, 1996, roč. 6, č. 4, s. 10 - 15.

HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu 1. díl*. 2. vyd. Praha : Septima 1999.

HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu. 2. díl*. Praha: FRPSP, 1998.

HRUBÝ, J., BAREŠOVÁ. *Didaktické a technické pomůcky pro sluchově postižené v MŠ a ZŠ*. Praha : Septima, 1999.

HUDÁKOVÁ, A. (ed.) *Ve světě sluchového postižení*. Praha: FRPSP-Tamtam, 2005.

HYBÁŠEK, I. *Ušní, nosní a krční lékařství*. Praha : Galén, 1999.

KAŠPAR, Z. *Technické kompenzační pomůcky pro osoby se sluchovým postižením*. [tištěná publikace + DVD]. Praha : ČKTZJ, 2008.

KAŠPAR, Z. *Základní kompenzační pomůcky*. [seriál] *Gong*, posledních několik ročníků.

LEJSKA, M. *Poruchy verbální komunikace a foniatrie*. Brno : Paido, 2003.

MACHOVÁ J. *Biologie člověka pro speciální pedagogii*. Praha: SPN, 1994.

NOVÁK, A. *Foniatrie a pedaudiologie I. Poruchy komunikačního procesu způsobené sluchovými vadami*. Praha: 1994.

NOVÁK, A. *Foniatrie a pedaudiologie II. Základy fyziologie a patofyziologie řeči, diagnostika a léčba poruch řeči*. Praha: 1997.

SVOBODOVÁ, K. *Logopedická péče o děti s kochleárním implantátem*. Praha: Septima, 2005.

Další materiály vztahující se k probíraným tématům (články z časopisů Infozpravodaj, Gong, Unie, Speciální pedagogika; diplomové a bakalářské práce. Elektronické zdroje). Vybrané materiály budou průběžně zveřejňovány na Moodle UK v Praze (<http://dl1.cuni.cz/>).

(Předměty, 2013e, [online])

Úvod do problematiky hluchoty

Povinně volitelný kurz velmi úzce navazuje na přednášky předmětu Úvod do studia hluchoty. V tomto kurzu si studenti procvičují a upevňují poznatky získané při přednášce. Kurz má umožnit studentům hlubší vhléd do problematiky probírané v základní přednášce. Syllabus je v hrubých rysech shodný se sylabem předmětu **Úvod do studia hluchoty**. V semináři jsou však vybraná témata probírána více do hloubky, jiná témata jsou spíše upozaděna. Součástí semináře jsou přednášky hostů, popř. exkurze. Téma semináře: anatomie a fyziologie sluchu příčiny vad sluchu, vady sluchu (včetně syndromů), diagnostika vad sluchu, neonatologický screening, systém poskytování rané péče, sluchadla, implantáty (kochleární, středoušní atd.), další kompenzační a telekomunikační pomůcky, další aktuální témata z oboru. Požadavky k úspěšnému absolvování předmětu jsou - aktivní účast na semináři, 75% přítomnost na exkurzích a seminářích, průběžné plnění zadávaných úkolů, seminární práce. Doporučených publikací k prostudování je 15:

HAVLÍK, R. *Sluchadlová propedeutika*. Brno: NCO NZO, 2007.

HLOŽEK, Z. *Základy audiologie*. Olomouc: UP, 1995.

HRUBÝ, J. Terminologie ve sluchovém postižení - jedna z příčin problémů neslyšících dětí v orálních zemích. *Speciální pedagogika*, 1996, roč. 6, č. 4, s. 10 - 15.

HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu 1. díl*. 2. vyd. Praha : Septima 1999.

HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu. 2. díl*. Praha: FRPSP, 1998.

HRUBÝ, J., BAREŠOVÁ. *Didaktické a technické pomůcky pro sluchově postižené v MŠ a ZŠ*. Praha : Septima, 1999.

HUDÁKOVÁ, A. (ed.) *Ve světě sluchového postižení*. Praha: FRPSP-Tamtam, 2005.

HYBÁŠEK, I. *Ušní, nosní a krční lékařství*. Praha : Galén, 1999.

KAŠPAR, Z. *Technické kompenzační pomůcky pro osoby se sluchovým postižením*. [tištěná publikace + DVD]. Praha : ČKTZJ, 2008.

KAŠPAR, Z. *Základní kompenzační pomůcky*. [seriál] *Gong*, posledních několik ročníků.

LEJSKA, M. *Poruchy verbální komunikace a foniatrie*. Brno : Paido, 2003.

MACHOVÁ J. *Biologie člověka pro speciální pedagogy*. Praha: SPN, 1994.

NOVÁK, A. *Foniatrie a pedaudiologie I. Poruchy komunikačního procesu způsobené sluchovými vadami*. Praha: 1994.

NOVÁK, A. *Foniatrie a pedaudiologie II. Základy fyziologie a patofyziologie řeči, diagnostika a léčba poruch řeči*. Praha: 1997.

SVOBODOVÁ, K. *Logopedická péče o děti s kochleárním implantátem*. Praha: Septima, 2005.

Další materiály vztahující se k probíraným tématům (články z časopisů *Infozpravodaj*, *Gong*, *Unie*, *Speciální pedagogika*; diplomové a bakalářské práce. Elektronické zdroje). Vybrané materiály budou průběžně zveřejňovány na Moodle UK v Praze (<http://dl1.cuni.cz/>).

(Předměty, 2013f, [online])

Dějiny hluchoty

Povinným kurz je vyučován jednosemestrálně. Hodinová dotace je dvouhodinová. Vychází předpokladu, že dějiny hluchoty jsou jedním z pilířů poznatků o komunitě Neslyšících. Studenti se ve výuce seznamují s významnými historickými mezníky a učí se o významných osobnostech pro komunitu Neslyšících. Také se seznamují s problematikou pohledu většinové společnosti k neslyšící menšině. V předmětu se probírají v souhrnu témata jako: významné neslyšící, nedoslýchavé a ohluchlé osobnosti, dějiny vzdělávání neslyšících ve světě, dějiny spolků neslyšících, nedoslýchavých a ohluchlých, časopisy sluchově postižených, kulturní aktivity komunity (tj. sport, divadlo - tlumočené divadlo), dějiny sportu českých neslyšících. Z trochu jiné oblasti probírají i přijetí Zákona o znakové řeči a jeho dopad na komunitu Neslyšících. Požadavky k úspěšnému absolvování předmětu jsou - aktivní účast v seminárních diskusích (opřené o prostudovanou literaturu), průběžná domácí práce a úspěšně složené průběžné testy (minimální úspěšnost 70 %). Doporučených publikací k prostudování je 5:

Hrubý, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu*. 1. díl. Praha : FRPSP, 1999. (2.vydání)

Hrubý, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu*. 2. díl. Praha : FRPSP, 1998.

Hrubá, I.: *Organizace sluchově postižených v ČR po r. 1989*. Bakalářská práce. Praha : FF UK, 2002.

HRUBÝ, J.; HRUBÁ, I.: *Neslyšící v dějinách. Velký ilustrovaný příběh o cestě neslyšících od vysmívání k plnému rovnoprávnému uplatnění ve společnosti*. [CD-ROM] Praha : FRPSP, 2005.

PÁNEK, P.: *Dějiny sportu českých neslyšících*. Bakalářské práce. Praha : FF UK.

Doporučují i studium historických pramenů v Informačním centru pro hluchotu, Hábova 1571, Praha 5-Stodůlky.

(Předměty, 2013g, [online])

Kultura českých Neslyšících.

Předmět je podle specializace řazen mezi povinné/povinně volitelné předměty. Je vyučován jednoseměstrálně a má dvouhodinovou dotaci, je vyučován jak formou přednášky, tak semináře. Studenti by si zde měli najít cestu k různým formám kultury Neslyšících a dokázat ji porovnat s kulturou slyšících Čechů. Výuka si klade za úkol seznámit studenty s komunitou českých Neslyšících, její kulturou, pravidly chování a dalšími specifiky. Tj. na základní problémy kulturní a jazykové komunity českých neslyšících. Výuka se dělí do tzv. bloků na 1) komunita n/Neslyšících a jejich význam, 2) čeští Neslyšících vs. Neslyšící v zahraničí, 3) vztahy lidí se sluchovým postižením v komunitě a mimo komunitu Neslyšících, 4) Deafhood, audismus a s nimi další související terminologie, 5) významné osobnosti neslyšících u nás i v zahraničí, 6) zaměstnání neslyšících v minulosti a v současnosti, 7) organizace N/neslyšících/lidí se sluchovým postižením - u nás i v zahraničí, 8) Mezinárodní znakový systém. Subkomunity Neslyšících, 9) specifické projevy kultury neslyšících, 10) kompenzační pomůcky a služby, 11) legislativa problematiky. Součástí semináře jsou i přednášky pozvaných hostů, exkurze a účast na přednáškách a akcích N/neslyšících/osob se sluchovým postižením, pořádaných různými organizacemi. Požadavky k úspěšnému absolvování předmětu jsou - aktivní účast na seminářích (exkurzích, akcích) - min. 75% docházky a plnění zadávaných úkolů. Dále portfolio zápisků z prostudované literatury, písemná zkouška prověřující znalost odpřednášené látky (min. úspěšnost 70%). Povinných publikací k prostudování je devět:

- HOMOLÁČ, J. *Komunikace Neslyšících*. Praha : FF UK, 1998.
KOSINOVÁ, B. *Neslyšící jako jazyková a kulturní menšina - kultura neslyšících*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.*
NOVÁKOVÁ, R. *Kultura neslyšících*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. (DVD)*
PŮLPANOVÁ, L. *Dívej se, povídám...* Praha : Česká unie neslyšících, 2006.
TETAUEROVÁ, I. *Mezinárodní znakový systém*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.
REDLICH, K. *CODA - slyšící děti neslyšících rodičů*. Praha : Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.
STRNADOVÁ, V. *Jaké je to neslyšet*. Praha, 1995.
STRNADOVÁ, V. *Potom Ti to povíme*. Praha, 1994.
STRNADOVÁ, V. *Současné problémy české komunity neslyšících I. Hluchota a jazyková komunikace*. Praha, 1998.
Doporučených publikací k prostudování je osm, jedná se **převážně o zahraniční literaturu**:
BAUMAN H - Dirksen L.: *Open Your Eyes: Deaf Studies Talking*.2008.
BRAGG, L.ed.: *Deaf World: A historical reader and primary sourcebook*. 2001.
LADD, P.: *Understanding Deaf Culture: In Search of Deafhood*. 2003. LANE, H.: *The mask of benevolence: disabling the deaf community*. 1992.
LANE, H., BAHAN, B. a HOFFMEISTER, R.: *A Journey Into the Deaf-World*. 1996
PADDEN, C. a HUMPHRIES, T.: *Deaf in America: Voices from a Culture*. 1988.
PADDEN, C. a HUMPHRIES, T.: *Inside Deaf Culture*. 2006.
PARASNIS, I. ed.: *Cultural and Language Diversity and the Deaf Experience*. 1998.
www stránky pro neslyšící u nás a ve světě
(Předměty, 2013h, [online])

Výchova a vzdělávání neslyšících

Povinný kurz, který je vyučován dvouseměstrálně. Předmět podává studentům základní informace o dnešní podobě vzdělávání žáků se sluchovým postižením v ČR v historickém a mezinárodním kontextu. Cílem předmětu je orientovat studenty v oblasti vzdělávání dětí a žáků se sluchovým postižením u nás - včetně diachronního a mezinárodního kontextu. Během kurzu by studenti měli získat základní přehled o dnešní podobě vzdělávání dětí, žáků a studentů s vadou sluchu a získat poznatky o domácí situaci (školy pro sluchově postižené oproti individuální a skupinové integraci a inkluzi). Dále jsou probírána témata jako raná péče, předškolní - základní - sekundární - terciální vzdělávání, rámcové vzdělávací programy, "nová" maturita, testování žáků 5. a 9. ročníků základních škol, internátní služby v České republice, poradenské služby, požadavky na kvalifikaci pedagogů atd. Všechna tato probraná témata jsou v kurzu Výchova a vzdělávání usouvztažněny v širším kontextu. Součástí kurzu jsou exkurze do vzdělávacích zařízení užívajících různé způsoby komunikace s neslyšícími, nedoslýchavými a ohluchlými dětmi, žáky a studenty. Požadavkem k úspěšnému absolvování předmětu je složení zápočtu a zkoušky. Zápočet předmětu má následující požadavky: aktivní účast na semináři a na exkurzích (min. 75% účast), aktivní plnění průběžných úkolů, zápočtový test, seminární práce. Ke složení ústní zkoušky z předmětu je potřeba splnit rozhovor s vyučujícím o probrané látce nad seznamem přečtené literatury (včetně literatury cizojazyčné a české vydané před rokem 1950). Doporučených odborných publikací k prostudování je uvedeno 36. Jsou navíc doplněny o webové stránky škol pro sluchově postižené a další články (i elektronické - dostupné z webových stránek, věnující se problematice vzdělávání neslyšících). Dále jsou doporučovány bakalářské a diplomové práce, publikace a legislativní normy související s probíranými tématy, stejně jako časopisy Gong, Unie, Infozpravodaj či Speciální pedagogika. Doporučená literatura:

- GREGORY, S. a kol. (eds) *Problémy vzdělávání sluchově postižených*. Praha : FF UK v Praze, 2001.
- HÁDKOVÁ, K., ŠÍŠKA, J., ZHANG XIUYANG. Komparace přístupů uplatňovaných ve vzdělávání žáků a studentů se sluchovým postižením v Číně, Nizozemí a Velké Británii. *Speciální pedagogika*, roč. 17, 2007, č. 4, s. 249-261.
- HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení*. Praha : Portál, 2012.
- HUDÁKOVÁ, A. *Čeština ve vzdělávání dětí s vadou sluchu*. Praha : UK v Praze, Filozofická fakulta, Ústav českého jazyka a teorie komunikace. 190 s. Vedoucí prof. PhDr. Alena Macurová, CSc. Obhájeno 19. 3. 2009. [připraveno k tisku]
- HUDÁKOVÁ, A. Děti s vadou sluchu v základní škole a v nižších ročnících víceletého gymnázia. In Mertin, M., Ciprová, J., Budínská, M. (eds) *Pedagogická a psychologická diagnostika pro učitele na ZŠ*. 11. aktualizace. Praha : Nakladatelství Dr. Josef Raabe, 2007, s. 1 - 37 (kap. C 3.4).
- HUDÁKOVÁ, A. (ed.) *Neslyšící pedagogové. 1. pololetí školního roku 2011/2012. Přehled*. Praha : FF UK, Ústav českého jazyka a teorie komunikace, obor Čeština v komunikaci neslyšících, 2012. [text, na kterém se podílelo 12 studentů oboru Čeština v komunikaci neslyšících, připraven k publikaci ve formě digitálního dokumentu na webu oboru Čeština v komunikaci neslyšících: <http://ucjtk.ff.cuni.cz/cnes/>]
- HUDÁKOVÁ, A. Maturitní obory na středních školách pro sluchově postižené. *Unie*, 2006, roč. 16, č. 5-6, s. 12.
- HUDÁKOVÁ, A. Milánský kongres: podrobnosti, souvislosti. *InfoZpravodaj - Magazín informačního centra o hluchotě*, 2012, roč. 20, č. 3, s. 7-10.
- HUDÁKOVÁ, A. Nematuritní obory na středních školách pro sluchově postižené. *Unie*, 2006, roč. 16, č. 11-12.
- HUDÁKOVÁ, A. Rámcové a školní vzdělávací programy ve školách pro žáky s vadami sluchu. *Unie*, roč. 16, 2006, č. 7-8, s. 16-17.
- HUDÁKOVÁ, A. Rámcové a školní vzdělávací programy ve školách pro žáky s vadami sluchu II. *Unie*, roč. 16, 2006, č. 9-10, s. 21-22.
- HUDÁKOVÁ, A. (ed.) *Ve světě sluchového postižení*. Praha : FRPSP-Tamtam, 2005.
- HUDÁKOVÁ, A., OKROUHLÍKOVÁ, L. Dítě s vadou sluchu ve speciální škole pro sluchově postižené. *Unie*, 2006, roč. 16, č. 1-2, s. 18.
- HUDÁKOVÁ, A., OKROUHLÍKOVÁ, L. Dítě s vadou sluchu v běžné škole. *Unie*, 2005, roč. 15, č. 11-12, s. 12-13.
- CHVÁTALOVÁ, H. *Jak se žije dětem s postižením*. Praha : Portál, 2002.
- CHVÁTALOVÁ, H. *Jak se žije dětem s postižením po deseti letech*. Praha : Portál, 2012.
- JANOTOVÁ, N. *Kapitoly o integraci sluchově postižených dětí*. Praha : Septima, 1998.
- KOLÁŘ, J. *Sto let vyučování hluchoněmých na Moravě. Zvláštní otisk z Obzoru Hluchoněmých. České Budějovice : nákladem vlastním, tiskem K. Fialy, 1933*.
- KOMORNÁ, M. *Systém vzdělávání osob se sluchovým postižením v ČR a specifika vzdělávacích metod při výuce*. Praha : Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.
- KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*. Praha : Univerzita Karlova, 2001.
- KŘUPALOVÁ, M. Systém výuky čtení ve speciálních školách pro sluchově postižené v Ivančicích. *Speciální pedagogika*, roč. 10, 2000, č. 1, s. 20-24.
- KURKOVÁ, P. *Vzdělávání žáků se sluchovým postižením z hlediska vedení ke zdravému životnímu stylu*. Olomouc : UP v Olomouci, 2010,
- LAUERMANN, L. *Význam a možnosti znakové řeči neslyšících. Otázky defektologie, 1986 - 87, roč. 29, č. 2, s. 73 - 84*.
- NOVÁK, A. *Z dějin nápravné pedagogiky na pražském ústavě pro hluchoněmé*. Praha : Kobeš a synové, nedatováno.
- PÁNEK, P. Nejsme školou pro nedoslýchavé. *Unie*, 2006, roč. 16, č. 1 - 2, s. 4 - 5. [rozhovor s P. Laněm].
- POTMĚŠIL, M. *Projektování v surdopedii*. Olomouc : Univerzita Palackého, 2007.
- POTMĚŠIL, M. a kol. *Psychosociální aspekty sluchového postižení*. Brno : MU, 2010.
- POTMĚŠIL, M. *Úvodní stati k výchově a vzdělávání sluchově postižených*. Praha : Fortuna, 1999.
- POUL, J. *Nástin vývoje vyučování neslyšících*. Brno : MU v Brně, 1996.
- PULDA, M. *Surdopedie*. Olomouc : UP, 1992b.
- ŘEHÁKOVÁ, K. Střední odborná učiliště pro sluchově postiženou mládež. In Sovák, M. a kol. *Logopedie: Metodika a didaktika*. Praha : SPN, 1987, s. 172 - 186.
- SOVÁK, M. *Nárys speciální pedagogiky*. Praha : SPN, 1986.
- ŠIMŮNKOVÁ, V. Školy pro sluchově postižené - součást škol pro mládež vyžadující zvláštní péči. In Sovák, M. a kol. *Logopedie: Metodika a didaktika*. Praha : SPN, 1987, s. 45 - 60.
- ZMATLÍKOVÁ, D. Základní školy a gymnázium pro nedoslýchavé. In Sovák, M. a kol. *Logopedie: Metodika a didaktika*. Praha : SPN, 1987, s. 157 - 172.
- ZVONEK, A. *Sluchově postižený pedagog*. [Diplomová práce] Brno : PedF MU, 2001.
- Webové stránky škol pro sluchově postižené

Další články (i elektronické), bakalářské a diplomové práce, publikace a legislativní normy související s probíranými tématy.

Časopisy Gong, Unie, Infozpravodaj, Speciální pedagogika.

Aktuální informace a studijní texty na Moodlu (www.dl1.cuni.cz)

(Předměty, 2013ch, [online])

Úvod do komunikačního modulu

Seminář obsahově přímo navazuje na předmět **Výchova a vzdělávání neslyšících** a úzce souvisí i s jinými předměty, zejména s kurzem **Úvod do studia hluchoty** a dále v této práci neuváděnými předměty, které katedra nabízí.³ Součástí tohoto kurzu jsou exkurze do škol a zařízení, ve kterých se vzdělávají děti, žáci a mládež s vadami sluchu.

Výuka se zaměřuje zejména na tyto okruhy: Monolingvální a monokulturní přístupy ke vzdělávání dětí a žáků s vadou sluchu. Zaměřuje se i na usouvztažnění situace v České republice a to jak v synchronní podobě, tedy zkoumající současná a přítomné skutečnosti, tak i v diachronní podobě, tedy sledující a zkoumající vývoj tématu v dějinách a čase.

Dále jsou v rámci předmětu probírány bilingvální a bikulturní přístupy ke vzdělávání dětí a žáků s vadou sluchu, což je usouvztažněno se situací v České republice v širším kontextu a přístupu synchronním a diachronním. Předmět se věnuje také problematice "totální komunikace" jako filozofie a metody, její strukturou a fungováním a tomu jak metoda fungovala a funguje v rámci České republiky. Cílem předmětu je pochopení principů, východisek a cílů monolingválních a monokulturních, či bilingválních a bilikulturních přístupů ke vzdělávání dětí se sluchovým postižením a tzv. totální komunikace. Požadavky na úspěšné absolvování předmětu jsou: aktivní účast na semináři, 75% přítomnost na exkurzích a seminářích, průběžné plnění zadávaných úkolů, seminární práce. Doporučená literatura je v počtu 30 knih a článků:

EVANS, L. *Totální komunikace. Struktura a strategie*. Hradec Králové : Pedagogické centrum, 2001.

FREEMAN, R. D., CARBIN, C. F., BOESE, R. J. *Tvé dítě neslyší?* Praha : FRPSP, 1991.

GUNTER, K. B. *Bilingvální vyučování neslyšících žáků základní školy*. Praha, MŠMT, 2000.

HEVIER D. a kol. *Pät' prštekov na ruke. Obrázková kniha posunkovej reči pre najmenšie deti s poruchami sluchu*. Bratislava : Buvik, 1994.

HRUBÝ, J. Znížia technické pomôcky význam totálnej komunikácie? In MIKLA, A. *Orálna reč a vzdelávanie nepočujúcich*. Bratislava : SPN, 1989, s. 116 - 122.

CHVÁTALOVÁ, P. Několik poznámek k uplatnění neslyšících pedagogů v procesu bilingvální výchovy a vzdělávání neslyšících žáků. *Čeština doma a ve světě*, 2002, roč. 10, č. 2 - 3, s. 234 - 236.

JABŮREK, J. *Bilingvální vzdělávání neslyšících*. Praha : Septima, 1998.

JABŮREK, J. Bilingvální vzdělávání se zaměřením na čtení a psaní. Z konference učitelů ve švédském Örebro. *InfoZpravodaj*, 1999, roč. 7, č. 4, s. 10 - 14.

JABŮREK, J. Bilingvální vzdělávání ve Finsku. *InfoZpravodaj*, 1998, roč. 6, č. 4, s. 4 - 7.

JABŮREK, J. Průběžná zpráva o hamburském bilingválním školním experimentu. *InfoZpravodaj*, 1999, roč. 7, č. 4, s. 10 - 14.

JABŮREK, J. Průvodce bilingvismem pro rodiče a učitele. *InfoZpravodaj*, 1998, roč. 6, č. 2, s. 16 - 17.

---

³ Předměty, které souvisí s výchovou a vzděláváním neslyšících, nedoslýchavých a ohluchlých nepřímo, jsou *Dějiny hluchoty*, *Kultura českých neslyšících* a povinné předměty věnující se lingvistice jazyka zaměřené na ujasnění vztahu mezi typem zvoleného kódu (mluvená čeština, psaná čeština, znakovaná čeština, český znakový jazyk) a úspěšností interkulturní a intrakulturní komunikace, hlavně pokud jde o komunikaci učební.

- JABŮREK, J. První zkušenosti s bilingválním vyučováním v Rakousku. *InfoZpravodaj*, 1998, roč. 6, č. 4, s. 17 - 19.
- MACUROVÁ, A. Baker, C. Základ bilingválního vzdělávání a bilingvismus. [recenze] *Speciální pedagogika*, 1998a, roč. 8, č. 2, s. 52 - 54.
- MACUROVÁ, A. Bilingvální vzdělávání neslyšících: pro a proti. *Speciální pedagogika*, 1994a, roč. 4, č. 5, s. 12 - 19.
- NAJMANOVÁ, M. *Variabilita komunikačních strategií učitelů v ZŠ pro SP, které se hlásí k filozofii totální komunikace*. [Bakalářská práce] Praha : ÚČJTK FF UK, 2004.
- KOUŘIL, J. Optimalizace škol a její důsledky. *Gong*, 2006, roč. 35, č. 2, s. 11.
- KŘUPALOVÁ, M. Je znakový jazyk pro neslyšící nenahraditelný? *Děti a my*, 2001, roč. 31, č. 1, s. 39. [reakce na rozhovor s A. Hudákovou Dvořáková, A. Znakový jazyk je pro neslyšící nenahraditelný. *Děti a my*. 2000, roč. 30, č. 4, s. 37].
- O totální komunikaci I.* [Příloha časopisu Gong, svazek 5] 1987.
- O totální komunikaci II.* [Příloha časopisu Gong, svazek 7] 1988.
- O totální komunikaci III.* [Příloha časopisu Gong, svazek 8] 1988.
- PICKERSGILL, M. Bilingvismus - současná teorie a praxe. In Gregory, S. a kol. (eds) *Problémy vzdělávání sluchově postižených*. Praha : FF UK v Praze, 2001, s. 90 - 100.
- POTMĚŠIL, M., HRONOVÁ, A. Pohledy na způsoby komunikace ve vzdělávání sluchově postižených. *Speciální pedagogika*, 2001, roč. 11, č. 2, s. 76 - 90.
- POUL, J. A. van Uden o vyučování čtení ve škole pro neslyšící. *Otázky defektologie*, 1972 - 73, roč. 15, č. 2, s. 64 - 67.
- POUL, J. *Nástin vývoje vyučování neslyšících*. Brno : MU v Brně, 1996.
- POUL, J. Výchova a vzdělávání na školách pro neslyšících. In Sovák, M. a kol. *Logopedie: Metodika a didaktika*. Praha : SPN, 1987a, s. 94 - 141.
- POUL, J. Vývoj metod výchovy a vzdělávání neslyšících. In Sovák, M. a kol. *Logopedie: Metodika a didaktika*. Praha : SPN, 1987b, s. 60 - 90.
- PULDA, M. Totální komunikace. *Gong*, 1981, roč. 15, č. 10, s. 146 - 147.
- ŠTEJGERLE, L. Orálna a posunková reč z hľadiska sociálnej komunikácie a integrácie. In MIKLA, A. *Orálna reč a vzdelávanie nepočujúcich*. Bratislava : SPN, 1989, s. 190 - 195.
- UDEN, van A. Diferenciačný a sociálno-integračný prístup v starostlivosti o nepočujúce deti. In Mikla, A. a kol. *Orálna reč a vzdelávanie nepočujúcich*. Bratislava : SPN, 1989, s. 202 - 209.
- WATSON, L. Oralismus - současná teorie a praxe. In Gregory, S. a kol. (eds) *Problémy vzdělávání sluchově postižených*. Praha : UK v Praze, FF., 2001, s. 72 - 78.
- WOLL, b. Vývoj znakového a mluveného jazyka. In Gregory, S. a kol. (eds) *Problémy vzdělávání sluchově postižených*. Praha : UK v Praze, FF., 2001, s. 62 - 71.
- (Předměty, 2013i, [online])

Modul komunikační 1.

Hlavním cílem předmětu vyučovaného jako seminář v letním semestru je praktické osvojení různých způsobů komunikace lidí se sluchovým postižením. Hlavně v rámci vzdělávání. Po vyložení různých způsobů komunikace následuje zasazení těchto způsobů do teoretických poznatků o komunikaci a vzdělávání lidí se sluchovým postižením. Dalším cílem předmětu je úvod do pedagogického výzkumu. Student získává informace o současných problémech komunikace neslyšících, zvláště pak jejich komunikace učební. Informace, které student získá, jsou zapojeny do rámce informací o efektivní komunikaci a jejích předpokladech (sdílení kódu, pragmatické aspekty komunikace). Obecné poznatky jsou pak usouvztažněny se současnými názory na komunikaci s neslyšícími a to u nás i v zahraničí. Podrobně jsou porovnány, i pomocí názorných ukázek, výchozí body různých způsobů komunikace - poslech, mluvení, odezírání, pomocné artikulační znaky, prstová abeceda, znakový jazyk, znakovaná čeština, Cud speech a jejich účinnost je dána do souvislosti s individuálními rysy adresátů komunikace (s ohledem na typ sluchové vady). Probírají se i témata komunikace facilitované, augmentativní a alternativní (využití dalších forem komunikace vyhovujících jedinci). Dále je probírána komunikace osob se zrakovým postižením, s mentálním postižením, s autismem, s tělesným postižením a osob se sluchovým postižením v kombinaci s dalším postižením (osob hluchoslepých atd.). Studenti jsou seznámeni se základy metod pedagogického výzkumu. Součástí semináře jsou exkurze. Požadavky k absolvování zkoušky jsou aktivní účast na seminářích (max. 2 absence) a průběžné plnění zadávaných úkolů, seminární práce. Rozhovor o probrané látce nad seznamem přečtené literatury. V sylabu uváděná literatura čítá na 43 titulů. Doporučené jsou ale další články (elektronické), bakalářské a diplomové práce, publikace a legislativní normy související s probíranými tématy. Časopisy Speciální pedagogika, Gong, Unie, Infozpravodaj:

- BONDY, A., FROSTL, L. *Vizuální komunikační strategie v autismu*. Praha : Grada, 2007. ISBN 978-80-247-2053-1.
- HÁJKOVÁ, V., STRNADOVÁ, I. *Inkluzivní vzdělávání (Teorie a praxe)*. Praha : Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3070-7.
- HORÁKOVÁ, M. *Techniky vizualizace - logopedická část*. Praha : ČKTZJ, 2008.
- HUDÁKOVÁ, A. *Čeština ve vzdělávání dětí s vadou sluchu*. Praha : UK v Praze, Filozofická fakulta, Ústav českého jazyka a teorie komunikace. 190 s.
- HUDÁKOVÁ, A. *Prstová abeceda pro tlumočníky*. Praha : Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.
- CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu (Základy kvantitativního výzkumu)*. Praha : Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
- JANEBOVÁ, E. a kol: *Interkulturní komunikace ve škole*. Praha : Fortuna, 2010.
- JANN, P. *K nutnosti nového pragmatismu: Výstavba řeči u neslyšících podle heidelberského spolkového kongresu 1997*. Hörgeschädigten Pädagogik, duben 1998. [zpráva o Spolkovém kongresu svazu německých učitelů sluchově postižených, 8. - 10. 5. 1997; bibliografické údaje o německém originálu jsou neúplné; v knihovně Informačního centra o hluchotě FRPSP pod signaturou 3985 L 32. 82]
- JANOTOVÁ, N. K historii reedukace sluchu. In Sovák, M. a kol. *Stati o reedukaci sluchu*. Praha : SPN, 1978, s. 15 - 33.
- JANOTOVÁ, N. *Odezírání u sluchově postižených*. Praha : Septima, 1999.
- JANOTOVÁ, N. *Reedukace sluchu sluchově postižených dětí v předškolním věku*. Praha : Septima, 1996.
- JANOTOVÁ, N. *Rozvíjení zrakového vnímání a odezírání sluchově postižených dětí*. Praha : Septima, 1996.
- JANOTOVÁ, N. Výuka výslovnosti u sluchově postižených. In Janotová, N., Řeháková, K. *Surdopedie. Komunikace sluchově postižených I*. Praha : SPN, 1990, s. 3 - 71.
- KOLTUNENKOVÁ, I. Výučba řeči nepočujících dětí v systémech národního vzdělávání v ZSSR. In MIKLA, A. *Orální řeč a vzdělávání nepočujících*. Bratislava : SPN, 1989, s. 123 - 127.
- KOMORNÁ, M. *Systém vzdělávání osob se SP v ČR a specifika vzdělávacích metod při výuce*. Praha : Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.
- KOMORNÁ, M., KOTVOVÁ, M. *Praktický kurz znakované češtiny*. Praha : Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.
- KOSÍKOVÁ, V. *Psychologie ve vzdělávání a její psychodidaktické aspekty*. Praha : Grada, 2009.
- KRACÍKOVÁ, D., POTMĚŠIL, M. *Vztah schopnosti odezírat k intelektu. Výzkumná zpráva č. Z-043/A*. Praha : Laboratoř elektronických smyslových náhrad, 1990.
- KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*. 2. vyd. Praha : Karolinum, 2002.
- KRAHULCOVÁ-ŽAŤKOVÁ, B. *Komplexní komunikační systémy těžce sluchově postižených*. Praha : Karolinum, 1996.
- KUBOVÁ, L. *Piktogramy - učebnice*. Praha : Tech-market, 1997.
- MALÝ, K. *Hluchoněmlost*. Praha : Fr. Urbánek, 1907.
- MALÝ, K. *Odezírání, most mezi ohluchlými a slyšícími*. Praha : Spolek o péči o slabomyslné, 1940.
- MOTEJZÍKOVÁ, J. Vývoj mluveného jazyka u neslyšících a nedoslýchavých dětí - přístupy a metody. *Infozpravodaj*, 2006, roč. 14, č. 1, s. 16 - 18.

- POTMĚŠIL, M. *Návrh metodiky testování schopnosti neslyšících odezírat. Výzkumná zpráva č. Z - 006/A*. Praha : ČSAV, 1986.
- POTMĚŠIL, M. *Prstová abeceda*. Praha : FRPSP, 1992.
- POTMĚŠIL, M. *Testování schopnosti neslyšících odezírat. Výzkumná zpráva č. Z - 020/I*. Praha : ČSAV, 1988. 20 s. + přílohy.
- POUL, J. *Nástin vývoje vyučování neslyšících*. Brno : MU v Brně, 1996.
- PULDA, M. *Sluchová výchova u sluchově postižených dětí*. Brno : PedF MU, 1999.
- PULDA, M. *Surpedie se zaměřením na raný a předškolní věk*. Brno : MU, 1992.
- RUPERT, J. *Cued Speech. Practice Manual A. West Coast Program*, 1989. [publikováno jako součást William-Scot, B., Kipila, E. L. Cued Speech. Booster Booklet (for Cued Speech instructors and/or Cued Speech workshop leaders). Washington, D. C. : Gallaudet University, nedatováno]
- SOVÁK, M. a kol. *Logopedie: Metodika a didaktika*. Praha : SPN, 1987.
- SOVÁK, M. Reedukace sluchu ve světle učení I. P. Pavlova. In Sovák, M. a kol. *Stati o reedukaci sluchu*. Praha : SPN, 1978, s. 5 - 13.
- SVÁČINA, S. *Základy řečové výuky na školách pro neslyšící děti*. ČSSI, Český svaz sluchově postižených, 1973.
- SVOBODOVÁ, K. *Logopedická péče o děti s kochleárním implantátem*. Praha : Septima, 2005.
- SZEPANKOESKI, B. Chirografia - systém znakov napomáhajúci odzeranie z úst. In BALÁŽ, J. a kol. *Interpersonálna komunikácia a jej poruchy*. Bratislava : SPN, 1988, s. 208 - 212.
- ŠKODOVÁ, E. - JEDLIČKA, I. A kol. *Klinická logopedie*. 2. vyd. : Portál : 2007. ISBN 9788073673406.
- ŠUPÁČEK, I. Srozumitelnost řeči neslyšících a těžce nedoslýchavých. In SLANINKA, G. *Zborník prác zo surdopedagogiky*. Bratislava : Krajský pedagogický ústav, 1972, s. 120 - 137.
- ŠUPÁČEK, I. Zrovnateľnosť reči nepočujúcich. Porovnávacie štúdia po dvadsiatich rokoch. In MIKLA, A. *Orálna reč a vzdelávanie nepočujúcich*. Bratislava : SPN, 1989, s. 196 - 201.
- UHERÍK, A. Hluchota. Reč. Poznanie. Martin : Osveta, 1990.
- VALIŠOVÁ, A. - KASÍKOVÁ, H. (eds): *Pedagogika pro učitele*. Praha : Grada, 2007. ISBN 978-80-247-11734-0.
- VANĚČKOVÁ, V. *Výchova řeči sluchově postižených dětí v předškolním věku*. Praha : Septima, 1996b.
- VEIXIAUOVÁ, A.M. *Dej mi ruku, ať mohu mluvit. Vrátit slovo těm, kteří jsou odříznuti od světa*. Praha : Nakladatelství ISV, 2003. ISBN 80-86642-28-3
- Další články (i elektronické), bakalářské a diplomové práce, publikace a legislativní normy související s probíranými tématy.
- Časopisy Speciální pedagogika , Gong, Unie, Infopravodaj.

(Předměty, 2013j, [online])

Současné problémy učební komunikace neslyšících

Kurz je povinně volitelným seminářem. Obsahem je totožný s výše popsáním předmět *Modul komunikační 1*. Totožný je i vyučující. Tento kurz je ovšem určen studentům druhých a vyšších ročníků bakalářského studia, popřípadě studentům navazujícího magisterského studia.

(Předměty, 2013k, [online])

Modul komunikační 2

Seminář plynule navazuje na *Modul komunikační 1*. Jiný je však vyučující předmětu. Seminář je vyučován v zimním semestru a připravuje studenty na efektivní počínání si v roli pedagoga ve vyučovacím procesu u žáků se sluchovým postižením. Klade si za úkol seznámit studenty se základními obecně pedagogickými a obecně didaktickými principy a přimět je k zamyšlení o propojení těchto obecných zásad se specifickou situací při vzdělávání dětí a žáků se sluchovým postižením. Student po absolvování tohoto předmětu má mít poznatky o různých typech komunikace s neslyšícími lidmi (resp. s lidmi s vadou sluchu). Všechny typy komunikace jsou v semináři konkretizovány. Student je seznámen s informacemi o specifických postupech uplatňovaných v učební komunikaci. Pozornost se při výuce zaměřuje i na vzdělávací/pedagogické okruhy. Probrán je rámcový vzdělávací program, vztah jazykového a nejazykového vyučování. Tyto informace jsou začleněny do širokého rámce informací o předpokladech efektivního vyučovacího procesu. Výuka se zaměřuje i na okruhy: moderní vs. tradiční přístupy k výuce, konstruktivní vs. transmisivní vyučování, obecné a speciální didaktické zásady, výukové cíle, organizační formy výuky, příprava na výuku, struktura vyučovacích hodin, hodnocení žáků či osobnost učitele. Součástí předmětu jsou i informace o tom, jak efektivitu učební komunikace podmiňuje spolupráce učitele s žáky, tlumočnickem, asistentem pedagoga nebo osobním asistentem, samozřejmě i spolupráce s rodiči dítěte.

Požadavky ke složení zkoušky jsou následující. Aktivní účast v semináři a na exkurzích (min. 75 %), průběžné plnění úkolů, seminární práce. Titulů odborné literatury doporučené k absolvování předmětu je pět. Doporučuje se prostudovat i rámcové vzdělávací programy (pro předškolní vzdělávání, pro základní vzdělávání atd.), školní vzdělávací programy jednotlivých škol, či současně i historické učební dokumenty a smysluplně na

sebe navazujících výchovně vzdělávacích prvků, které by měly zdokonalit rozvoj člověka. Doporučuje se čerpat z učebnice čtení, psaní, českého jazyka, matematiky a prvouky pro 1. stupeň ZŠ, ze současných historických učebnic (včetně metodických průvodců), z učebnic pomůcek a výukových slovníků používaných u nás při výuce dětí se sluchovým postižením.

Doporučená literatura:

GEOFFREY, P. *Moderní vyučování*. Praha : Portál, 1996.

HUDÁKOVÁ, A. *Čeština ve vzdělávání dětí s vadou sluchu*. Praha : UK v Praze, Filozofická fakulta, Ústav českého jazyka a teorie komunikace. 190 s. Vedoucí prof. PhDr. Alena Macurová, CSc. Obhájeno 19. 3. 2009.

HUDÁKOVÁ, A.: Rámcové a školní vzdělávací programy ve školách pro žáky s vadami sluchu. *Unie*, 2006, roč. 16, č. 7-8, s. 16-17.

HUDÁKOVÁ, A. Rámcové a školní vzdělávací programy ve školách pro žáky s vadami sluchu II. *Unie*, 2006, roč. 16, č. 9-10, s. 21-22.

KALHOUS, Z., OBST, O.: *Školní didaktika*. Praha : Portál, 2002.

(Předměty, 2013l, [online])

Didaktika výchovy a vzdělávání neslyšících

Kurz je určen pro studenty 3. ročníku bakalářského studia či pro studenty navazujícího magisterského studia. Je to povinně volitelný či volitelný kurz. Obsahem a průběhem výuky je totožný s předmětem *Modul komunikační 2*. Totožný je i vyučující předmětu.

(Předměty, 2013m, [online])

Modul komunikační 3

V tomto semináři vyučovaném v letním semestru třetího ročníku je probírána jazyková politika a legislativní rámec vzdělávání neslyšících, legislativní a didaktické otázky vyučování češtiny u žáků se sluchovým postižením a také testování dětí a žáků se sluchovým postižením. Předmět úzce navazuje na předmět *Modul komunikační 2* a *Modul komunikační 1*. Pozornost zaměřuje především na okruhy jako legislativní ukotvení vzdělávání dětí, žáků, studentů a dospělých se sluchovým postižením, prvopočáteční čtení a psaní, počáteční výuka českého jazyka (ve vztahu k dalším jazykům, které dítě ovládá a které se bude učit). Studenti mají možnost se seznámit s tím, jak stavět testy a jak testovat vědomosti a dovednosti neslyšících, nedoslýchavých a ohluchlých žáků. Probírají témata jako jazykové politika, jazykového plánování (vztahy většinových a menšinových jazyků, ohrožených jazyků a programů na jejich udržení atd.). Cílem předmětu je na pozadí současné jazykové a školské (a se vzděláváním související) legislativy a školské praxe zopakovat a prohloubit stávající poznatky z *Modulu komunikačního 1 a 2*. To vše též v opoře o příklady jazykové politiky uplatňované ve světě na různé jazyky.

Požadavky na splnění předmětu zápočtem je aktivní účast na semináři a na exkurzích (min. 75% účast), průběžné plnění úkolů, seminární práce. Doporučená literatura čítá na 29 titulů a doporučené jsou i některé vyhlášky MŠMT ČR a zákony, strategie a elektronické články týkající se vzdělávání a poradenských služeb pro děti, žáky a studenty se speciálními potřebami.

(Předměty, 2013n, [online])

Praxe komunikační

Předmět je dvousemestrální, záleží jen na studentovi, kdy se rozhodne jej začít plnit. Cílem *Praxe komunikační* je umožnit studentům ověřit si v praxi dovednosti a znalosti, které si dosud osvojili v rámci *Modulu komunikačního 1, 2, 3*. Tyto tři moduly musí student oboru Čeština v komunikaci neslyšících absolvovat, pokud si sám vybere, že se právě učitelství dětí s vadou sluchu chce v budoucnosti věnovat.

Praxe komunikační úzce navazuje na *Modul komunikační 1, 2 a 3*. Celková délka praxe je tři týdny, přesněji 90 hodin a je realizována jako souvislá převážně náhledová praxe ve dvou až třech různých zařízeních. Není nutné, aby praxe probíhala pouze ve školách pro sluchově postižené. Důraz je naopak kladen na to, aby student praxi absolvoval v typově různých zařízeních. Požadavkem na splnění předmětu je absolvování 90 hodin souvislé převážně náhledové praxe. K udělení zápočtu za absolvování praxe je nutné vést pedagogický deník z praxe a nad ním následně véde student rozhovor s vedoucím praxe. Dále student předloží souhrnný přehled o praxi potvrzený fakultním pedagogem a hodnocení praxe vyhotovené fakultním pedagogem. Doporučená literatura vychází z titulů uvedených v *Modulu komunikačním 1, Modulu komunikačním 2 a Modulu komunikačním 3*.

(Předměty, 2013o, [online])

Jazyková politika a legislativní rámec vzdělávání neslyšících

Povinně volitelný, či volitelný předmět vyučovaným jednosemestrálně, jako seminář s hodinovou dotací čtyř hodin. Tematicky se probírá, jak sám název předmětu napovídá, jazyková politika a legislativní rámec vzdělávání neslyšících. A dále legislativní a didaktické otázky vyučování češtiny u žáků se sluchovým postižením. Cílem předmětu je seznámit studenty se současnou jazykovou, školskou a se vzděláváním související legislativou. Také prohloubit, rozšířit v oblasti výuky čtení, psaní a jazykové výuky na začátku školního vzdělávání a v oblasti testování poznatky z *Modulu komunikačního 1 a 2*. To vše též v usouvztažněno s příklady jazykové politiky uplatňované ve světě na různé jazyky. Obsahem a průběhem výuky je totožný s předmětem *Modul komunikační 3*. Požadavky na splnění předmětu zápočtem je aktivní účast na semináři a na

exkurzích (min. 75% účast), průběžné plnění úkolů, seminární práce. Doporučená literatura čítá na 29 titulů a doporučené jsou i některé vyhlášky MŠMT ČR a zákony, strategie a elektronické články týkající se vzdělávání a poradenských služeb pro děti, žáky a studenty se speciálními potřebami.

Doporučená literatura:

- ČERVINKOVÁ, I. Některé možnosti úprav textů pro neslyšící čtenáře. *Čeština doma a ve světě*, 2002a, roč. 10, č. 2 - 3, s. 187 - 190.
- ČERVINKOVÁ, I. *Předjetí hluchoty v úpravách českého učebního textu*. [Diplomová práce] Praha : ÚČJTK FF UK, 2001.
- ČERVINKOVÁ, I. Stavba slova v učebnicích českého jazyka pro ZŠ pro neslyšící a ZŠ pro žáky se zbytky sluchu. *Čeština doma a ve světě*, 2002b, roč. 10, č. 2 - 3, s. 146 - 153.
- FABIÁNKOVÁ, B., HAVEL, J., NOVOTNÁ, M. *Výuka čtení a psaní na 1. stupni základní školy*. Brno : Paido, 1999.
- FALTÍNOVÁ, R. Upravený Čapek. *Čeština doma a ve světě*, 2002, roč. 10, č. 2 - 3, s. 196 - 200.
- FENCLOVÁ, J., PRAJBIŠOVÁ, M. *Medvídek Čumáček číslo 1*. Místo vydání a vydavatel neuvedeny, nedatováno.
- GAVORA, P., KRČMÁRIKOVÁ, M. Detské predstavy o gramotnosti. *ČDS*, 1999, roč. 7, č. 1, s. 24 - 29.
- HUEBNER, T., DAVIS, K. (eds) *Sociopolitical Perspectives on Language Policy and Planning in the USA*. San Jose : San Chose State University, 1999.
- HUDÁKOVÁ, A. Čtení s porozuměním vyžaduje znalost jazyka. In ČERVENKOVÁ, A. (ed). *Co a jak číst se sluchově postiženým dítětem*. Praha : FRPSP, 1999, s. 25-27.
- HUDÁKOVÁ, A. Moderní trendy ve vzdělávání studentů s vadami sluchu - čtení (praktické náměty). In ZIKL, P. *Nové trendy v oblasti sekundárního a terciálního vzdělávání sluchově postižených*. Hradec Králové : Gaudeamus, 2004a, s. 16 - 22.
- HUDÁKOVÁ, A.: Obrázkové příběhy ? čtení a psaní. In Heterogenost v komunikaci, v textu a v jazyce. *Opera linguae bohemicae studentium*, 1. Praha : UK FF, 1999, s. 45-53.
- KUCHLER, K., VELEHRADSKÁ, O. Průzkum čtenářských dovedností na školách pro děti s vadami sluchu. *InfoZpravodaj*, 1998, roč. 6, s. 22-23.
- KŘIVÁNEK, Z. *Mimotřídní práce v počátečním čtení*. Metodická příručka. Praha : PedF UK, 1997.
- KŘIVÁNEK, Z., WILDOVÁ R. a kol. *Didaktika prvopočátečního čtení a psaní*. Praha : PedF UK, 1998.
- KŘUPALOVÁ, M. Je znakový jazyk pro neslyšící nenahraditelný? *Děti a my*, 2001, roč. 31, č. 1, s. 39. [reakce na rozhovor s A. Hudákovou Dvořáková, A. Znakový jazyk je pro neslyšící nenahraditelný. *Děti a my*. 2000, roč. 30, č. 4, s. 37].
- KŘUPALOVÁ, M. Systém výuky čtení ve speciálních školách pro sluchově postižené v Ivančicích. *Speciální pedagogika*, 2000, roč. 10, č. 1, s. 20 - 24.
- MACUROVÁ, A. Předpoklady čtení. In ŠMÍDOVÁ, M. (ed) *Četba sluchově postižených*. Praha : FRPSP, 2000, s. 35-42.
- MLČÁKOVÁ, R. *Grafomotorika a počáteční psaní*. Praha : Grada, 2009.
- POLÁKOVÁ, M. Čtení s porozuměním a čeští neslyšící. *Speciální pedagogika*, 2001, roč. 11, č. 4, s. 207 - 219.
- POLÁKOVÁ, M. *Čtení s porozuměním? (Čeští neslyšící a české texty)*. [Diplomová práce] Praha : FF UK, 2000.
- POLÁKOVÁ, M. Specifické strategie využívané neslyšícími respondenty v testech čtenářských dovedností. *Čeština doma a ve světě*, 2002, roč. 10, č. 2 - 3, s. 168 - 173.
- RÁDLOVÁ, E. Začínající čtenář se sluchovým postižením a pohádky. *Čeština doma a ve světě*, 2002, roč. 10, č. 2 - 3, s. 193 - 196.
- ROUČKOVÁ, J. *Cvičení a hry pro děti se sluchovým postižením*. Praha : Portál, 2006.
- SALZMAN, Z. *Jazyk, kultura a společnost. Úvod do lingvistické antropologie*. Praha: ÚEF ASV ČR 1997.
- SOURALOVÁ, E. *Čtení neslyšících*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 2002.
- SOURALOVÁ, E. Úprav textů pro čtení s porozuměním. *Čeština doma a ve světě*, 2002, roč. 10, č. 2 - 3, s. 190 - 193.
- ŠEBESTA, K. *Od jazyka ke komunikaci. Didaktika českého jazyka a komunikační výchova*. Praha : Karolinum, 1999.
- TOLLEFSON, J. *Planning Language, Planning Inequality*. New York: Longman, 1991.
- VANĚČKOVÁ, V. *Příprava na čtení sluchově postižených dětí v předškolním věku*. Praha : Septima, 1996.
- Nová maturita oficiálně; přístupné z <http://www.novamaturita.cz/>
- Národní akční plán inkluzivního vzdělávání - přípravná fáze; přístupné z www.napiv.cz
- Strategie vzdělávání 2020; přístupné z <http://www.vzdelavani2020.cz/>
- Vyhláška MŠMT ČR č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných a její novelizace
- Vyhláška MŠMT ČR č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních a její novelizace

Zákon č. 155/1998 Sb, o znakové řeči ve znění zákona č. 385/2008 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob

Zákon č. 561/2004 Sb, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a jeho novelizace

Zákon č. 563/2004 Sb, o pedagogických pracovnících a jeho novelizace

Další články (i elektronické), bakalářské a diplomové práce, publikace a legislativní normy související s probíranými tématy.

Časopisy Gong, Unie, Infozpravodaj, Speciální pedagogika.

aktuální informace a aktuální studijní texty na Moodlu (dl1.cuni.cz)

(Předměty, 2013p, [online])

Problematika hluchoty: aktuální otázky (zimní, letní)

Tento předmět je vyučován formou semináře a to jak v zimním, také letním semestru, s dotací dvou hodin týdně. Je povinně volitelným, nebo volitelným předmětem. Zimní kurz se zabývá aktuálními informacemi a přednáškami z oblasti tzv. Deaf Studies a umožňuje studentům seznámit se s aktuálním děním v oblasti Deaf Studies, a to včetně zahraničních poznatků prezentovaných zahraničními přednášejícími. Požadavky na splnění předmětu zápočetem je aktivní účast na semináři, max. 3 absence. Aktivní účast na závěrečné seminární diskusi. Doporučená literatura je dle jednotlivých přednášejících a obsahu přednášek (tematicky např.: Neslyšící tlumočníci v tlumočnickém týmu, Inkluzivní vzdělávání: názory a zkušenosti neslyšících, Peer to peer strategie ve výuce angličtiny pro neslyšící v Indii)

Letní kurz je v základu stejný, tedy jde od aktuální informace z oblasti Deaf Studies, ale studenti jsou vyzváni k tomu, aby po celou dobu kurzu pravidelně sledovali příspěvky a aktivně se účastnili diskusí nad společnými doplňkovými tématy, otázkami a komentáři na Facebooku v rámci uzavřené skupiny tohoto předmětu. Skupina se jmenuje Aktuální otázky problematiky hluchoty a je k nalezení

na <https://www.facebook.com/groups/226238170840398/> To, že je skupina uzavřená znamená že: "Kdokoli může zobrazit skupinu a její členy. Pouze členové mohou zobrazit příspěvky." Požadavky na splnění předmětu zápočetem jsou aktivní účast na semináři, max. 3 absence, dále aktivní účast na závěrečné seminární diskusi a účast na celodenní konferenci INSPO, která se konala 16. 3. 2013. Doporučená literatura je dle jednotlivých přednášejících a obsahu přednášek (tematicky např.: Historie Neslyšících (Milan Hauner, USA), Lingvistika znakových jazyků, rozvojová spolupráce a empowerment. (Ulrike Zeshan, UK), Inovace ve službách a vzdělávání pro neslyšící na Slovensku (Klaudie Gustafíková, SK)

(Předměty, 2013q, [online])

Kochleární implantáty pro a proti,

Tento povinně volitelný/volitelný seminář s dvouhodinovou dotací v letním semestru nabízí studentům různé úhly pohledu na téma kochleární implantace.

Klade si za úkol vybavit studenty dostatečnými znalostmi k tomu, aby mohli kvalifikovaně a objektivně pomoci slyšícím i neslyšícím rodičům sluchově postižených dětí při rozhodování o implantaci jejich dítěte. Vysvětlit jim, kdy je a kdy není implantace vhodná a co zastánci či odpůrci implantací obvykle zamlčují a proč to zamlčují.

Témata, která se probírají jsou fyziologie a patofyziologie sluchu, zpracování sluchových informací v mozku, princip činnosti kochleárního implantátu, historie kochleárních implantátů, kdy kochleární implantát pomáhá a kdy škodí, zásadní omyly při rozhodování o implantaci u slyšících a neslyšících rodičů, etika implantací versus tržní společnost Požadavky na splnění předmětu zápočetem jsou aktivní účast v semináři, docházku min. 75 % a složení závěrečného písemného testu. Doporučená literatura čítá na čtyři tituly.

HRUBÝ, J. *Úvod do výchovy a vzdělávání sluchově postižených* : Část 1. [DVD ROM] Překlad do českého znakového jazyka Naďa Dingová. Praha : Tiché učení, 2011. 148 str. Multimediální monografie. ISBN 978-80-904786-0-2.

HRUBÝ, J. *Úvod do výchovy a vzdělávání sluchově postižených* : Část 1. 1. vydání. Praha : Tiché učení, 2011. 148 str. ISBN 978-80-904786-1-9.

HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu*. 2. díl, 328 str., Praha : Federace rodičů a přátel sluchově postižených, 1999. ISBN 80-7216-075-3.

HRUBÝ, J. *The Development of Cochlear Implant in Czechoslovakia*. In: *Sborník referátů Mezinárodního sympózia EURO-CIU 97*, Praha 12. 4. 1997, str. 1 - 3.

(Předměty, 2013r, [online])

Předměty na FFUK jsou od prvního ročníku doplněny výukou českého znakového jazyka a to na různých úrovních. Studenti mají možnost navštívit předměty jako Český znakový jazyk a osoby se specifickými jazykovými potřebami, Český znakový jazyk a děti apod. Student, který absolvuje bakalářský stupeň vzdělání na FF UK má jazykovou vybavenost v českém znakovém jazyce na úrovni B2+, podle společného evropského referenčního rámce.

Příloha 14.

Sylaby předmětů oboru Speciální pedagogika – dramaterapie na Univerzitě Palackého

USS/USUR Surdopedie

Povinný předmět je vyučován přednáškovou formou s dotací jedné vyučovací hodiny týdně. Ve velmi stručné anotaci předmětu je uvedeno pouze: „*Disciplína je zaměřena na uvedení do surdopedie.*“ Doplněna je pak ještě o informaci, že studenti v rámci výuky předmětu používají jako zdroj informací o znacích českého znakového jazyka on-line slovník českého znakového jazyka vytvořený v rámci projektu ESF CZ.1.07/2.2.00/07.0189 "Potlačení jazykové bariéry sluchově postižených studentů prostřednictvím automatického zpracování jazyka". Seznam doporučené literatury obsahuje pět publikací.

Základní: LANGER, J. a kol. *On-line slovník českého znakového jazyka* (<http://znaky.zcu.cz>).

Základní: KOMORNÁ, M. *Psaná čeština českých neslyšících - čeština jako cizí jazyk*. Praha: CKTZJ, 2008.

Základní: SOURALOVÁ, E. *Surdopedie I.* Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 2005.

Základní: SOURALOVÁ, E. *Surdopedie II.* Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 2005.

Základní: Komorná, M. *Systém vzdělávání osob se sluchovým postižením v ČR.* Praha, 2008.

(Portál Univerzity Palackého, 2013a, [online])

USS/DUPX Úvodní praxe

Povinná praxe, během které se studenti seznámí během tří hodin s činnostmi v různých typech zařízení.

USS/DPX1 Praxe průběžná speciálně pedagogická a USS/DPX2 Praxe průběžná speciálně pedagogická

Navazující povinné praxe by měly rozšiřovat již získané znalosti. Jejich rozsah je shodně 20 hodin za semestr. Cílem je, aby se studenti seznámili s činnostmi speciálně pedagogických zařízení. Studenti absolvují i další praxe, ale ty jsou zaměřené hlavně na dramaterapii a teatropedii. Doporučená literatura obsahuje tři tituly.

Základní: MUSILOVÁ, M., MUSIL, J.V. *Asistentská praxe: cvičebnice a metodické vademékum*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001. ISBN 8024402971.

Základní: Musilová, M. *Metodika praxe.* Olomouc : UP, 2007.

Základní: MUSILOVÁ, M. *Případová studie jako součást pedagogické praxe.* Olomouc: VUP, 2003. ISBN 80-244-0749-3.

(Portál Univerzity Palackého, 2013b, [online])

USS/USP1 Základy speciální pedagogiky.

Povinný kurz je vyučován formou přednášky s dotací jedné hodiny týdně. Ukončen je zápočtem. Cílem je uvedení studentů do problematiky speciálně pedagogických specializací. Seznam doporučené literatury obsahuje čtyři tituly.

Základní: MULLER, O. a kol. *Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami v běžné škole.* Olomouc: UP, 2004.

Základní: VÍTKOVÁ, M. *Integrativní speciální pedagogika. Integrace školní a sociální.* Brno: Paido, 2004.

Základní: KYSUČAN, J., KUJA, J. *Kapitoly z teoretických základů speciální pedagogiky.* Olomouc: UP, 1996.

(Portál Univerzity Palackého, 2013c, [online])

USS/USP2 Základy speciální pedagogiky 2

Navazující povinný kurz je vyučován v rámci přednášek s dotací jedné vyučovací hodiny a v rámci semináře s dvouhodinovou dotací. Zakořeněn je zkouškou. Cílem je uvést studenty do problematiky speciálně pedagogických specializací.

(Portál Univerzity Palackého, 2013d, [online])

USS/DSX1 Praxe souvislá spec. Pedagogická 1 a USS/DSX1 Praxe souvislá spec. Pedagogická 2.

Na sebe navazující pedagogické praxe mají za cíl seznámení studentů s činnostmi v zařízení 3 týdny za semestr.

Příloha 15.

Sylaby předmětů oboru Speciální pedagogika pro 2. stupeň základních škol a pro střední školy na Univerzitě Palackého

USS/USRD Surdopedie.

Povinný předmět je vyučován formou přednášek a cvičení se shodnou dotací jedné hodiny týdně. Zakončen je písemnou zkouškou. Dle stručné anotace je předmět zaměřen na uvedení do surdopedie. Seznam doporučené literatury obsahuje čtyři tituly.

Základní: KOSINOVÁ, B. *Neslyšící jako jazyková a kulturní menšina - kultura neslyšících*. Praha: ČKTZJ, 2008.

Základní: LANGER, J. a kol. *On-line slovník českého znakového jazyka* (<http://znaky.zcu.cz>).

Základní: KOMORNÁ, M. *Psaná čeština českých neslyšících - čeština jako cizí jazyk*. Praha: ČKTZJ, 2008.

Základní: Komorná, M. *Systém vzdělávání osob se sluchovým postižením v ČR.* Praha, 2008.

(Portál Univerzity Palackého, 2013l, [online])

Základy speciální pedagogiky 1

Základy speciální pedagogiky 2

USS / ZEXK Exkurze do speciálních zařízení.

Povinné exkurze, jejichž cílem je dle sylabů poskytnout orientaci v zařízeních poskytujících speciálně pedagogickou péči dětem a mládeži se zdravotním postižením.

(Portál Univerzity Palackého, 2013m, [online])

USS / ZSX1 Souvislá asistenční praxe 1

Cílem praxe je během tří týdnů za semestr praktické využití získaných poznatků z oblastí etopedie a psychopedie.

Doporučená literatura:

Základní: MUSILOVÁ, M., MUSIL, J.V. *Asistentká praxe..* Olomouc, 2001. ISBN 80-244-0297-1.

Základní: MUSILOVÁ, M. *Interakce učitele a žáka: cvičebnice..* Olomouc: UP, 2002.

Základní: Musilová, M. *Metodika praxe..* Olomouc : UP, 2007.

(Portál Univerzity Palackého, 2013n, [online])

USS/ZSX2 Souvislé asistenční praxe 2

Během tří týdnů za semestr získávají studenti praktické zkušenosti a dovednosti při edukační intervenci realizované v zařízeních logopedického a surdopedického typu.

USS/ZSX3 Souvislá asistenční praxe 3

Cílem praxe je, aby studenti během tří týdnů za semestr získali praktické zkušenosti a dovednosti při edukační intervenci realizované v zařízeních somatopedického a tyflopédického typu.

(Portál Univerzity Palackého, 2013o, [online])

USS/ZNX1 Náslechovou praxi 1

USS/ZNX 2 Náslechovou praxi 2

Povinné praxe mají shodný rozsah 10 hodin za semestr. Jejich cílem je praktické seznámení se strukturou edukační intervence v zařízeních etopedického, psychopedického, somatopedického, logopedického, surdopedického a tyflopeditického typu.

(Portál Univerzity Palackého, 2013p, [online])

USS / ZEXK Exkurze do speciálních zařízení.

Cílem povinných exkurzí je dle sylabů poskytnout orientaci v zařízeních poskytujících speciálně pedagogickou péči dětem a mládeži se zdravotním postižením.

(Portál Univerzity Palackého, 2013q, [online])

Příloha 16.

Sylaby předmětů oboru Speciální pedagogika - komunikační techniky na Univerzitě Palackého.

USS/OSU1Surdopedie 1

Povinný předmět je vyučovaný formou přednášky a semináře se shodnou dotací jedné vyučovací hodiny. Předmět je ukončen kolokviem. Sylabus předmětu neuvádí žádné podrobnosti o průběhu či obsahu výuku, až na seznam doporučené literatury, který obsahuje čtyři tituly.

Základní: Sovák, M. *Logopedie*. Praha: SPN, 1978.

Základní: Freeman, R. *Tvé dítě neslyší*.

Základní: HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících nedoslýchavých po jejich vlastním osudu I.* Praha: FRPSP, 1999. ISBN 80-7216-096-6.

Základní: Kiml, J. *Základy foniatrie*. Praha: Avicenum, 1978

USS/OSU 2 Surdopedie 2

Povinný navazující předmět je vyučovaný formou přednášky a cvičení se shodnou dotací jedné vyučovací hodiny. Zakončen je zápočtem. Z anotace vyplývá, že předmět je věnován možnostem edukace osob se sluchovým postižením. V rámci výuky předmětu jsou využívány e-learningové studijní materiály vytvořené při řešení projektu ESF "Tvorba a inovace e-learningových studijních podpor studia speciální pedagogiky"

Doporučená literatura obsahuje pět titulů:

Základní: Sovák, M. *Logopedie*. Praha: SPN, 1978.

Základní: VYGOTSKIJ, L.S. *Myšlení a řeč*. Praha : SPN, 1976.

Základní: LANGER, J. a kol. *On-line slovník českého znakového jazyka* (<http://znaky.zcu.cz>).

Základní: Freeman, R. *Tvé dítě neslyší*.

Základní: HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících nedoslýchavých po jejich vlastním osudu I.* Praha: FRPSP, 1999. ISBN 80-7216-096-6.

(Portál Univerzity Palackého, 2013r, [online])

USS/OSU 3 Surdopedie 3

Navazující předmět vyučovaný formou přednášky a semináře se shodnou dotací jedné vyučovací hodiny. Zakončen je zkouškou. Podle anotace se kurz bez bližších podrobností věnuje možnostem enkulturace klientů se sluchovým postižením. Seznam doporučené literatury obsahuje tři tituly:

Základní: Klims, S. a kol. *Neslyšící děti jsou děti*. Praha: FRPSP, 1992.

Základní: Freeman, R. *Tvé dítě neslyší*.

Doporučená: Vágnerová, M. *Variabilita a patologie psychického vývoje*. Praha: PdF UK, 1993.
(Portál Univerzity Palackého, 2013s, [online])

KSP / OKAC1 Alternativní a augmentativní komunikace I

Povinný předmět vyučovaný formou přednášky s hodinovou dotací týdně a seminář s dotací dvou vyučovacích hodin. Cílem předmětu je studenty seznámit s principy a postupy užití alternativní a augmentativní komunikace. Doporučená literatura obsahuje tři tituly.

Základní: JANOVCOVÁ, Z.. *Alternativní a augmentativní komunikace*. Brno: MU, 2003. ISBN 80-210-3204-9.

Základní: ŠKODOVÁ, E., JEDLIČKA, I. A KOL. *Klinická logopedie*. Praha: Portál, 2007. ISBN 80-7367-340-1.

Základní: kolektiv autorů. *Specifika komunikace osob se zdravotním postižením*. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. ISBN 978-80-244-1935-0.

(Portál Univerzity Palackého, 2013t, [online])

KSP / OKAC2 Alternativní a augmentativní komunikace II.

Povinný předmět vyučovaný formou semináře. Až na absenci přednášek je sylabus zcela shodný s prerekvizitním předmětem.

USS/OTEP Technické pomůcky v praxi.

Povinný předmět je vyučován formou přednášky s dotací jedné hodiny týdně. Součástí předmětu je i seminář s údajnou dotací tří hodin týdně. Cílem předmětu je podle sylabu seznámení studentů s možnostmi a způsoby využití speciálních pomůcek. Doporučená literatura obsahuje seznam pěti titulů.

Základní: Hanuš Kraus. *Kompendium očního lékařství*. Praha: Graga Publishing, 1997.

Základní: Květoňová-Švecová. *Oftalmopedie*. Brno: Paido, 1998.

Základní: LUDÍKOVÁ, L. RENOTIÉROVÁ, M. *Speciální pedagogika*. Olomouc: UP, 2006. ISBN 80-244-1475-9.

Základní: Ludíková, L. *Tyflopedie I*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1988.

Základní: HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících nedoslyšavých po jejich vlastním osudu I*. Praha: FRPSP, 1999. ISBN 80-7216-096-6.

(Portál Univerzity Palackého, 2013u, [online])

USS / OPXV Praxe vstupní

Povinný předmět je úvodním seznámením s vybranými speciálně pedagogickými zařízeními během jednoho týdne za semestr.

Základní: Jedlička, I.; Škodová, E. *Klinická logopedie*. Praha: Portál, 2007. ISBN 80-7367-340-1.

Základní: PEUTELSCHMIEDOVÁ, A. *Logopedické poradenství*. Praha: Grada, 2009. ISBN 9788024726663.

Základní: NOVOSAD, L. *Základy speciálního poradenství*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-197-5.

(Portál Univerzity Palackého, 2013v, [online])

USS/OPXH Praxe hospitační

Povinná praxe by měla studentům během jednoho týdne semestru poskytnout získání přehledu o speciálních činnostech a postupech dle požadavků stanovených vyučujícími.

(Portál Univerzity Palackého, 2013w, [online])

USS/OAX 1 Asistenční praxe 1

Cílem praxe, která má dotaci 30 hodin za semestr je získání a ověřování míry dovedností formou mikrovýstupů a asistencí. Kde se asistence konají, sylabus neuvádí.

Základní: Jedlička, I.; Škodová, E. *Klinická logopedie*. Praha: Portál, 2007. ISBN 80-7367-340-1.

Základní: PEUTELSCHMIEDOVÁ, A. *Logopedické poradenství*. Praha: Grada, 2009. ISBN 9788024726663.

Základní: NOVOSAD, L. *Základy speciálního poradenství*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-197-5. (Portál Univerzity Palackého, 2013x, [online])

USS/OAX 2 Asistenční praxe 2

Cílem praxe, která se odehrává během jednoho týdne v semestru, je získání a ověřování míry dovedností formou vlastních aktivit a výstupů.

Základní: Vybíral, Z. . *Psychologie lidské komunikace*. Praha, 2000.

Základní: LUDÍKOVÁ, L. RENOTIÉROVÁ, M. *Speciální pedagogika*. Olomouc: UP, 2006. ISBN 80-244-1475-9.

Základní: Novosad, L. *Základy speciálního poradenství*. Ped FTU Liberec, 1996.

(Portál Univerzity Palackého, 2013y, [online])

USS/OAX 3 Asistenční praxe 3

Cílem praxe, která se odehrává během tří týdnů v semestru, je získání a ověřování míry dovedností formou vlastních aktivit a výstupů a dále asistencí.

Základní: KUBOVÁ, L. *Alternativní komunikace, cesta ke vzdělávání těžce zdravotně postižených dětí*. Praha: TECH-MARKET, 1996. ISBN 80-902134-1-3.

Základní: Novosad, L. *Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-509-7.

Základní: Janoušek, J. *Verbální komunikace a lidská psychika*. Praha 2007.

On-line katalogy knihoven

(Portál Univerzity Palackého, 2013z, [online])

USS / OAX4 Asistenční praxe 4

Předmět je završením praktických aktivit studia, má trvání jednoho týdne v semestru.

Základní: Klenková, J. *Alternativní a augmentativní komunikace*. In: VÍTKOVÁ, M. (ed.) *Integrativní a speciální pedagogika*. Brno: Paido, 1998.

Základní: KUBOVÁ, L. *Alternativní komunikace, cesta ke vzdělávání těžce zdravotně postižených dětí*. Praha: TECH-MARKET, 1996. ISBN 80-902134-1-3.

(Portál Univerzity Palackého, 2013aa, [online])

Příloha 17.

Sylaby předmětů oboru Speciální pedagogika raného věku na Univerzitě Palackého

USS/RSU 1 Surdopedie 1

Povinný předmět vyučovaný formou přednášky a semináře se shodnou dotací jedné vyučovací hodiny. Předmět se dle sylabu zabývá vymezením a základy surdopedie. V rámci výuky předmětu jsou využívány e-learningové studijní materiály vytvořené při řešení projektu ESF "Tvorba a inovace e-learningových studijních podpor studia speciální pedagogiky". Seznam doporučené literatury obsahuje čtyři publikace.

Základní: Sovák, M. *Logopedie*. Praha: SPN, 1978.

Základní: Freeman, R. *Tvé dítě neslyší*.

Základní: HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících nedoslýchavých po jejich vlastním osudu I.* Praha: FRPSP, 1999. ISBN 80-7216-096-6.

Základní: Kiml, J. *Základy foniatrie*. Praha: Avicenum, 1978.

(Portál Univerzity Palackého, 2013ab, [online])

USS/RSU2 Surdopedie 2,

Navazující povinný předmět vyučovaný formou přednášky a semináře se shodnou dotací jedné hodiny. Zakončen je zápočtem. Dle anotace se předmět zabývá vymezením a základy surdopedie. V rámci výuky předmětu studenti používají jako zdroj informací o znacích českého znakového jazyka on-line slovník českého znakového jazyka, vytvořený v rámci projektu ESF CZ.1.07/2.2.00/07.0189 "Potlačení jazykové bariéry sluchově postižených studentů prostřednictvím automatického zpracování jazyka". Využívány jsou rovněž e-learningové studijní materiály vytvořené při řešení projektu ESF "Tvorba a inovace e-learningových studijních podpor studia speciální pedagogiky". Seznam doporučené literatury obsahuje šest titulů.

Základní: Sovák, M. *Logopedie*. Praha: SPN, 1978.

Základní: LANGER, J. a kol. *On-line slovník českého znakového jazyka* (<http://znaky.zcu.cz>).

Základní: Freeman, R. *Tvé dítě neslyší*.

Základní: Potměšil, M. *Úvodní stati k výchově a vzdělávání sluchově postižených*. Praha: Fortuna, 2000.

Základní: Vágnerová, M. *Variabilita a patologie psychického vývoje*. Praha: PdF UK, 1993.

Základní: HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících nedoslýchavých po jejich vlastním osudu I.* Praha: FRPSP, 1999. ISBN 80-7216-096-6.

(Portál Univerzity Palackého, 2013ac, [online])

USS/RSU3 Surdopedie 3

Navazující povinný vyučovaný formou přednášky a semináře. Zakončen je zkouškou. Opět je v anotaci uvedeno pouze to, že se předmět zabývá vymezením a základy surdopedie. V rámci výuky předmětu jsou využívány e-learningové studijní materiály vytvořené při řešení projektu ESF "Tvorba a inovace e-learningových studijních podpor studia speciální pedagogiky" (reg. č. CZ.1.07/2.2.00/15.0439). Seznam doporučené literatury obsahuje pět titulů.

Základní: Sovák, M. *Logopedie*. Praha: SPN, 1978.

Základní: Potměšil, M. *Projektování v surdopedii*. Olomouc: VUP, 2007.

Základní: Freeman, R. *Tvé dítě neslyší*.

Základní: Potměšil, M. *Úvodní stati k výchově a vzdělávání sluchově postižených*. Praha: Fortuna, 2000.

Základní: Vágnerová, M. *Variabilita a patologie psychického vývoje*. Praha: PdF UK, 1993.

(Portál Univerzity Palackého, 2013ad, [online])

USS/RPXV Praxe vstupní

Povinná praxe, během níž se studenti seznamují během dvaceti hodin za semestr s vybranými speciálně pedagogickými zařízeními.

Základní: KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L. *Edukace dětí se speciálními potřebami v raném a předškolním věku*. Brno: Paido, 2004.

Základní: Newman, S. *Hry a činnosti pro vývoj dítěte s postižením*. Praha: Portál, 2004.

Základní: OPATŘILOVÁ, D. *Pedagogicko-psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*. Brno: MU, 2006.

(Portál Univerzity Palackého, 2013ae, [online])

USS/RPXH Praxe hospitační

Cílem povinné praxe je, aby studenti během jednoho týdne v semestru získali přehled o speciálních činnostech a postupech dle požadavků stanovených vyučujícími.

Základní: Květoňová - Švecová, L. *Edukace dětí se speciálními potřebami v raném a předškolním věku*. Brno: Paido, 2004. ISBN 80-7315-063-8.

Základní: Newman, S. *Hry a činnosti pro vývoj dítěte s postižením*. Praha: Portál, 2004.

Základní: Chvátalová, H. *Jak se žije dětem s postižením : problematika pěti typů zdravotního postižení*. Praha: Portál, 2012.

Základní: NOVOSAD, L. *Základy speciálního poradenství*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7367-174-3.

(Portál Univerzity Palackého, 2013af, [online])

USS/RAX 1 Asistenční praxe 1

Cílem je během 30 hodin za semestr získání a ověřování míry dovedností formou mikrovýstupů a asistencí.

Základní: CAPPONI, V., NOVÁK, T. *Asertivně do života*. Praha, 1994. ISBN 80-7169-082-1.

Základní: Klenková, J. *Možnosti stimulace preverbálních schopností vývojově postižených dětí*. Brno: Paido, 2000.

Základní: Křivohlavý, J. *Povídej naslouchám*. Praha, 1993. ISBN 808549518X.

Základní: Vybíral, Z. *Psychologie lidské komunikace*. Praha 2000. Portál, Praha, 2000.

Základní: Vašek, Š. *Špeciálnopedagogická diagnostika*. Bratislava: Sapiencia, 2004. ISBN 80-968797-1-5.

(Portál Univerzity Palackého, 2013ag, [online])

USS/RAX 2 Asistenční praxe 2

Pocinná praxe vede studenty během pěti dnů v semestru k získání a ověřování míry dovedností formou mikrovýstupů a asistencí .

Základní: Klenková, J. *Možnosti stimulace preverbálních schopností vývojově postižených dětí*. Brno: Paido, 2000.

Základní: KŘIVOHLAVÝ, J.: *Povídej, naslouchám*. Praha: Návrat, 1993..

Základní: Vybíral, Z. *Psychologie lidské komunikace*. Praha 2000. Portál, Praha, 2000.

Základní: Vašek, Š. *Špeciálnopedagogická diagnostika*. Bratislava: Sapiencia, 2004. ISBN 80-968797-1-5.

(Portál Univerzity Palackého, 2013ah, [online])

USS/RAX 3 Asistenční praxe 3

Cílem praxe je během šedesáti hodin získání a ověřování míry dovedností formou mikrovýstupů a asistencí.

Základní: CAPPONI, V., NOVÁK, T. *Asertivně do života*. Praha, 1994. ISBN 80-7169-082-1.

Základní: Křivohlavý, J. *Povídej naslouchám*. Praha, 1993. ISBN 808549518X.

Základní: Vašek, Š. *Špeciálnopedagogická diagnostika*. Bratislava: Sapiencia, 2004. ISBN 80-968797-1-5

(Portál Univerzity Palackého, 2013ach, [online])

USS/RXRV Praxe rané výchovy

Povinná praxe v trvání 10 hodin za semestr, jejímž cílem je uvedení posluchačů do dalších oblastí problematiky práce s rodinou s dítětem s postižením. Kurz je zaměřen metodicky tak, aby pokračováním v praxi mohli posluchači skloubit teorii a praxi. Těžiště bude v metodice a postupech. Konstrukce individuálních plánů by měla být také ověřována v praxi.

Základní: Newman, S. *Hry a činnosti pro vývoj dítěte s postižením*. Praha: Portál, 2004.

Základní: Dittrichová, J., Papoušek, M., Paul, K. a kol. *Chování dítěte raného věku a rodičovská péče*. Praha: Grada, 2004. ISBN 80-247-0399-8.

Základní: Vítková, M., Řehůřek, J., Květoňová-Švecová, L., Madlener, I. *Možnosti reedukace zraku při kombinovaném postižení*. Brno: Paido, 1999. ISBN 80-85931-75-3.

(Portál Univerzity Palackého, 2013ai, [online])

USS/RAX 3 Asistenční praxe 3

Praxe vede během 60 hodin za semestr k získání a ověřování míry dovedností formou mikrovýstupů a asistencí .

Základní: CAPPONI, V., NOVÁK, T. *Asertivně do života*. Praha, 1994. ISBN 80-7169-082-1.

Základní: Křivohlavý, J. *Povídej naslouchám*. Praha, 1993. ISBN 808549518X.

Základní: Vašek, Š. *Špeciálnopedagogická diagnostika*. Bratislava: Sapiencia, 2004. ISBN 80-968797-1-5.

(Portál Univerzity Palackého, 2013aj, [online])

USS/ RAX 4 Asistenční praxe 4

Tato praxe během 20 hodin vede k získání a ověřování míry dovedností formou mikrovýstupů a asistencí .

Doporučená: CAPPONI, V., NOVÁK, T. *Asertivně do života*. Praha, 1994. ISBN 80-7169-082-1.

Doporučená: Křivohlavý, J. *Povídej naslouchám*. Praha, 1993. ISBN 808549518X.

Doporučená: Vašek, Š. *Špeciálnopedagogická diagnostika*. Bratislava: Sapiencia, 2004. ISBN 80-968797-1-5.

(Portál Univerzity Palackého, 2013ak, [online])

Příloha 18.

Sylaby předmětů oboru Speciální pedagogika – ortokomunikace na Univerzitě Palackého

USS/OSU Surdopedie 1

USS/OSU Surdopedie 2

USS/OSU Surdopedie 3.

Předměty jsou popsány výše.

USS/OTPK Teorie a praxe komunikace s postiženým

Povinný předmět je vyučován formou semináře. V sylabu je uvedena dotace pěti vyučovacími hodinami bez upřesnění, zda je myšleno týdně či za semestr. Dle anotace se předmět zabývá seznámením s praktickými komunikačními modely. Seznam doporučené literatury obsahuje tři tituly.

Základní: Hurst, B. *Encyklopedie komunikačních technik*. Praha: Grada, 1994. ISBN 80-85424-40-1.

Základní: Honzák, R. *Komunikační pasti v medicíně*. Praha: Galén, 1997. ISBN 80-85824-60-4.

Základní: Novosad, L. *Některé aspekty socializace lidí se zdravotním postižením*. Liberec: TU, 1997.

(Portál Univerzity Palackého, 2013al, [online])

USS/OAK 1 Alternativní a augmentativní komunikace 1.

Povinný předmět vyučován formou přednášky s hodinovou dotací a semináře s dotací dvou vyučovacími hodinami. Předmět se dle anotace zabývá principy a postupy užití alternativní a augmentativní komunikace. Získané znalosti by studenti měli dále rozvíjet v rámci předmětů *USS/OAK2 a USS/OAK3*. Seznam doporučené literatury obsahuje tři tituly.

(Portál Univerzity Palackého, 2013am, [online])

USS / OPXV Praxe vstupní

Povinná praxe je úvodním seznámením s vybranými speciálně pedagogickými zařízeními během jednoho týdne za semestr.

USS/OPXH Praxe hospitační

Povinná praxe by měla studentům během jednoho týdne semestru poskytnout získání přehledu o speciálních činnostech a postupech dle požadavků stanovených vyučujícími.

(Portál Univerzity Palackého, 2013an, [online])

USS/OAX 1 Asistenční praxe 1

Cílem praxe, která má dotaci 30 hodin za semestr, je získání a ověřování míry dovedností formou mikrovýstupů a asistencí. Kde se asistence konají, sylabus neuvádí.

Základní: JANOVCOVÁ, Z.. *Alternativní a augmentativní komunikace*. Brno: MU, 2003. ISBN 80-210-3204-9.

Základní: Novosad, L. *Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-509-7.

Základní: LUDÍKOVÁ, L. RENOTIÉROVÁ, M. *Speciální pedagogika*. Olomouc: UP, 2006. ISBN 80-244-1475-9.

(Portál Univerzity Palackého, 2013ao, [online])

USS/OAX 2 Asistenční praxe 2

Cílem praxe, která se odehrává během jednoho týdne v semestru, je získání a ověřování míry dovedností formou vlastních aktivit a výstupů.

Základní: Vybíral, Z. . *Psychologie lidské komunikace*. Praha, 2000.

Základní: LUDÍKOVÁ, L. RENOTIÉROVÁ, M. *Speciální pedagogika*. Olomouc: UP, 2006. ISBN 80-244-1475-9.

Základní: Novosad, L. *Základy speciálního poradenství*. Ped FTU Liberec, 1996.

(Portál Univerzity Palackého, 2013ap, [online])

USS/OAX 3 Asistenční praxe 3

Cílem praxe, která se odehrává během tří týdnů v semestru, je získání a ověřování míry dovedností formou vlastních aktivit a výstupů a dále asistencí.

Základní: KUBOVÁ, L. *Alternativní komunikace, cesta ke vzdělávání těžce zdravotně postižených dětí*. Praha: TECH-MARKET, 1996. ISBN 80-902134-1-3.

Základní: Novosad, L. *Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-509-7.

Základní: Janoušek, J. *Verbální komunikace a lidská psychika*. Praha 2007.

(Portál Univerzity Palackého, 2013aq, [online])

USS / OAX4 Asistenční praxe 4

Praxe je završením praktických aktivit studia, má trvání jednoho týdne v semestru.

Základní: Klenková, J. *Alternativní a augmentativní komunikace*. In: VÍTKOVÁ, M. (ed.) *Integrativní a speciální pedagogika*. Brno: Paido, 1998.

Základní: KUBOVÁ, L. *Alternativní komunikace, cesta ke vzdělávání těžce zdravotně postižených dětí*. Praha: TECH-MARKET, 1996.

(Portál Univerzity Palackého, 2013ar, [online])

Příloha 19.

Sylaby předmětů oboru Speciální pedagogika na Ostravské univerzitě v Ostravě SSURD Základy surdopedie.

Povinný předmět je vyučován seminární formou a dotací dvou vyučovacích hodin týdně. Pro úspěšné ukončení předmětu je dle sylabu nutná minimálně 80% aktivní účast na seminářích a složení zkoušky z vymezeného obsahu učiva. Předmět se zabývá etiologií, klasifikací a charakteristikou jednotlivých sluchových vad. V jeho rámci je probírána organizace péče o sluchově postižené (raná péče, péče v předškolním a školním věku). Studenti jsou také seznámeni s psychologickými zvláštnostmi sluchově postižených, medicínskou, speciálně pedagogickou diagnostikou v surdopedii a interdisciplinární spoluprací. Další část výuky obsahuje informace o terapii, léčbě a poskytnutí kompenzačních pomůcek. Studenti se podle sylabu dozvědí také o systému speciálních zařízení pro žáky s vadami sluchu, prevenci, poradenství, a integraci sluchově postižených. Předmět věnuje speciální didaktice - surdopedickým zásadám a metodám práce se sluchově postiženými,

technickými prostředky, rozvojem slovní zásoby, reedukací sluchu, komunikačními systémy, lokální komunikací. Výklad se dotýká i metodiky sluchové výchovy z hlediska věku a stupně sluchové vady a historie vzdělávání sluchově postižených u nás a v zahraničí. Výuka probíhá podle následujícího harmonogramu. Vymezení základních termínů a pojmů oboru surdopedie; historický přístup ke vzdělávání sluchově postižených. Anatomie sluchového orgánu; metody vyšetření sluchu - sluchové zkoušky, audiometrie, screening Patologie sluchového analyzátoru - klasifikace, etiologie a symptomy sluchových vad. Individuální sluchová protetika a kompenzační pomůcky pro sluchově postižené. Komunikační styly - vizuálně-motorické komunikační systémy, odezírání, globální čtení, orální řeč a její charakteristika, prstová abeceda- jednoruční i dvojruční daktyl, znakové jazyky těžce sluchově postižených, reedukace sluch. vad. Školy a zařízení pro sluchově postižené. Integrovaná tendence a socializace sluchově postižených u nás a v zahraničí. Studenti by se podle sylabu měli po absolvování předmětu orientovat v problematice surdopedie, znát příčiny a stupně sluchových vad a chápat specifika osobnosti sluchově postižených. Zároveň by měli ovládat zásady komunikace s jedincem se sluchovým postižením a získat kompetenci k interakci v procesu edukace žáků se sluchovým postižením. Seznam doporučené literatury studentům předkládá devět titulů.

Základní: KRAHULCOVÁ - ŽATKOVÁ, B. *Komplexní komunikační systémy těžce sluchově postižených..* Praha: Karolinum, 1994.

Základní: POUL, J. *Nástin vývoje vyučování neslyšících.* Brno : MU, 1996.

Základní: JANOTOVÁ, N., ŘEHÁKOVÁ, K. *Surdopedie I (Komunikace sluchově postižených).* Praha, 1990.

Základní: PULDA, M. *Surdopedie se zaměřením na raný a předškolní věk.* Brno : MU, 1993.

Základní: HRUBÝ, J. *Velký ilustrovaný průvodce neslyšících a nedoslýchavých po jejich vlastním osudu I.* Praha : FRPSP, 1997.

Rozšiřující: LECHTA, V. a kol. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti.* Martin, 2002. ISBN 80-88824-18-4.

Rozšiřující: NOVÁK, A. *Foniatrie a pedaudiologie. Poruchy komunikace způsobené sluchovými vadami..* Praha, 1994.

Rozšiřující: NOVÁK, A. *Foniatrie a pedaudiologie, Základy fyziologie a patofyziologie řeči, diagnostika a léčba poruch řeči..* Praha, 1997.

Rozšiřující: JANOTOVÁ, N. *Integrace sluchově postiženého dítěte v mateřské a základní škole.* Praha : Septima, 1996.

(Prohlížení, 2013a, [online])

SPG / SORLF Základy ORL a foniatrie

Povinný předmět je vyučován formou přednášky s dotací jedné hodiny týdně by se měli studenti dozvědět potřebné znalosti z ORL a foniatrie, které se týkají organických změn v lidském organismu se zaměřením na poruchy sluchu, řeči a hlasu v dětském věku. Podle sylabu se seznámí s významem a formami spolupráce mezi lékaři a speciálními pedagogy, které jsou dle sylabu předpokladem správného postupu při nápravě porušených funkcí jedinců s postižením.

Doporučená literatura obsahuje šest titulů..

Základní: LEJSKA, M. *Foniatrie pro speciální pedagogy.* Brno : Paido, 2000.

Základní: FLORIÁNOVÁ, P., ŠLAPÁK, I. *Kapitoly z otorinolaringologie a foniatrie.* Brno : Paido, 1999.

Základní: LEJSKA, M. *Poruchy verbální komunikace a foniatrie.* Brno : Paido, 2003.

Základní: LEJSKA, M. *Praktická audilogie.* Brno : ILF, 1999.

Rozšiřující: LECHTA, V. a kol. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti.* Martin, 2002. ISBN 80-88824-18-4.

Rozšiřující: KIML, J. *Základy foniatrie.* Praha : Avicenum, 1978.

(Prohlížení, 2013b, [online])

SPG / SINSP Integrovaná speciální pedagogika

Povinný předmět je vyučován formou přednášky (hodina týdně) a semináře (dvě hodiny týdně). Cílem předmětu je dle sylabu získání znalostí o integrovaném vzdělávání zdravotně postižených žáků, o školské legislativě v ČR umožňující integraci do běžných typů škol, o úkolech diagnostiky v procesu integrace, o poradenském systému a také o současných zahraničních trendech ve školství. Studenti by měli být seznámeni se všemi druhy postižení a poruch vyskytujících se u žáků zejména v základním školství a s novými technologiemi podporujícími integraci.

Povinná literatura:

Základní: VÍTKOVÁ, M. a kol. *Integrovaná speciální pedagogika.* Brno : Paido, 1998.

Základní: JESENSKÝ, J. *Kontrapunkt integrace.* Praha : Karolinum, 1995.

Základní: MICHALÍK, J. *Školská integrace dětí s postižením.* Olomouc : UP, 2000.

Základní: VAŠEK, Š. *Speciálněpedagogická diagnostika.* Bratislava : SPN, 1991.

Rozšiřující: MERTIN, V. *Individuální vzdělávací program*. Praha : Portál, 1995.

Rozšiřující: VÍTKOVÁ, M. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým mentálním postižením*. Praha, 2001.

Rozšiřující: KŘIVOHLAVÝ, J. *Psychologická rehabilitace zdravotně postižených dětí..* Praha, 1985.

Rozšiřující: KUBOVÁ, L. *Speciálně pedagogická centra*. Praha : Septima, 1996.

(Prohlížení, 2013c, [online])

SSZAR/ Speciální školská zařízení

Povinný předmět, během kterého studenti navštěvují po úvodním semináři vybrané školy a školská zařízení, ve kterých se seznámí s typem zařízení a organizací edukace dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. V sylabu předmětu ale není přímo napsáno, že mezi vybranými zařízeními jsou i taková, která se podílejí na vzdělávání jedinců s vadou sluchu.

Doporučená literatura:

Doporučená: VÍTKOVÁ, M. *Integrativní speciální pedagogika*. Brno : Paido, 2004.

Doporučená: Vládní výbor pro zdravotně postižené občany. *Národní plán podpory a integrace občanů se zdravotním postižením na období 2006-2009*. ISBN 80-86734-66-8.

Doporučená: PIPEKOVÁ, J. *Osoby s mentálním postižením ve světle současných edukativních trendů*. Brno: MSD, 2006. ISBN 80-86633-40-3.

Doporučená: Výzkumný ústav pedagogický. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání upravený pro žáky s mentálním postižením*.

Doporučená: *Zákon č. 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)(Sbírka zákonů ČR)*.

(Prohlížení, 2013d, [online])

SPG / SPPRX Průběžná praxe ve spec.ped.zařízeních

Seminář má dotaci jedné vyučovací hodiny týdně. Studenti během něho navštěvují různá speciálně pedagogická zařízení. Opět ale není konkrétně uvedeno, zda je mezi nimi i zařízení zabývající se vzděláváním jedinců s vadou sluchu.

SZJA1 Základy znakového jazyka 1

Obsah povinně volitelných předmětů tvoří základní znalosti v komunikaci s neslyšícím člověkem. Výuka je praktická. Umožňuje studentům rozvíjet základní znalosti znakového jazyka a znakované češtiny. Dotace předmětu jsou dvě vyučovací hodiny týdně. Zakončen je zápočtem.

(Prohlížení, 2013e, [online])

SZJA 2 Základy znakového jazyka 2

Povinně volitelný předmět plynule navazuje na **Základy znakového jazyka 1**. Umožňuje posluchačům rozšíření si svých dosavadních zkušeností a znalostí při komunikaci s Neslyšící osobou. Dále je možné v navazujícím studiu ZNJ, získat dobrou orientaci v odborné terminologii a kultuře Neslyšících. Seminář má dotaci dvou vyučovacích hodin týdně. Studenti si nejprve rozšiřují své teoretické znalosti v odborné terminologii, legislativě, komunikačních systémech neslyšících i hluchoslepých stejně jako o totální komunikaci a a jejich výhodách i nevýhodách. Rozebírána je i kontrastivní lingvistika - český jazyk ve srovnání s českým znakovým jazykem. V praktické části výuky si pak studenti osvojují používání obouřuční i jednoruční prstové abecedy. V následujících seminářích studenti nacvičují používání znakového jazyka v konkrétních situacích během tematických okruhů, jako jsou například popis večera ve své rodině, barvy a oblečení, roční období či volnočasové aktivity. Učí se i obecná slovíčka. Každý tematický okruh je spojen s nácvičkem vět a samostatnou přípravou.

Doporučená literatura pro oba předměty:

Doporučená: Jabůrek Josef. *Bilingvální vzdělání neslyšících*. Praha, 1998.

Doporučená: Strnadová Věra. *Jak se úspěšně vyrovnat se ztrátou sluchu*. Praha, 2001.

Doporučená: Růžičková M. *Než půjdeme do školy*. Praha, 2000. ISBN 80-7216-5.

Doporučená: Janotová Naděžda. *Odezírání u sluchově postižených*. Praha, 1999.

Doporučená: Bednařík Melichar. *Péče o hluchoněmé děti, Ústřední péče o hluchoněmé v Praze XVI.* Praha.

Doporučená: Strnadová Věra. *Současné problémy české komunity neslyšících I. - Hluchota a jazyková komunikace*. Praha, 1998.

Doporučená: Skřivan Jiří. *Záněty středního ucha. Sluch a jeho poruchy*. Praha, 2000.

Doporučená: Růžičková M. *Znakování pro každý den*. Praha, 2001. ISBN 80-7216-160-1.

(Prohlížení, 2013f, [online])

SPG/SPXLG Logopedická praxe souvislá a SPG/SPXP Tyflopeditická praxe souvislá nejsou primárně zaměřeny na práci s jedinci s vadou sluchu.

Příloha 20.

Sylaby předmětů oboru Speciální pedagogika předškolního věku na Technické univerzitě v Liberci

KSS / EZZ Speciální pedagogika

Povinný předmět, který by měl studenty uvést do problematiky speciální pedagogiky. Studujícím by měl poskytnout základní speciálně pedagogický pojmový aparát a seznámit je s jednotlivými speciálně pedagogickými disciplínami, základními metodami a zásadami speciální pedagogiky, systémem speciálně pedagogické péče o jedince se zdravotním postižením. Doporučená literatura obsahuje tři tituly.

Základní: PIPEKOVÁ, J. (ed.). *Kapitoly ze speciální pedagogiky. 2., rozš. a přeprac. vyd.*. Brno Paido, 2006. ISBN 80-7315-120-0.

Základní: SLOWÍK, J. *Speciální pedagogika*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1733-3.

Základní: RÉNOTIÉROVÁ, M., LUDÍKOVÁ, L. a kol. *Speciální pedagogika*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1475-9.

Základní: MICHALOVÁ, Z. *Speciální pedagogika. I. díl. Terminologická vymezení*. Liberec: TU v Liberci, 2006. ISBN 80-7372-104-0.

(Prohlížení IS/STAG,2013a,[online])

KSS / ESU Surdopedie

Povinný předmět, který je vyučován formou přednášky a cvičení se shodnou dotací jedné hodiny týdně. Pro úspěšné ukončení předmětu musejí studenti nejdříve získat zápočet za napsání a obhájení seminární práce, což je podmínkou k účasti na následné písemné zkoušce. Studentům je doporučeno tento předmět absolvovat v průběhu letního semestru druhého ročníku studia.

Předmět je zaměřen na seznámení se surdopedickou problematikou, přičemž studenti jsou vedeni k porozumění základní klasifikaci, příčinám a kompenzačním technikám. Cílem předmětu je podrobnější seznámení studentů s obtížemi, které zažívá osoba se sluchovým postižením. Studenti jsou vedeni k porozumění specifikům speciálně pedagogické péče o jedince se sluchovým postižením a to především v oblasti komunikace a rozvoje řeči.

Vyučovaná látka je rozdělena do následujících témat. Surdopedie jako speciálně-pedagogický obor, klasifikace a etiologie sluchových vad, charakteristika jedince se sluchovým postižením, diagnostika sluchového postižení a specifika výchovy a vzdělávání jedinců se sluchovým postižením. Seznam doporučené literatury uvádí tři odborné tituly.

Základní: BYTEŠNÍKOVÁ, I., HORÁKOVÁ, R., KLENKOVÁ, J. *Logopedie & surdopedie: texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-136-2.

Základní: SKÁKALOVÁ, T. *Uvedení do problematiky sluchového postižení: učební text pro studenty speciální pedagogiky*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011. ISBN 978-80-7435-098-6.

Základní: STRNADOVÁ, V. *Úvod do surdopedie*. Liberec: TU v Liberci, 2002. ISBN 80-7083-564-8.

(Prohlížení IS/STAG,2013b,[online])

KSS/ EO1 Oborová praxe 1

Úvodní předmět z povinného cyklu praxí v rozsahu deseti dnů za semestr na speciálně pedagogickém pracovišti. Jejím cílem je osvojení praktických dovedností ve zvolené oblasti speciální pedagogiky a kritická reflexe profese speciálního pedagoga i sebereflexi studenta a profesnímu růstu. Pro získání zápočtu je nutné vykonat praktickou přípravu na vybraném pracovišti, vést portfolio odborné praxe a splnit všechny náležitosti pro vykonání praxe. K přečtení jsou studentům doporučeny tři tituly odborné literatury.

Základní: KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese*. Praha, Portál, 2006. ISBN 80-7367-181-6.

Základní: VÍTKOVÁ, M. *Otázky speciálně pedagogického poradenství: základy, teorie, praxe*. Brno: MSD, 2004. ISBN 80-86633-23-3.

Základní: MUSILOVÁ, M. *Případová studie jako součást pedagogické praxe*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. ISBN 80-244-0749-3.
(Prohlížení IS/STAG,2013c,[online])

KSS/EO2 Oborová praxe 2

KSS/EO3 Oborová praxe 3

KSS/EO4 Oborová praxe 4

Navazující praxe jsou v sylabu popsány zcela shodně jako předchozí praxe, a to včetně doporučené literatury a rozsahu. Studenti tak dohromady absolvují 40 dní praxe ve speciálně pedagogických zařízeních. V sylabech ale není explicitně uvedeno, že se zařízení se orientují přímo na vzdělávání osob s vadou sluchu. Studenti zároveň postupně absolvují cyklus tří na sebe navazujících Supervizí odborné praxe. Sylaby těchto kurzů vyučovaných seminární formou s dotací jedné hodiny týdně uvádí, že supervizi je třeba vnímat jako způsob korekce profesionálního a profesního chování a jako nástroj osobního i profesního růstu pedagoga. Cílem praktické výuky je, aby si studenti osvojili praktické dovednosti ve vybrané oblasti speciální pedagogiky.

(Prohlížení IS/STAG,2013d,[online])

KSS / EAA Alternativní a augmentativní komunikace

Povinně volitelný předmět je vyučován formou semináře. Zakončen je zápočtem. Studentům jsou představeny obecné zásady, metody a principy používání a využívání prostředků alternativní a augmentativní komunikace. Osvojí si základní komunikační systémy alternativní a augmentativní komunikace ve spojitosti s komunikační potřebou určitých skupin jedinců se zdravotním postižením. V sylabu není ale explicitně uvedeno, že se bude jednat i o komunikace jedinců se sluchovými vadami.

Doporučená literatura:

Základní: JANOVCOVÁ, L. *Alternativní a augmentativní komunikace*. Brno, Paido, 2003. ISBN 80-210-3204-9.

Základní: HOUSAROVÁ, B. *Alternativní a augmentativní komunikace*. Liberec, TU - v tisku.

Základní: KUBOVÁ, L. *Alternativní komunikace, cesta ke vzdělávání těžce zdravotně postižených dětí*. Praha, Tech-Market, 1996. ISBN 80-8678-645-6.

Základní: LAUDOVÁ, L. *Augmentativní a alternativní komunikace*. Praha: Portál, 2003.

Základní: VÍTKOVÁ, M. A KOL. *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, 2004. ISBN 80-7315-071-9.

(Prohlížení IS/STAG,2013e,[online])

KSS /EER Ergoterapie a kompenzační pomůcky

V tomto předmětu by mohli být studenti seznámeni i s kompenzačními pomůckami pro jedince se sluchovými vadami, ale v sylabu to není explicitně uvedeno.

Základní: VOTAVA, J. *Ergoterapie a technické pomůcky v rehabilitaci*. Liberec: TU Liberec, 2009. ISBN 978-80-7372-449-8.

Základní: PFEIFFER, J. *Ergoterapie II.*. Brno: IDV SZP, 1989. ISBN 80-7013-020-2.

Základní: JANKOVSKÝ, J. *Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením*. Praha: Triton, 2001. ISBN 80-7254-192-7.

Základní: VOTAVA, J. A KOL. *Ucelená rehabilitace osob se zdravotním postižením*. Praha: Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0708-5.

(Prohlížení IS/STAG,2013f,[online])

KSS / EKN Základy komunikace neslyšících.

Povinně volitelný předmět vyučovaný formou semináře s dotací jedné vyučovací hodiny si mohou zapsat studenti, kteří úspěšně absolvovali předmět *Surdopedie*. Studenti se seznámí a osvojí si speciální komunikační dovednosti pro kontakt se sluchově postiženými klienty. Studenti porozumí vlivu sluchového postižení na sociální komunikaci. Studentům budou představeny komunikační bariéry na bázi sluchové percepce nebo rozdílnosti znakového systému. Vyučovaná témata se dělí na následující části: uvedení do problematiky sluchově postižených, výchova a vzdělávání neslyšícího dítěte z hlediska komunikace, komunikační systémy a podpůrné prostředky pro neslyšící, praktický nácvik dorozumívání s neslyšícím člověkem. Seznam odborné literatury doporučuje přečtení tří titulů.

Základní: JABŮREK, J. *Bilingvální vzdělávání neslyšících*. Praha: Septima, 1998. ISBN 80-7216-052-4.

Základní: STRNADOVÁ, V. *Komunikace neslyšících. Odezírání*. Liberec: TUL, 1996. ISBN 80-7083-187-1.

Základní: KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0329-2.

(Prohlížení IS/STAG,2013g,[online])

Příloha 21.

Seznam odkazů na sylaby zkoumaných předmětů

1) Jihočeská univerzita, Speciální pedagogika – vychovatelství

IS/STAG portál, 2013a.

IS/STAG portál. *IS/STAG - Informační systém studijní agendy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-07]. Dostupné z: https://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp?navigationalstate=JBPNS_r00ABXctAAhzdGF0ZUtleQAAAAEAFC05MjIzMzcyMDM2ODU0Nzc1MDMwAAdfX0VPR19f&pagenavigationalstate=H4sIAAAAAAAAAAGNgYGBkknMvyC8qSczRLyjKz8jJrErNy9TPzEtJrdDLKi7QNxBmZACp4iguSSxJ9U6tBPNEdC2NjIyNzY0MjM0sTE3MzU0NjA2AMgwAQ6kExVIAAAA*&type=portlet&phase=action&>windowid=%2Fportal%2Fprohlizeni%2Findex.jsp%2F0&interactionstate=JBPNS_r00ABXfdAAZkZXRhaWwAAAABAA5wcmVkbWV0U3lsYWJ1cwAKcHJIZG1ldFJvawAAAAEABDIwMTMAEHBByb2hsaXplbmlBY3Rpb24AAAABAD5jei56Y3Uuc3RhZy5wb3J0bGV0czE2OC5wcm9obGl6ZW5pLnByZWRTZXQuUHJIZG1ldERldGFpbEFjdGlvbGAAOcHJIZG1ldFprclByZWQAAAABAAVXT0RQUgAAOcHJIZG1ldFprclByYWMAAAABAANLUFAADnByZWRTZXRTZW1lc3RyAAAAAQACWIMAB19fRU9GX18*

IS/STAG portál, 2013b.

IS/STAG portál. *IS/STAG - Informační systém studijní agendy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-07]. Dostupné z: https://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp?navigationalstate=JBPNS_r00ABXctAAhzdGF0ZUtleQAAAAEAFC05MjIzMzcyMDM2ODU0Nzc0OTk4AAdfX0VPR19f&pagenavigationalstate=H4sIAAAAAAAAAAGNgYGBkknMvyC8qSczRLyjKz8jJrErNy9TPzEtJrdDLKi7QNxBmZACp4iguSSxJ9U6tBPNEdC2NjIyNzY0MjM0sTE3MzU0sLS2AMgwAqYTdDVIAAAA*&type=portlet&phase=action&>windowid=%2Fportal%2Fprohlizeni%2Findex.jsp%2F0&interactionstate=JBPNS_r00ABXfdAAZkZXRhaWwAAAABAA5wcmVkbWV0U3lsYWJ1cwAKcHJIZG1ldFJvawAAAAEABDIwMTMAEHBByb2hsaXplbmlBY3Rpb24AAAABAD5jei56Y3Uuc3RhZy5wb3J0bGV0czE2OC5wcm9obGl6ZW5pLnByZWRTZXQuUHJIZG1ldERldGFpbEFjdGlvbGAAOcHJIZG1ldFprclByZWQAAAABAAVUFJBMgAAOcHJIZG1ldFprclByYWMAAAABAANLUFAADnByZWRTZXRTZW1lc3RyAAAAAQACTFMAB19fRU9GX18*

IS/STAG portál, 2013c.

IS/STAG portál. *IS/STAG - Informační systém studijní agendy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-07]. Dostupné z: https://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp?navigationalstate=JBPNS_r00ABXctAAhzdGF0ZUtleQAAAAEAFC05MjIzMzcyMDM2ODU0Nzc0OTcAAdfX0VPR19f&pagenavigationalstate=H4sIAAAAAAAAAAGNgYGBkknMvyC8qSczRLyjKz8jJrErNy9TPzEtJrdDLKi7QNxBmZACp4iguSSxJ9U6tBPNEdC2NjIyNzY0MjM0sTE3MzU0sZ2AMgwAGK6nB1IAAAA*&type=portlet&phase=action&>windowid=%2Fportal%2Fprohlizeni%2Findex.jsp%2F0&interactionstate=JBPNS_r00ABXfdAAZkZXRhaWwAAAABAA5wcmVkbWV0U3lsYWJ1cwAKcHJIZG1ldFJvawAAAAEABDIwMTMAEHBByb2hsaXplbmlBY3Rpb24AAAABAD5jei56Y3Uuc3RhZy5wb3J0bGV0czE2OC5wcm9obGl6ZW5pLnByZWRTZXQuUHJIZG1ldERldGFpbEFjdGlvbGAAOcHJIZG1ldFprclByZWQAAAABAAVXW1NVUgAAOcHJIZG1ldFprclByYWMAAAABAANLUFAADnByZWRTZXRTZW1lc3RyAAAAAQACTFMAB19fRU9GX18*

IS/STAG portál, 2013d.

IS/STAG portál. *IS/STAG - Informační systém studijní agendy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-07]. Dostupné z: https://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp?navigationalstate=JBPNS_r00ABXctAAhzdGF0ZUtleQAAAAEAFC05MjIzMzcyMDM2ODU0Nzc0OTcAAdfX0VPR19f&pagenavigationalstate=H4sIAAAAAAAAAAGNgYGBkknMvyC8qSczRLyjKz8jJrErNy9TPzEtJrdDLKi7QNxBmZACp4iguSSxJ9U6tBPNEdC2NjIyNzY0MjM0sTE3MzU0sZ2AMgwAGK6nB1IAAAA*&type=portlet&phase=action&>windowid=%2Fportal%2Fprohlizeni%2Findex.jsp%2F0&interactionstate=JBPNS_r00ABXfdAAZkZXRhaWwAAAABAA5wcmVkbWV0U3lsYWJ1cwAKcHJIZG1ldFJvawAAAAEABDIwMTMAEHBByb2hsaXplbmlBY3Rpb24AAAABAD5jei56Y3Uuc3RhZy5wb3J0bGV0czE2OC5wcm9obGl6ZW5pLnByZWRTZXQuUHJIZG1ldERldGFpbEFjdGlvbGAAOcHJIZG1ldFprclByZWQAAAABAAVXRU9LUAAOcHJIZG1ldFprclByYWMAAAABAANLUFAADnByZWRTZXRTZW1lc3RyAAAAAQACTFMAB19fRU9GX18*

IS/STAG portál, 2013e.

IS/STAG portál. *IS/STAG - Informační systém studijní agendy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-07]. Dostupné z: https://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp?navigationalstate=JBPNS_r00ABXctAAhZdGF0ZUtleQAAAAEAFc05MjIzMzcyMDM2ODU0Nzc1MjM3AAAdFX0VPRi9f&pagenavigationalstate=H4sIAAAAAAAAAAGNgYGBkNMvYc8qSczRLyJkz8jJrErNy9TPzEtJrdDLKi7QNxBmZACp4iguSSxJ9U6tBPNEdC2NjIyNzY0MjM0sTE3MzU2NjM2BMgwAemS74FIAAAA*&type=portlet&phase=action&>windowid=%2Fportal%2Fprohlizeni%2Findex.jsp%2F0&interactionstate=JBPNS_r00ABXeUABBwcm9obGl6ZW5pQWN0aW9uAAAAAQAY3ouemN1LnN0YWwucG9ydGxldHMxNjgucHJvaGxpemVuaS5wcmVkbWV0LIByZWRTZXRtZWVYy2hBY3Rpb24ACHN0YXRIS2V5AAAAQAULTkyMjMzNzIwMzY4NTQ3NzUyMzcABXJlc2V0AAAAQAEdHj1ZQAHX19FT0ZfXw**

2) Masarykova univerzita, Speciální pedagogika

PdF:SP4BP_ZSP7, 2013.

PdF:SP4BP_ZSP7 Zákl. spec. ped. 7 surd. - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-06]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/jaro2013/SP4BP_ZSP7

PdF:SP4BP_SPS1, 2013.

PdF:SP4BP_SPS1 Specializace: Surdopedie 1 - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-07]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/podzim2013/SP4BP_SPS1

PdF:SP4BP_ORLF ORL, 2013.

PdF:SP4BP_ORLF ORL - Foniatrie L S - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-07]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/jaro2013/SP4BP_ORLF

PdF:SP4BP_SPS2, 2013.

PdF:SP4BP_SPS2 Specializace: Surdopedie 2 - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-07]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/jaro2013/SP4BP_SPS2

PdF:SP7BP_ISPD, 2013.

PdF:SP7BP_ISPD Integrativní spec. ped. - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-07]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/podzim2013/SP7BP_ISPD

PdF:SP4BP_SKOS, 2013.

PdF:SP4BP_SKOS Kom. osob se sluch. post. - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-07]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/podzim2013/SP4BP_SKOS

PdF:SP4BP_SYPR, 2013.

PdF:SP4BP_SYPR Symptom. poruchy řeči LS - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online] 2013 [cit. 2013-06-07]. Dostupné z: https://is.muni.cz/predmet/ped/jaro2013/SP4BP_SYPR

PdF: SP4BP_OXP, 2013.

PdF: SP4BP_OXP Odborná praxe průběžná - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online] 2013 [cit. 2013-06-07]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/?kod=SP4BP_OXP

SP4BP_OX1, 2013.

PdF: SP4BP_OX1 Odborná praxe souvislá 1 - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online] 2013 [cit. 2013-06-07]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/?kod=SP4BP_OX1

PdF:SP4BP_PX2, 2013.

PdF:SP4BP_PX2 Odborná praxe průběžná 2 - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online] 2013 [cit. 2013-06-07]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/?kod=SP4BP_PX2

PdF: SP4BP_OX2, 2013.

PdF: SP4BP_OX2 Odborná praxe průběžná 2 - - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online] 2013 [cit. 2013-06-07]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/?kod=SP4BP_OX2

3) Masarykova univerzita, Pedagogické asistentství speciální pedagogiky pro ZŠ

PdF:SP_KOSL, 2013.

PdF:SP_KOSL Kom. osob se sluch.post. - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-08]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/podzim2013/SP_KOSL

PdF:SP7BP_ZSP7, 2013.

PdF:SP7BP_ZSP7 Zákl. spec. ped. 7 surdo - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-08]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/jaro2013/SP7BP_ZSP7

PdF:SP7BP_ISPD, 2013.

PdF:SP7BP_ISPD Integrativní spec. ped. - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-08]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/podzim2013/SP7BP_ISPD

PdF:SP7BP_ODP1, 2013.

PdF:SP7BP_ODP1, 2013 Odborná praxe 1 - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-08]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/?kod=SP7BP_ODP1

4) Masarykova univerzita, Speciální pedagogika se zaměřením na vzdělávání

PdF:SP_KOSL, 2013.

PdF:SP_KOSL Kom. osob se sluch.post. - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-09]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/podzim2013/SP_KOSL

PdF:SP7BP_ODP1, 2013.

PdF:SP7BP_ODP1 Oborová praxe 1 - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-09]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/podzim2013/SP7BP_ODP1

5) Masarykova univerzita, [Speciální pedagogika - komunikační techniky](#)

PdF:SPLBP_ZSS1, 2013.

PdF:SPLBP_ZSS1 Zákl. spec. ped. 5 surd.1 - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-09]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/jaro2013/SPLBP_ZSS1

PdF:SPLBP_OXP, 2013.

PdF:SPLBP_OXP Odbor. praxe průběžná - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-09]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/podzim2013/SPLBP_OXP

PdF:SPLBP_KSP1, 2013.

PdF:SPLBP_KSP1 Sp. Kom. osob se slu. post. 1 - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-09]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/podzim2013/SPLBP_KSP1

PdF:SPLBP_SPLS, 2013.

PdF:SPLBP_SPLS. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-09]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/jaro2013/SPLBP_SPLS

PdF:SPLBP_KSP2, 2013.

PdF:SPLBP_KSP2 Spec.Komunikace sluch. post. 2 - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému*[online]. 2013 [cit. 2013-06-09]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/jaro2013/SPLBP_KSP2

PdF:SPLBP_SPSU, 2013.

PdF:SPLBP_SPSU Specializace: Surdopedie - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-09]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/jaro2013/SPLBP_SPSU

PdF:SPLBP_RKDS, 2013.

PdF:SPLBP_RKDS Rozvoj kom. dov. sl. post. - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-10]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/jaro2013/SPLBP_RKDS

PdF:SPLBK_KODP, 2013.

PdF:SPLBK_KODP Kom. osob s duálním smysl. pos - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému*[online]. 2013 [cit. 2013-06-10]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/podzim2013/SPLBK_KODP
PdF:SPLBP_PX2, 2013.

PdF:SPLBP_PX2 Odb. praxe souvislá 2 - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-10]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/podzim2013/SPLBP_PX2

PdF:SP7BP_ISPD, 2013.

PdF:SP7BP_ISPD Integrativní spec. ped. - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-10]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/podzim2013/SP7BP_ISPD

PdF:SPLBP_SPDS, 2013.

PdF:SPLBP_SPDS Specializace: Speciálně pedago - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému*[online]. 2013 [cit. 2013-06-10]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/podzim2013/SPLBP_SPDS

PdF:SPLBP_SPPdF:SPLBP_OX3, 2013.

PdF:SPLBP_SPPdF:SPLBP_OX3 Pedagogická praxe souvislá - Informace o předmětu DS Specializace: Speciálně pedago - Informace o předmětu. *Veřejné služby Informačního systému* [online]. 2013 [cit. 2013-06-10]. Dostupné z: http://is.muni.cz/predmet/ped/jaro2013/SPLBP_OX3

6) Univerzita Hradec Králové, Výchovná práce ve speciálních zařízeních

FIS – Syllabus, 2013a.

FIS - Syllabus. *FIS - Fakultní Informační Systém* [online]. 2013 [cit. 2013-07-11]. Dostupné z: <http://hades.uhk.cz/fispublic/predmety/syllabus.asp?studpredmetid=SURDPEZ&UcPI=ano>

FIS – Syllabus, 2013b.

FIS - Syllabus. *FIS - Fakultní Informační Systém* [online]. 2013 [cit. 2013-07-11]. Dostupné z: <http://hades.uhk.cz/fispublic/predmety/syllabus.asp?studpredmetid=UVODSPZ&UcPI=ano>

FIS – Syllabus, 2013c.

FIS - Syllabus. *FIS - Fakultní Informační Systém* [online]. 2013 [cit. 2013-07-11]. Dostupné z: <http://hades.uhk.cz/fispublic/predmety/syllabus.asp?studpredmetid=ALTAUGK1&UcPI=ano>

FIS – Syllabus, 2013d.

FIS - Syllabus. *FIS - Fakultní Informační Systém* [online]. 2013 [cit. 2013-07-11]. Dostupné z: <http://hades.uhk.cz/fispublic/predmety/syllabus.asp?studpredmetid=PRUPRAX4&UcPI=ano>

7) Univerzita Hradec Králové, Sociálně výchovná péče o smyslově postižené

FIS – Syllabus, 2013e.

FIS - Syllabus. *FIS - Fakultní Informační Systém* [online]. 2013 [cit. 2013-07-11]. Dostupné z: <http://hades.uhk.cz/fispublic/predmety/syllabus.asp?studpredmetid=ORLFONI&UcPI=ano>

FIS – Syllabus, 2013f.

FIS - Syllabus. *FIS - Fakultní Informační Systém* [online]. 2013 [cit. 2013-07-11]. Dostupné z: <http://hades.uhk.cz/fispublic/predmety/syllabus.asp?studpredmetid=KOMSLPS&UcPI=ano>

8) Univerzita Hradec Králové, Speciálně pedagogická péče o osoby s poruchami komunikace

FIS – Syllabus, 2013g.

FIS – Syllabus. Fakultní Informační Systém [online]. 2013 [cit. 2013-07-11]. Dostupné z: <http://hades.uhk.cz/fispublic/predmety/syllabus.asp?studpredmetid=ZNAKJAZ1&UcPI=ano>

FIS – Syllabus, 2013h.

FIS – Syllabus, 2013h. FIS - Syllabus. *FIS - Fakultní Informační Systém* [online]. 2013 [cit. 2013-07-11]. Dostupné z: <http://hades.uhk.cz/fispublic/predmety/syllabus.asp?studpredmetid=PRPRAXL1&UcPI=ano>

FIS – Syllabus, 2013ch.

FIS – Syllabus, 2013h. FIS - Syllabus. *FIS - Fakultní Informační Systém* [online]. 2013 [cit. 2013-07-11]. Dostupné z: <http://hades.uhk.cz/fispublic/predmety/syllabus.asp?studpredmetid=PRPRAXL2&UcPI=ano>

FIS – Syllabus, 2013i.

FIS – Syllabus, 2013h. FIS - Syllabus. *FIS - Fakultní Informační Systém* [online]. 2013 [cit. 2013-07-11]. Dostupné z: <http://hades.uhk.cz/fispublic/predmety/syllabus.asp?studpredmetid=SOPRAXL&UcPI=ano>

9) Univerzita Karlova, Speciální pedagogika

Předměty, 2013a.

Předměty: Spgg znevýhodněného člověka se SP I - OBSP18706. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z:

<https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?id=c69dbeccc9617f6aee09f7e3a30a5892&tid=&do=predmet&skr=2012&kod=OBSP18706>

Předměty, 2013b.

Předměty: Spgg znevýhod. člověka s SP II. - OBSP18716. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z:

<https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?id=c69dbeccc9617f6aee09f7e3a30a5892&tid=&do=predmet&skr=2012&kod=OBSP18716>

Předměty, 2013c.

Předměty: Oborová praxe I. - OBSP18701. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z:

<https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?id=793921a8612b79745019b0e9bc28ae4b&tid=&do=predmet&skr=2012&kod=OBSP18701>

Předměty, 2013d.

Předměty: Základy znakového jazyka - OBSP18752. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z:

<https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?id=c69dbeccc9617f6aee09f7e3a30a5892&tid=&do=predmet&skr=2012&kod=OBSP18752>

10) Univerzita Karlova, Speciální pedagogika se zaměřením na vzdělávání .Spgg znevýhodněného člověka se SP I - OB2318306

Sylabus je zcela shodný s výše uvedeným.

Spgg znevýhodněného člověka s SP II. - OB2318316.

Sylabus je zcela shodný s výše uvedeným.

11) Univerzita Karlova, Psychologie a speciální pedagogika

Spgg znevýhodněného člověka se SP I - OB2318306

Sylabus je zcela shodný s výše uvedeným.

Spgg znevýhodněného člověka s SP II. - OB2318316.

Sylabus je zcela shodný s výše uvedeným.

12) Univerzita Karlova, Čeština v komunikaci neslyšících

Předměty, 2013e.

Předměty: Úvod do problematiky hluchoty - ACN300349. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?do=predmet&kod=ACN300349>

Předměty, 2013f.

Předměty: Úvod do problematiky hluchoty - ACN300349. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?do=predmet&kod=ACN300349>

Předměty, 2013g.

Předměty: Úvod do problematiky hluchoty - ACN300349. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z:

<https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?id=e34057c04e96659401507e645ddfaf37&tid=1&do=predmet&kod=ACN100117>

Předměty, 2013h.

Předměty: Úvod do problematiky hluchoty - ACN300349. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z:

<https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?id=e34057c04e96659401507e645ddfaf37&tid=1&do=predmet&kod=ACN100119>

Předměty, 2013ch.

Předměty: Výchova a vzdělávání neslyšících - ACN100125. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z:

<https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?do=predmet&kod=ACN100125>

Předměty, 2013i.

Předměty: Úvod do komunikačního modulu - ACN100127. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2012 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?do=predmet&kod=ACN100127>

Předměty, 2013j.

Předměty: Modul komunikační 1 - ACN100140. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2012 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?do=predmet&kod=ACN100140>

Předměty, 2013k.

Předměty: PVS/VS Současné problémy učební komunikace neslyšících - ACN300320. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2012 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?do=predmet&kod=ACN300320>

Předměty, 2013l.

Předměty: Modul komunikační 2 - ACN100141. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2012 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?do=predmet&kod=ACN100141>

Předměty, 2013m.

Předměty: PVS/VS Didaktika výchovy a vzdělávání neslyšících - ACN300321. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2012 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?do=predmet&kod=ACN300321>

Předměty, 2013n.

Předměty: Modul komunikační 3 - ACN100142. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?do=predmet&kod=ACN100142>

Předměty, 2013o.

Předměty: Praxe komunikační - ACN100146. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?do=predmet&kod=ACN100146>

Předměty, 2013p.

Předměty: Praxe komunikační - ACN100146. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?id=c878a36c78e6fb5b5c4b2e090c6696ad&tid=&do=predmet&kod=ACN300322>

Předměty, 2013q.

Předměty: Praxe komunikační - ACN100146. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?id=e34057c04e96659401507e645ddfaf37&tid=1&do=predmet&kod=ACN300361>

Předměty, 2013r.

Předměty: Praxe komunikační - ACN100146. *Informační systém Univerzity Karlovy* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?id=e34057c04e96659401507e645ddfaf37&tid=1&do=predmet&kod=ACN300362>

13) Univerzita Palackého, Speciální pedagogika – dramaterapie

Portál Univerzity Palackého, 2013a.

Portál Univerzity Palackého - Prohlížení: Surdopedie. *Portál Univerzity Palackého* [online]. 2013 [cit. 2013-06-15]. Dostupné z:

<http://portal.upol.cz/wps/portal/StudyingAndTeaching/Browsing!/ut/p/c5/Tc1LDoIwFEDRtbiC96yIOgRBCtoqtMhnQjAaIn4gpoJ09TJwYO78Hshh7FI216pU1-ZZ3iGF3CyoZ7ietUL0QtAMo8Wa4ftCSKBbFI0CIEvWzaodKfXnax1OPA60czxCddur5Q8nI9RbFtOTMmthQDy6t6cxjunzeMCGeSLP4NGNhIZiA1uTcSicfJnDM1biE-wik019YtYyXBgdTYafs9frOfSnXGdIOP051mVkO0O2kd386rJ5AvSshpL/dl3/d3/L0IDU0IKSmdwcG1Rb0tVUW9LVVfVvS1VSYy9ZSVVJQUFJSUIJTU1JQ0tDRUFBQUFDR0ILQUdJT0JKQkpPQkZORk5PRkRMRExPREhDRUFNQUFBIS80QzFiOVdfTnIwZ0NVZ3hFbVJDVWhKTW1Fb1JTWktKUmlBISEvN19IRzRFR>

<http://portal.upol.cz/wps/portal/StudyingAndTeaching/Browsing!/ut/p/c5/Tc1LDoIwFEDRtbiC96yIOgRBCtoqtMhnQjAaIn4gpoJ09TJwYO78Hshh7FI216pU1-ZZ3iGF3CyoZ7ietUL0QtAMo8Wa4ftCSKBbFI0CIEvWzaodKfXnax1OPA60czxCddur5Q8nI9RbFtOTMmthQDy6t6cxjunzeMCGeSLP4NGNhIZiA1uTcSicfJnDM1biE-wik019YtYyXBgdTYafs9frOfSnXGdIOP051mVkO0O2kd386rJ5AvSshpL/dl3/d3/L0IDU0IKSmdwcG1Rb0tVUW9LVVfVvS1VSYy9ZSVVJQUFJSUIJTU1JQ0tDRUFBQUFDR0ILQUdJT0JKQkpPQkZORk5PRkRMRExPREhDRUFNQUFBIS80QzFiOVdfTnIwZ0NVZ3hFbVJDVWhKTW1Fb1JTWktKUmlBISEvN19IRzRFR>

<http://portal.upol.cz/wps/portal/StudyingAndTeaching/Browsing!/ut/p/c5/Tc1LDoIwFEDRtbiC96yIOgRBCtoqtMhnQjAaIn4gpoJ09TJwYO78Hshh7FI216pU1-ZZ3iGF3CyoZ7ietUL0QtAMo8Wa4ftCSKBbFI0CIEvWzaodKfXnax1OPA60czxCddur5Q8nI9RbFtOTMmthQDy6t6cxjunzeMCGeSLP4NGNhIZiA1uTcSicfJnDM1biE-wik019YtYyXBgdTYafs9frOfSnXGdIOP051mVkO0O2kd386rJ5AvSshpL/dl3/d3/L0IDU0IKSmdwcG1Rb0tVUW9LVVfVvS1VSYy9ZSVVJQUFJSUIJTU1JQ0tDRUFBQUFDR0ILQUdJT0JKQkpPQkZORk5PRkRMRExPREhDRUFNQUFBIS80QzFiOVdfTnIwZ0NVZ3hFbVJDVWhKTW1Fb1JTWktKUmlBISEvN19IRzRFR>

<http://portal.upol.cz/wps/portal/StudyingAndTeaching/Browsing!/ut/p/c5/Tc1LDoIwFEDRtbiC96yIOgRBCtoqtMhnQjAaIn4gpoJ09TJwYO78Hshh7FI216pU1-ZZ3iGF3CyoZ7ietUL0QtAMo8Wa4ftCSKBbFI0CIEvWzaodKfXnax1OPA60czxCddur5Q8nI9RbFtOTMmthQDy6t6cxjunzeMCGeSLP4NGNhIZiA1uTcSicfJnDM1biE-wik019YtYyXBgdTYafs9frOfSnXGdIOP051mVkO0O2kd386rJ5AvSshpL/dl3/d3/L0IDU0IKSmdwcG1Rb0tVUW9LVVfVvS1VSYy9ZSVVJQUFJSUIJTU1JQ0tDRUFBQUFDR0ILQUdJT0JKQkpPQkZORk5PRkRMRExPREhDRUFNQUFBIS80QzFiOVdfTnIwZ0NVZ3hFbVJDVWhKTW1Fb1JTWktKUmlBISEvN19IRzRFR>

Portál Univerzity Palackého, 2013b.

Portál Univerzity Palackého - Prohlížení: Praxe průběž. spec. pedagogická 1. *Portál Univerzity Palackého* [online]. 2013 [cit. 2013-06-15]. Dostupné z:

http://portal.upol.cz/wps/portal/StudyingAndTeaching/Browsing!/ut/p/c5/TY07EoIwFADP4gneMyJgCYL8TBQICjQMfkaJHxyNIJxeCwpni-12IYcf97KpTqWs6nt5hRRytXAdxXaMgaITmgqSaaTNLboiiAS2kKJSxEJ_0E6my37ecNGHHRN2_xI_W3ukLF0fNIFiGsab68EFmFvfjpBBrv2V3chEww14gYgKqKvAh3JXv-P4488SVY69IpE87KjICOU9lj1py7g9YVrWMrkbLpbFCsrwDXn2hiNvuEwmv8!/dl3/d3/L0IDU0IKSmdwcGlRb0tVUW9LVVfVvS1VRb0tVUW9LVVfVvS1VSZy9ZTTBJQUFJSUIJTU1JQ0tDRUFBQUFDR0ILQUdJT0JKQkpPQkZORK5PRkRMRExPREhQSFBPSEFvZ291QWtza3N1RWlpRUFFQUFBQSEhLzRDMWI5V19OcjBnQ1VneEVtU

Portál Univerzity Palackého, 2013c.

Portál Univerzity Palackého - Prohlížení: Základy speciální pedagogiky 1. *Portál Univerzity Palackého* [online]. 2013 [cit. 2013-06-15]. Dostupné z:

http://portal.upol.cz/wps/portal/StudyingAndTeaching/Browsing!/ut/p/c5/TY07EoIwFADP4gneMyJgCYL8TBQICjQMfkaJHxyNIJxeCwpni-12IYcf97KpTqWs6nt5hRRytXAdxXaMgaITmgqSaaTNLboiiAS2kKJSxEJ_0E6my37ecNGHHRN2_xI_W3ukLF0fNIFiGsab68EFmFvfjpBBrv2V3chEww14gYgKqKvAh3JXv-P4488SVY69IpE87KjICOU9lj1py7g9YVrWMrkbLpbFCsrwDXn2hiNvuEwmv8!/dl3/d3/L0IDU0IKSmdwcGlRb0tVUW9LVVfVvS1VRb0tVUW9LVVfVvS1VSZy9ZTTBJQUFJSUIJTU1JQ0tDRUFBQUFDR0ILQUdJT0JKQkpPQkZORK5PRkRMRExPREhQSFBPSEFvZ291QWtza3N1RWlpRUFFQUFBQSEhLzRDMWI5V19OcjBnQ1VneEVtU

Portál Univerzity Palackého, 2013d.

Portál Univerzity Palackého - Prohlížení: Základy speciální pedagogiky 2. *Portál Univerzity Palackého* [online]. 2013 [cit. 2013-06-15]. Dostupné z:

http://portal.upol.cz/wps/portal/StudyingAndTeaching/Browsing!/ut/p/c5/Tc1LDoIwFEDRtbiC96yIMAREUGkVKApMCH6CNCLGVLrDvQ4cmDs_F0r4dquHtqll29_qK-RQmlUYGH7g2IhB7BpIpsnMm9MNQSSwhxyNKhXWnSqZR9obuNCxYsLXTDhVqT1F2WF72iWZ67jkaNdjYGHfnaGAcvYnh4mLhK_SBa5NRMSE_pNV_0zT98rOTDleVpnksaKiIEwvX-xBX4z7E6aLCT3lv8vcaqKtgnS3XHpnNPoALK1iqQ!!/dl3/d3/L0IDU0IKSmdwcGIRb0tVUW9LVVfVvS1VRb0tVUW9LVVfVvS1VSZy9ZTTBJQUFJSUIJTU1JQ0tDRUFBQUFDR0ILQUdJT0JKQkpPQkZORK5PRkRMRExPREhQSFBPSEFvZ291QWtza3N1RWlpRUFFQUFBQSEhLzRDMWI5V19OcjBnQ1Vne

Portál Univerzity Palackého, 2013e.

Portál Univerzity Palackého - Prohlížení: Teoretické základy SPP 1. *Portál Univerzity Palackého* [online]. 2013 [cit. 2013-06-15]. Dostupné z:

http://portal.upol.cz/wps/portal/StudyingAndTeaching/Browsing!/ut/p/c5/Tc1NDoIwEEDhs3iCGSsiLEERVDpaKApsCIm_RKwxCNLT60IT8_bfgxw-3cr2ciqbi7qVV0ghN4vANzzfsRF94RrIxtFkOuNrhshgBykaRVxZd943aainray06KnyND0EUuh1nI6b_TZKXGeGRspHQIGqD5BBPvmTg8hFJpfxHFcmomWC_Mq9esbxa2knZjNcFEkjRc-rjJFedPTgHULvRDrT3A5_F62yNcK9bs_KGQze8dmSmA!!/dl3/d3/L0IDU0IKSmdwcGIRb0tVUW9LVVfVvS1VRb0tVUW9LVVfVvS1VSZy9ZTTBJQUFJSUIJTU1JQ0tDRUFBQUFDR0ILQUdJT0JKQkpPQkZORK5PRkRMRExPREhQSFBPSEFvZ291QWtza3N1RWlpRUFFQUFBQSEhLzRDMWI5V19OcjBnQ1VneEVtU

Portál Univerzity Palackého, 2013f.

Portál Univerzity Palackého - Prohlížení: Exkurze do spec. předškolních zařízení. *Portál Univerzity Palackého* [online]. 2013 [cit. 2013-06-15]. Dostupné z:

http://portal.upol.cz/wps/portal/StudyingAndTeaching/Browsing!/ut/p/c5/Tc1NDoIwEEDhs3iCGSsiLEERVDpaKApsCIm_RKwxCNLT60IT8_bfgxw-3cr2ciqbi7qVV0ghN4vANzzfsRF94RrIxtFkOuNrhshgBykaRVxZd943aainray06KnyND0EUuh1nI6b_TZKXGeGRspHQIGqD5BBPvmTg8hFJpfxHFcmomWC_Mq9esbxa2knZjNcFEkjRc-rjJFedPTgHULvRDrT3A5_F62yNcK9bs_KGQze8dmSmA!!/dl3/d3/L0IDU0IKSmdwcGIRb0tVUW9LVVfVvS1VRb0tVUW9LVVfVvS1VSZy9ZTTBJQUFJSUIJTU1JQ0tDRUFBQUFDR0ILQUdJT0JKQkpPQkZORK5PRkRMRExPREhQSFBPSEFvZ291QWtza3N1RWlpRUFFQUFBQSEhLzRDMWI5V19OcjBnQ1VneEVtU

Portál Univerzity Palackého, 2013g.

Portál Univerzity Palackého - Prohlížení: Náslechová spec. ped. praxe 1. *Portál Univerzity Palackého* [online]. 2013 [cit. 2013-06-15]. Dostupné z:

http://portal.upol.cz/wps/portal/StudyingAndTeaching/Browsing!/ut/p/c5/Tc1NDoIwEEDhs3iCGSsiLEERVDpaKApsCIm_RKwxCNLT60IT8_bfgxw-3cr2ciqbi7qVV0ghN4vANzzfsRF94RrIxtFkOuNrhshgBykaRVxZd943aainray06KnyND0EUuh1nI6b_TZKXGeGRspHQIGqD5BBPvmTg8hFJpfxHFcmomWC_Mq9esbxa2knZjNcFEkjRc-rjJFedPTgHULvRDrT3A5_F62yNcK9bs_KGQze8dmSmA!!/dl3/d3/L0IDU0IKSmdwcGIRb0tVUW9LVVfVvS1VRb0tVUW9LVVfVvS1VSZy9ZTTBJQUFJSUIJTU1JQ0tDRUFBQUFDR0ILQUdJT0JKQkpPQkZORK5PRkRMRExPREhQSFBPSEFvZ291QWtza3N1RWlpRUFFQUFBQSEhLzRDMWI5V19OcjBnQ1VneEVtU

7z16gAUqctfQvVUASTfcrakVayXSrpiHOYCRUOPNq8JPKts-t1t7Jmp_oV-
3f1D3Bn1jdw7fk_WGLyhkzb_ZfAcou_VX_kaZn38qNQRN1PmSxCtsSy0mM8hiOMnMXcionKYvLFsc7Ku
8dHaq95wVGwkdgn6Nvpg8!/dl4/d5/L0IDU0IKSmdwcGIRb0tVUW9LVVfVvS1VRb0tVUW9LVVfVvS1VSZy9
ZTTBJQUFJSUIJTU1JQ0tDRUFBTUFDR0ILQUdJT0JKQkpPQkZORk5PRkRMRExPREhQSFBPSEFvZ291
QWtza3N1RWlpRUFNQUBQSEhLzRHM2FEMmdqdnloRFV3cE1oUWpVbzVDakdweHIGQk5TVGtLS2Ftb
klVTTFMT1FvNXFIUSEvWjdfQzIBUkRJSjUxTzLBRDBJRUo4UUE1STIwSzAvMC8yMzQyOTI1MDA5MD
QvZGV0YWlsL3ByZWrtZXRtWxhYnVzL3ByZWrtZXRsb2svMjAxMi9wcm9obG16ZW5pQWN0aW9uL
2N6Lnpjds5zdGFnLnBvcnRsZXRzMTY4LnByb2hsaXplbmkuHJIZG1ldC5QcmVkbWV0RGV0YWlsQWN0
aW9uL3ByZWrtZXRaa3JQcmVkl1NTVvJEL3ByZWrtZXRaa3JQcmFjL1NQRy9wcmVkbWV0U2VtZXN0
ci9aUw!!!

Prohlázení, 2013b.

Prohlázení. *Portál Ostravské univerzity* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z:
https://portal.osu.cz/wps/portal!/ut/p/b1/jY9dT4NAEEV_0g4LC8vjSGIZZFc-FXghRI0paUtj1l8eqk2MWpaO2TnHNzL6LJZVjMsp1LGSUqXftYf3S6nW_azfHv7Ybz8V0IUJm3Lm4AOGHPEEmKFhHofBoPBnIKZeFnMK3LnSX2FgOREAZ9wAgUHh2NmCAprXXDmEP7zH0gJVpN1fc9HXUaTd8i7KRIVJ0FPSGXkgVZ5_HSffjeIeydcFbNT_4r9u_oLuDDrE7jQWwX99p1UMac7X8LJD_1H_u3LHsP3cLWhmgKnSej7CqqJjGoVzmo3DdV3prqe0v5OKAK23qzXEZ2GgyAH8i0Kr0!/dl4/d5/L0IDU0IKSmdwcGIRb0tVUW9LVVfVvS1VRb0tVUW9LVVfVvS1VSZy9ZTTBJQUFJSUIJTU1JQ0tDRUFBTUFDR0ILQUdJT0JKQkpPQkZORk5PRkRMRExPREhQSFBPSEFvZ291QWtza3N1RWlpRUFNQUBQSEhLzRHM2FEMmdqdnloRFV3cE1oUWpVbzVDakdweHIGQk5TVGtLS2FtbklVTTFMT1FvNXFIUSEvWjdfQzIBUkRJSjUxTzLBRDBJRUo4UUE1STIwSzAvMC8yMzYxNzgzMDQyOTQvZGV0YWlsL3ByZWrtZXRtWxhYnVzL3ByZWrtZXRsb2svMjAxMi9wcm9obG16ZW5pQWN0aW9uL2N6Lnpjds5zdGFnLnBvcnRsZXRzMTY4LnByb2hsaXplbmkuHJIZG1ldC5QcmVkbWV0RGV0YWlsQWN0aW9uL3ByZWrtZXRaa3JQcmVkl1NPUkxGL3ByZWrtZXRaa3JQcmFjL1NQRy9wcmVkbWV0U2VtZXN0ci9aUw!!!

Prohlázení, 2013c.

Prohlázení. *Portál Ostravské univerzity* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z:
https://portal.osu.cz/wps/portal!/ut/p/b1/jY9dT4NAEEV_0g4LC8vjCFQW2eVbgRdCojEILaihpDrbbUvalo7b5Occ3MvqUmlGcwmmU0ZJSWp-3a_fm3H9dC3m9Nfm41jY-qKgGmRjS4IL-AJmKHBOAnVDwCFdwRi6mQxp8CtG_179A0rBOCMayDQLywwcymgfpsPFw7hP_-JIGA0Wc5DyW4eLs825JzTvjGBeHSjcCpdz4-Tet7hDfe6vCo1P_iv27-hu4MusLuNjb-cP2hVRHzLrY_wfIfu4_D7ssOwR2YY6aaIoxT2bZVVQtYIIfclK5p6u81aUqz1scLdpVB7KtN6tVaKb-BPgJwKwD6g!/dl4/d5/L0IDU0IKSmdwcGIRb0tVUW9LVVfVvS1VRb0tVUW9LVVfVvS1VSZy9ZTTBJQUFJSUIJTU1JQ0tDRUFBTUFDR0ILQUdJT0JKQkpPQkZORk5PRkRMRExPREhQSFBPSEFvZ291QWtza3N1RWlpRUFNQUBQSEhLzRHM2FEMmdqdnloRFV3cE1oUWpVbzVDakdweHIGQk5TVGtLS2FtbklVTTFMT1FvNXFIUSEvWjdfQzIBUkRJSjUxTzLBRDBJRUo4UUE1STIwSzAvMC8yMzYxNzgzODk4NDMvZGV0YWlsL3ByZWrtZXRtWxhYnVzL3ByZWrtZXRsb2svMjAxMi9wcm9obG16ZW5pQWN0aW9uL2N6Lnpjds5zdGFnLnBvcnRsZXRzMTY4LnByb2hsaXplbmkuHJIZG1ldC5QcmVkbWV0RGV0YWlsQWN0aW9uL3ByZWrtZXRaa3JQcmVkl1NJTINQL3ByZWrtZXRaa3JQcmFjL1NQRy9wcmVkbWV0U2VtZXN0ci9MUw!!!

Prohlázení, 2013d.

Prohlázení. *Portál Ostravské univerzity* [online]. 2013 [cit. 2013-07-12]. Dostupné z:
https://portal.osu.cz/wps/portal!/ut/p/b1/jY_bToNAFEW_pR9g5nAfHqdAyyBQYEBhXgimaiBQTDmWh68Xly9qWnveTrLWzt6Io8oEzbANywJUIn5oTu1zI9rx0PQfPzdrxyaZSwND2dnEBeoFOCUGVUFXF6D6ARDqLUCiOizBKmDrSn9LfN0KAbCBFaDELyyTuSoQ7TofzhyB_x7VIJesw6_RFKU4eyc8m5OZdxtPQjTSeRERvunZH-XFWuydmQf8MXhv2L_rv4CLsz6BC70jv1xeETVglln-98Cyr_7y_GVsbfALKyh0LoQeSqjrlLjmU7xmMZri3NPi6YHdHiddO44EV7NepqsVGni_2YRm5k9A3gGtP0r5/d14/d5/L0IDU0IKSmdwcGIRb0tVUW9LVVfVvS1VRb0tVUW9LVVfVvS1VSZy9ZTTBJQUFJSUIJTU1JQ0tDRUFBTUFDR0ILQUdJT0JKQkpPQkZORk5PRkRMRExPREhQSFBPSEFvZ291QWtza3N1RWlpRUFNQUBQSEhLzRHM2FEMmdqdnloRFV3cE1oUWpVbzVDakdweHIGQk5TVGtLS2FtbklVTTFMT1FvNXFIUSEvWjdfQzIBUkRJSjUxTzLBRDBJRUo4UUE1STIwSzAvMC8yMzQyOTk4NjMxNjlvZGV0YWlsL3ByZWrtZXRtWxhYnVzL3ByZWrtZXRsb2svMjAxMi9wcm9obG16ZW5pQWN0aW9uL2N6Lnpjds5zdGFnLnBvcnRsZXRzMTY4LnByb2hsaXplbmkuHJIZG1ldC5QcmVkbWV0RGV0YWlsQWN0aW9uL3ByZWrtZXRaa3JQcmVkl1NTWkFSL3ByZWrtZXRaa3JQcmFjL1NQRy9wcmVkbWV0U2VtZXN0ci9aUw!!!

Prohlázení, 2013e.

tDbEVZIS9ZRTBJQUFJSUIJTU1DS0NFQUFJQUNHSUtBR0IPQkpCSk9CRk5GTk9GRExETE9ESFBIUE9IQW9nb3Vba3Nrc3VFaWIFQU1BQUEvNEMxYjLXX05yeFFERVNAsUpSQ2t5WVNoRkprb2xHS1RKeEtDVW1TU1VVcE1ta29aLzdfN09RRzNQRDIwT1NDMzAyM09VMTVERjAwUTAvMjM0MjY5MjM3OTk5L3ByZWRTZXRAa3JQcmVkl0VTVS9wcmVkbWV0Um9rLzIwMTMvHJIZG1ldFprclByYWMvS1NTL3Byb2hsaXplbmlBY3Rpb24vY3ouemN1LnN0YWwucG9ydGxldHMxNjgucHJvaGxpemVuaS5wcmVkbWV0LlByZWRTZXREZXRhaWxBY3Rpb24vcHJIZG1ldFNlbWVzdHlVTFMvZGV0YWlsL3ByZWRTZXRTeWxhYnVz/

Prohlížení IS/STAG, 2013c.

Prohlížení IS/STAG. *IBM Websphere Portal >Vítejte*[online]. 2013 [cit.2013-07-13]. Dostupné z: https://stagnew.tul.cz/wps/portal!/ut/p/c5/hY7NjoIwHMSfxSfo31bAPXYBAWOLtZQFLg0bDZGokE2Xjz79YrJXd2eOk9_MoAotftTDtanNtXvUN1SgytVeKiJyDDCk0ieASarWTrAdoHjJS1f7EY033gEg8rAdmDsSM5oDJQOf-gMVsNGy3fZsNsXB-kPWWjHzlgG3grAm9HU-xSel6BSm0Der1cJUz9a_Np85vBAFxOPufkElqryX3wSg7Pfb3H1LOe3flGvWiVYmEzNrS8xtMvIvNvIsJNwqws3n8Zyf1DsNbvvdRaL-roY-HuEHs_jP4w!!/dl3/d3/L0IDU0IKSkthWWtLQ2xFS0NsRUtDbEVLQ2xFS0NsRUtDbEVZIS9ZRTBJQUFJSUIJTU1DS0NFQUFJQUNHSUtBR0IPQkpCSk9CRk5GTk9GRExETE9ESFBIUE9IQW9nb3Vba3Nrc3VFaWIFQU1BQUEvNEMxYjLXX05yeFFERVNAsUpSQ2t5WVNoRkprb2xHS1RKeEtDVW1TU1VVcE1ta29aLzdfN09RRzNQRDIwT1NDMzAyM09VMTVERjAwUTAvMjM2MTcxNzI4MzU5L3ByZWRTZXRAa3JQcmVkl0VPMs9wcmVkbWV0Um9rLzIwMTMvHJIZG1ldFprclByYWMvS1NTL3Byb2hsaXplbmlBY3Rpb24vY3ouemN1LnN0YWwucG9ydGxldHMxNjgucHJvaGxpemVuaS5wcmVkbWV0LlByZWRTZXREZXRhaWxBY3Rpb24vcHJIZG1ldFNlbWVzdHlVTFMvZGV0YWlsL3ByZWRTZXRTeWxhYnVz/

Prohlížení IS/STAG, 2013d.

Prohlížení IS/STAG. *IBM Websphere Portal >Vítejte*[online]. 2013 [cit.2013-07-13]. Dostupné z: https://stagnew.tul.cz/wps/portal!/ut/p/c5/hY5Bb4JAFIR_OnvuCrTHFSxL4z6ku2uBC6GpaSQqpFKQ_fXfXKvtzHEyMx-UMPtcd4evuj-05_oIOZR-FaRzZLcRw1SHHBIP7cKLXhAFm_PCr8JYyGWwQYwD5iEjTzMldogJ_6f9DjkuK908dWrq840LB904bKJG1bn1SFF8vVC0_dy92ZVYfSh5VHOnvK3-9XnL8YEEAsn2IcCyuAhW4Zg7mxT-6P19fXZ-v0iqWxvskk1BSOXjPStRjRjTs7yC5k7p9hLnYXQnezQyRF_Ac5xEdA!/dl3/d3/L0IDU0IKSkthWWtLQ2xFS0NsRUtDbEVLQ2xFS0NsRUtDbEVZIS9ZRTBJQUFJSUIJTU1DS0NFQUFJQUNHSUtBR0IPQkpCSk9CRk5GTk9GRExETE9ESFBIUE9IQW9nb3Vba3Nrc3VFaWIFQU1BQUEvNEMxYjLXX05yeFFERVNAsUpSQ2t5WVNoRkprb2xHS1RKeEtDVW1TU1VVcE1ta29aLzdfN09RRzNQRDIwT1NDMzAyM09VMTVERjAwUTAvMjM2MTc0MDE5NDQyL3ByZWRTZXRAa3JQcmVkl0VTVMy9wcmVkbWV0Um9rLzIwMTMvHJIZG1ldFprclByYWMvS1NTL3Byb2hsaXplbmlBY3Rpb24vY3ouemN1LnN0YWwucG9ydGxldHMxNjgucHJvaGxpemVuaS5wcmVkbWV0LlByZWRTZXREZXRhaWxBY3Rpb24vcHJIZG1ldFNlbWVzdHlVTFMvZGV0YWlsL3ByZWRTZXRTeWxhYnVz/

Prohlížení IS/STAG, 2013e.

Prohlížení IS/STAG. *IBM Websphere Portal >Vítejte*[online]. 2013 [cit.2013-07-13]. Dostupné z: https://stagnew.tul.cz/wps/portal!/ut/p/c5/hY5Rb4IwHMQ_Uv2AvpYQYHFFrq2DnghJEMjM0K2Dmw__TDx1e3u8XJ3P1Sh2ddmPJ8ac6vzScqUOXXQSzikcYMhkSwCTTCy_aAVA856VfhzFNlsEeLA6wB5h7EjN6AEjJP-03VMCylt1qYNYUexeOqnPC8m5ruQvxdyRufK3y98Or3tBI7eJjO3eq--pfn_cenogC4kl_aVGJquApmwCkHmy2_5Hy9rLWvlmktTZKWNvMlt04I9s4mpLuNOOmzfzBuVmNH22Phoseh2SCXyy4TY!/dl3/d3/L0IDU0IKSkthWWtLQ2xFS0NsRUtDbEVLQ2xFS0NsRUtDbEVZIS9ZRTBJQUFJSUIJTU1DS0NFQUFJQUNHSUtBR0IPQkpCSk9CRk5GTk9GRExETE9ESFBIUE9IQW9nb3Vba3Nrc3VFaWIFQU1BQUEvNEMxYjLXX05yeFFERVNAsUpSQ2t5WVNoRkprb2xHS1RKeEtDVW1TU1VVcE1ta29aLzdfN09RRzNQRDIwT1NDMzAyM09VMTVERjAwUTAvMjM0MjcwMzk1Nzc0L3ByZWRTZXRAa3JQcmVkl0VBQS9wcmVkbWV0Um9rLzIwMTMvHJIZG1ldFprclByYWMvS1NTL3Byb2hsaXplbmlBY3Rpb24vY3ouemN1LnN0YWwucG9ydGxldHMxNjgucHJvaGxpemVuaS5wcmVkbWV0LlByZWRTZXREZXRhaWxBY3Rpb24vcHJIZG1ldFNlbWVzdHlVTFMvZGV0YWlsL3ByZWRTZXRTeWxhYnVz/

Prohlížení IS/STAG, 2013f.

Prohlížení IS/STAG. *IBM Websphere Portal >Vítejte*[online]. 2013 [cit.2013-07-13]. Dostupné z: https://stag-new.tul.cz/wps/portal!/ut/p/c5/hY5Rb4IwHMQ_Uv-2QrfHDhxbgKFry4AXwqLZJCjkY2D76YeJr7q7x8vd_VCFfp-b6fjZjMf-

3JxQgSq_pqmMSBZiSFVAAJPUrLzwFYDhJS_9OohYvKY7gIhiD7DwFOYsB0jIP-
13VMC6Vu3TwO1Y7Fww6dZJK9qNFVTCT6guXOhsn7-
ZF8ZOPNsGS6e6rj76vOZwRwyQiPvugEpU0btsEpC-sdn-V6nL9tn44yqpzail5W2JhUtm8c1noTdEOOO4-
Lhxhl321U9o6Mw0xDP8AWYN0VE!/dl3/d3/L0IDU0IKSkthWWtLQ2xFS0NsRUtDbEVLQ2xFS0NsRUtDbE
VZIS9ZRTBJQUFJSUIJTU1DS0NFQUFJQUNHSUtBR0IPQkpCSk9CRk5GTk9GRExETE9ESFBIUE9IQW9
nb3VBa3Nrc3VFaWIFQU1BQUEvNEMxYjlXX05yeFFERVNAsUpSQ2t5WVNoRkprb2xHS1RKeEtDvW1T
U1VVcE1ta29aLzdfN09RRzNQRDIwT1NDMzAyM09VMTVERjAwUTAvMjM0MjcxOTEyNzExL3ByZWrt
ZXRaa3JQcmVkl0VfU9wcmVkbWV0Um9rLzIwMTMvcHJIZG1ldFprclByYWMvS1NTL3Byb2hsaXplbml
BY3Rpb24vY3ouemN1LnN0YWwucG9ydGxldHMxNjgucHJvaGxpemVuaS5wcmVkbWV0LlByZWrtZXREZ
XRhaWxY3Rpb24vcHJIZG1ldFNlbWVzdHIvWIMvZGV0YWlsL3ByZWrtZXRTeWxhYnVz/

Prohlížení IS/STAG, 2013g.

Prohlížení IS/STAG. *IBM Websphere Portal* > *Vítejte* [online]. 2013 [cit.2013-07-13]. Dostupné z:

https://stag-new.tul.cz/wps/portal!/ut/p/c5/hY5Rb4IwHMQ_Uv-2QrfHDhxgbKFry4AXwqLZICJkY2D76YeJr7q7x8vd_VCFfp-b6fjZjMf-3JxQgSq_pqmMSBZiSFVAAJPUrLzwFYDhJS_9OohYvKY7gIhiD7DwFOYsB0jIP-13VMC6Vu3TwO1Y7Fww6dZJK9qNFVTCT6guXOhsn7-ZF8ZOPNsGS6e6rj76vOZwRwyQiPvugEpU0btsEpC-sdn-V6nL9tn44yqpzail5W2JhUtm8c1noTdEOOO4-Lhxhl321U9o6Mw0xDP8AWYN0VE!/dl3/d3/L0IDU0IKSkthWWtLQ2xFS0NsRUtDbEVLQ2xFS0NsRUtDbE VZIS9ZRTBJQUFJSUIJTU1DS0NFQUFJQUNHSUtBR0IPQkpCSk9CRk5GTk9GRExETE9ESFBIUE9IQW9nb3VBa3Nrc3VFaWIFQU1BQUEvNEMxYjlXX05yeFFERVNAsUpSQ2t5WVNoRkprb2xHS1RKeEtDvW1T U1VVcE1ta29aLzdfN09RRzNQRDIwT1NDMzAyM09VMTVERjAwUTAvMjM0MjcxOTEyNzExL3ByZWrt ZXRaa3JQcmVkl0VfU9wcmVkbWV0Um9rLzIwMTMvcHJIZG1ldFprclByYWMvS1NTL3Byb2hsaXplbml BY3Rpb24vY3ouemN1LnN0YWwucG9ydGxldHMxNjgucHJvaGxpemVuaS5wcmVkbWV0LlByZWrtZXREZ XRhaWxY3Rpb24vcHJIZG1ldFNlbWVzdHIvWIMvZGV0YWlsL3ByZWrtZXRTeWxhYnVz/

Příloha 22.

Zadání dotazníkového šetření

q1. Jste

- Žena
- Muž
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - [Povinná](#)

q02. Jste

- student/ka druhého ročníku vysoké školy
- student/ka třetího ročníku vysoké školy
- absolvent/ka vysoké školy (titul Bc. max. 1 rok starý)
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - [Povinná](#)

q03. Jste

- slyšící
- neslyšící
- nedoslýchavý
- ohluchlý
- Jiné / Popište prosím stav svého sluchu:
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ/Jiné: OTEVŘENÁ OTÁZKA](#)
- [Nastavení otázky](#)

- Povinná

q04. Na jaké škole studujete nebo jste absolvoval/a bakalářské studium?

- JANÁČKOVA AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ (Divadelní fakulta)
- JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
- MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ
- UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
- UNIVERZITA JANA EVANGELISTY PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM
- UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE (Pedagogická fakulta)
- UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE (Filosofická fakulta)
- UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
- OSTRAVSKÁ UNIVERZITA V OSTRAVĚ
- TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
- ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA PLZEŇ
- Jiná
- Typ otázky: VÍCE MOŽNÝCH ODPOVĚDÍ
- Nastavení otázky
  - Zvolených minimálně: 1
  - Zvolených maximálně: 3
- Pravidla
  - IF (ISCHECKED (q2.a12 Jiná)) THEN exit;

q04.1. Jaký obor studujete na JANÁČKOVĚ AKADEMII MÚZICKÝCH UMĚNÍ?

- Výchovná dramatika Neslyšících
- Jiný
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q2.a1);
  - IF (ISCHECKED (q12.a2 Jiný)) THEN exit ;

q04.2. Jaký obor studujete na JIHOČESKÉ UNIVERZITĚ V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH?

- Speciální pedagogika
- Speciální pedagogika – vychovatelství
- Jiný obor
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q2.a2);
  - IF (ISCHECKED(q10.a3Jiný obor)) THEN exit;

q04.3. Jaký obor studujete na MASARYKOVĚ UNIVERZITĚ V BRNĚ?

- Speciální pedagogika – komunikační techniky
- Speciální pedagogika
- Specializace v pedagogice
- Pedagogické asistentství speciální pedagogiky pro ZŠ
- Speciální pedagogika se zaměřením na vzdělávání
- Jiný obor
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná

- Pravidla
  - ISCHECKED(q2.a3) ;
  - IF (ISCHECKED(q3.a6Jiný obor)) THEN exit;

q04.4. Jaký obor studujete na UNIVERZITĚ HRADEC KRÁLOVÉ?

- Sociálně výchovná péče o smyslově postižené
- Výchovná práce ve speciálních zařízeních
- Speciálně pedagogická péče o osoby s poruchami komunikace
- Učitelství pro mateřské školy
- Jiný obor
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q2.a4) ;THEN exit;
  - IF (ISCHECKED(q6.a5)) THEN exit;

q04.5 Jaký obor studujete na UNIVERZITĚ JANA EVANGELISTY PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM?

- Učitelství pro 1. stupeň ZŠ a speciální pedagogika
- Jiný obor
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q2.a5) ;) THEN exit
  - IF (ISCHECKED(q9.a2Jiný obor)) THEN exit;

q04.6. Jaký obor studujete na Pedagogické fakultě UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE?

- Speciální pedagogika
- Specializace v pedagogice
- Český jazyk se zaměřením na vzdělávání – Speciální pedagogika se zaměřením na vzdělávání
- Psychologie a speciální pedagogika
- Jiný obor
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q2.a6) ;
  - IF (ISCHECKED(q4.a5Jiný obor)) THEN exit;

q04.7. Jaký obor studujete na Filosofické fakultě UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE?

- Čeština v komunikaci neslyšících
- Jiný obor
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q2.a7) ;
  - IF(ISCHECKED (q11.a2 Jiný obor)) THEN exit ;

q04.8 Jaký obor studujete na UNIVERZITĚ PALACKÉHO V OLOMOUCI?

- Speciální pedagogika – ortokomunikace
- Speciální pedagogika – dramaterapie
- Speciální pedagogika předškolního věku
- Speciální pedagogika pro 2. stupeň základních škol a pro střední školy
- Speciální pedagogika pro výchovné pracovníky
- Speciální pedagogika raného věku
- Logopedie
- Jiný obor
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q2.a7) ;THEN exit
  - IF (ISCHECKED(q5.a7 Jiný obor)) THEN exit;

q04.9. Jaký obor studujete na OSTRAVSKĚ UNIVERZITĚ V OSTRAVĚ?

- Speciální pedagogika
- Speciální pedagogika pro vychovatele
- Jiný obor
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q2.a9) ;
  - IF (ISCHECKED (q7.a3 Jiný obor)) THEN exit;

q04.10. Jaký obor studujete na TECHNICKÉ UNIVERZITĚ V LIBERCI?

- Speciální pedagogika předškolního věku
- Speciální pedagogika pro vychovatele
- Jiný obor
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q2.a10) ;
  - IF (ISCHECKED (q8.a3Jiný obor)) THEN exit;

q04.11. Jaký obor studujete na ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITĚ V PLZNI?

- Speciální pedagogika pro učitele
- Speciální pedagogika
- Speciální pedagogika SŠ
- Speciální pedagogika pro MŠ a ZŠ
- Jiný obor
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q2.a11) ;
  - IF (ISCHECKED(q13.a5)) THEN exit;

q06. Jak vypadala výuka předmětů, týkající se problematiky a výchovy a vzdělávání osob s vadou sluchu?

- Výuka probíhala v rámci samostatných specializovaných předmětů
- Výuka probíhala pouze jako součást jiných vyučovaných předmětů
- Výuka neprobíhala vůbec
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - [Povinná](#)

q07. Jaký výrok nejlépe popisuje váš pocit z výuky předmětů, ve kterém jste probírali problematiku, výchovu, vzdělávání a rozvoj osob s vadou sluchu?

- Jsem spokojen s výukou a informace z této problematiky byly naprosto dostačující
- Jsem spokojen, ale mohlo to být lepší. Informace z této problematiky byly nedostačující
- Jsem nespokojen, ale informace z této problematiky byly dostačující
- Jsem nespokojen a informace z této problematiky byly nedostačující
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - [Povinná](#)

q08. Do jaké míry se podle vás shoduje výuka a probraná témata v předmětu problematiky výchovy, vzdělávání a rozvoje osob s vadou sluchu, se sylabem předmětů?

- Shoduje se
- Spíše se shoduje
- Nevím, nikdy jsem sylabus předmětu neviděl/a
- Spíše se neshoduje
- Neshoduje se vůbec
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - [Povinná](#)

q09. Měli jste v rámci studia možnost vybrat si sám/a specializaci oboru?

- Ano
- Ne
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - [Povinná](#)

q010. Jakou specializaci jste si vybral/a?

- Logopedie
- Surdopedie
- Oftalmopedie/Tyflopedie
- Somatopedie
- Psychopedie
- Etopedie
- Jinou / Napište prosím jakou:
- [Typ otázky: VÍCE MOŽNÝCH ODPOVĚDÍ/OTEVŘENÁ OTÁZKA](#)
- [Pravidla](#)
  - [ISCHECKED\(q017.a1 \) ;](#)

q011. Absolvoval/a jste praxi v rámci speciální pedagogiky?

- Ano
- Ne
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - [Povinná](#)

q012. Napište prosím, čeho se vaše praxe týkala? (Např. Praxe ve škole/internátě pro mentálně/tělesně postižené apod.)

- Typ otázky: OTEVŘENÁ OTÁZKA - TEXT
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q019.a1) ;

q013. Jaká oblast, v rámci výuky předmětů zabývající se problematikou a výukou, vzděláváním osob s vadou sluchu, vás nejvíce zaujala?

- Typ otázky: OTEVŘENÁ OTÁZKA - TEXT
- Nastavení otázky
  - Povinná

q014. Do jaké míry jste se ve výuce předmětů oboru věnovali problematice, výuce a vzdělávání sluchově postižených (neslyšících, nedoslýchavých a ohluchlých osob)?

- V rámci studia hrála tato problematika pouze vedlejší roli
- Tato problematika byla v centru pozornosti výuky
- Nevěnovali jsme se tomu téměř vůbec
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná

q015. Co jste pro úspěšné absolvování předmětů, týkající se výchovy a vzdělávání osob s vadou sluchu musel/a splnit?

- Napsat seminární práci na vybrané téma
- Číst povinnou literaturu
- Složit písemný test (jeden i průběžné testy)
- Složit ústní zkoušku
- Napsat referát
- Aktivní účast na přednáškách/seminářích (povolené max. tři absence)
- Žádné speciální požadavky nebyly
- Typ otázky: VÍCE MOŽNÝCH ODPOVĚDÍ

q016. Setkal/a jste v rámci studia s osobou s vadou sluchu, (tj. s neslyšícím, nedoslýchavým, ohluchlým člověkem)?

- Ano (spolužák)
- Ano (na praxi)
- Ano (vyučující)
- Ano (přednáška, exkurze)
- Nešel/a jsem se
- Nevím
- Typ otázky: VÍCE MOŽNÝCH ODPOVĚDÍ

q017. Jak byste popsal/a přístup pedagoga/pedagogů k výuce předmětů o problematice, výuce, vzdělávání osob s vadou sluchu?

- Vyučující je odborník na tuto problematiku a pro výuku je velmi zapálený
- Vyučující je sice odborník, ale zaměřuje se spíše na jinou problematiku
- Přístup vyučujícího je neutrální
- Přístup vyučujícího je spíše pasivní
- Přístup vyučujícího je velmi pasivní
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná

q018. Poskytoval/i Vám vyučující materiály/podklady k vyučovaným předmětům týkajících se problematiky?

- Ano, poskytoval (např. vtištěné prezentace, handouty atd.)

- Ano, poskytoval (materiály rozesílané elektronickou poštou)
- Materiály jsou ke stažení pro studenty z webových stránek školy
- Materiály jsou k dispozici díky zapisovatelům předmětu pro neslyšící
- Ne, k dispozici máme pouze vlastní zápisky
- [Typ otázky: VÍCE MOŽNÝCH ODPOVĚDÍ](#)

q019. Doplnoval/i vyučující výklad např. o praktické ukázky nebo videoukázky, kde se objevovala komunikace osob s vadou sluchu?

- Ano
- Ne
- Nevím
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - Povinná

q020. Probírali jste ve výuce i téma kultury českých Neslyšících? (Např. viděli jste ukázkou divadla, zpěvu, filmu?)

- Ano
- Ne
- Nevím
- Téma jsme probrali, ale ukázkou jsem neviděl/a
- Ukázkou jsem viděl/a, ale mimo výuku
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - Povinná

q021. Setkává se váš vyučující/ setkávají se vaši vyučující osobně s komunitou osob s vadou sluchu?

- Ano
- Ne
- Nevím
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - Povinná

q022. Dokáže váš vyučující sám/dokáží vaši vyučující sami komunikovat znakovým jazykem?

- Ano
- Ne
- Nevím, nikdy jsem vyučující/ho znakovat neviděl/a
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - Povinná

q23. Dozvěděli jste se ve výuce o tom, že existuje sociokulturní a medicínský přístup k problematice hluchoty?

- Ano
- Ne
- Nevím
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - Povinná

q024. Jaký přístup k problematice hluchoty je vám osobně bližší?

- Medicínský přístup
- Sociokulturní přístup
- Nevím
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - Povinná
- Pravidla

- ISCHECKED(q1.a1) ;

q025. Proč je to právě medicínský přístup?

- Typ otázky: OTEVŘENÁ OTÁZKA - TEXT
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q032.a1) ;

q026. Proč je to právě sociokulturní přístup?

- Typ otázky: OTEVŘENÁ OTÁZKA - TEXT
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q032.a2) ;

q027. Jakým způsobem vás vyučující seznámil/i s tématem kompenzačních pomůcek?

- Téma jsme probrali (výklad)
- Téma jsme probrali, pomůcky jsme viděli na vlastní oči, mohli jsme si je osahat
- Téma jsme probrali, viděli jsme užívání pomůcek na videozáznamu
- Téma jsme vůbec neprobírali
- Typ otázky: VÍCE MOŽNÝCH ODPOVĚDÍ
- Nastavení otázky
  - Zvolených minimálně: 1
  - Zvolených maximálně: 2

q028. Byl pro vás srozumitelný výklad látky vyučujícího, v rámci povinné či volitelné výuky předmětu týkajícího se problematiky, výchovy a vzdělávání osob se sluchovou vadou?

- Ano
- Ne
- Nevím
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná

q029. Setkal/a jste se před nástupem na studium oboru osobně s osobou s vadou sluchu?

- Ano
- Ne
- Nevím
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná

q030. Absolvovali jste přednášku nějakého odborníka, neslyšícího pedagoga specializujícího se na surdopedii, či nějakou formu výchovy, vzdělávání a rozvoj osob s vadou sluchu v rámci povinné výuky předmětů?

- Ano
- Ne
- Nevím
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná

q031. Pokud si pamatujete jméno přednášejícího, napište ho, prosím...

- Typ otázky: OTEVŘENÁ OTÁZKA - TEXT
- Nastavení otázky

- Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q038.a1) ;

q032. Absolvoval/a jste v rámci povinné či volitelné výuky nějakou exkurzi do vzdělávacího zařízení pro děti a žáky s vadou sluchu?

- Ano
- Ne
- Exkurzi jsem absolvoval/a, ale v rámci jiného předmětu
- Exkurzi jsem absolvoval/a, ale mimo výuku
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná

q033. Který z následujících výroků vás ve studiu povinného či povinně volitelného předmětu o problematice, výchově a vzdělávání osob s vadou sluchu, vystihuje nejlépe?

- Téma mě velmi zaujalo, rád/a bych se tomuto oboru a specializaci věnoval/a i v budoucnu
- Téma mě zaujalo, ale věnovat se chci jiné specializaci
- Téma mě nezaujalo
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná

q034. Jaké okruhy a témata, které jste probírali, v rámci předmětu o problematice, výchově a vzdělávání osob s vadou sluchu, jste si nyní schopni vybavit? Vypište prosím...

- Typ otázky: OTEVŘENÁ OTÁZKA - TEXT
- Nastavení otázky
  - Povinná

q035. Kolik knih z doporučené literatury, jste přečetli?

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 a více
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná

q036. Je nějaký rozdíl mezi znakovým jazykem a znakovou řečí?

- Ano
- Ne
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná

q037. Jaký rozdíl mezi znakovým jazykem a znakovou řečí je? Prosím, napište vlastními slovy...

- Typ otázky: OTEVŘENÁ OTÁZKA - TEXT
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q27.a1) ;

q038. Jaké kompenzační pomůcky pro osoby s vadou sluchu znáte?

- Signalizace bytového/domovního zvonku
- Signalizace pláče dítěte
- Individuální indukční smyčka
- Sluchadlo
- Ruchadlo
- Žádné neznám
- [Typ otázky: VÍCE MOŽNÝCH ODPOVĚDÍ](#)

q039. Znáte z výuky využití kompenzační pomůcky jménem kochleární implantát (KI)?

- Ano, téma KI jsme probírali, ale více si nepamatuji
- Ano, použití KI jsme probrali z medicínského pohledu
- Ano, použití KI jsme probrali jak z medicínského, tak ze sociokulturního pohledu
- Ano, použití KI jsme probrali ze sociokulturního pohledu
- Ne, téma jsme vůbec neprobírali
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - [Povinná](#)

q040. Učili jste se v rámci výuky ovládat prstovou abecedu?

- Ano, ale už přesně nevím jakou
- Ano, jednoruční
- Ano, dvouruční
- Ano, jednoruční i dvouruční
- Ne
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - [Povinná](#)

q041. Ovládáte prstovou abecedu?

- Ano, umím trochu
- Ano, umím jednoruční
- Ano, umím dvouruční
- Ano, jednoruční i dvouruční
- Ne
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - [Povinná](#)
- [Pravidla](#)
  - [ISCHECKEDOR\(q048.a1 ,q048.a4,q048.a3,q048.a2\) ;](#)

q042. Víte, jak se zachovat v osobní komunikaci s osobou s vadou sluchu?

- Ano, vím
- Ne, nevím
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - [Povinná](#)

q043. V psané formě se někdy můžete setkat s formulací N/neslyšící osoba. Která varianta psané formulace je podle vás správná?

- Vždy s velkým N
- Vždy s malým n
- Obojí je možné
- [Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ](#)
- [Nastavení otázky](#)
  - [Povinná](#)

q044. Z jakého důvodu je podle vás možné používat pro označení n/Neslyšící osoby velké i malé písmeno N?

- Typ otázky: OTEVŘENÁ OTÁZKA - TEXT
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q051.a3) ;

q045. Která z následujících vět je obsahově i gramaticky napsaná správně?

- Vždy poslední víkend v září se koná mezinárodní den Neslyšících.
- Vždy poslední víkend v dubnu se koná mezinárodní den neslyšících
- Každý tlumočník je moderním představitelem českých Neslyšících.
- Na Neslyšící osoby se musí mluvit vždy více nahlas
- Nevím
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná

q046. Znáte jméno Věra Strnadová?

- Ano
- Ne
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná

q047. Co nejvíce vás z práce Věry Strnadové zaujalo?

- Typ otázky: OTEVŘENÁ OTÁZKA - TEXT
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q32.a1) ;

q048. Na jaké straně byste na teletextu hledal/a skryté titulky pro osoby, které je potřebují k lepšímu porozumění vysílání?

- 333
- 888
- 666
- Typ otázky: VÍCE MOŽNÝCH ODPOVĚDÍ

q049. Víte, kde byste objednal/a tlumočníka znakového jazyka?

- Vím
- Nevím
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná

q050. Víte, co znamená zkratka TKN?

- Ano
- Ne
- Nevím
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná

q051. Napište prosím, co znamená zkratka TKN?

- Typ otázky: OTEVŘENÁ OTÁZKA - TEXT
- Nastavení otázky

- Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q058.a1) ;

q052. Víte, co nebo koho označuje termín CODA?

- Ano
- Ne
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ
- Nastavení otázky
  - Povinná

q053. Napište, co nebo koho označuje termín CODA?

- Typ otázky: OTEVŘENÁ OTÁZKA - TEXT
- Nastavení otázky
  - Povinná
- Pravidla
  - ISCHECKED(q060.a1) ;

q054. Znáte jméno nějaké organizace, kde se vyučuje znakový jazyk?

- Ano / Prosím, napište jméno:
- Ne
- Typ otázky: JEDNA MOŽNÁ ODPOVĚĎ/OTEVŘENÁ OTÁZKA
- Nastavení otázky
  - Povinná

Poděkování.

Toto je konec! Moc děkuji za vyplnění dotazníku k mé bakalářské práci!

Více informací o výsledcích šetření na mailu J.Kvasnickova@seznam.cz

- Typ otázky: KONEC DOTAZNÍKU, PODĚKOVÁNÍ

Exit. Bohužel nesplňujete některou z podmínek výzkumu. Děkuji za Váš čas!

- Typ otázky: VYLOUČENÍ RESPONDENTA